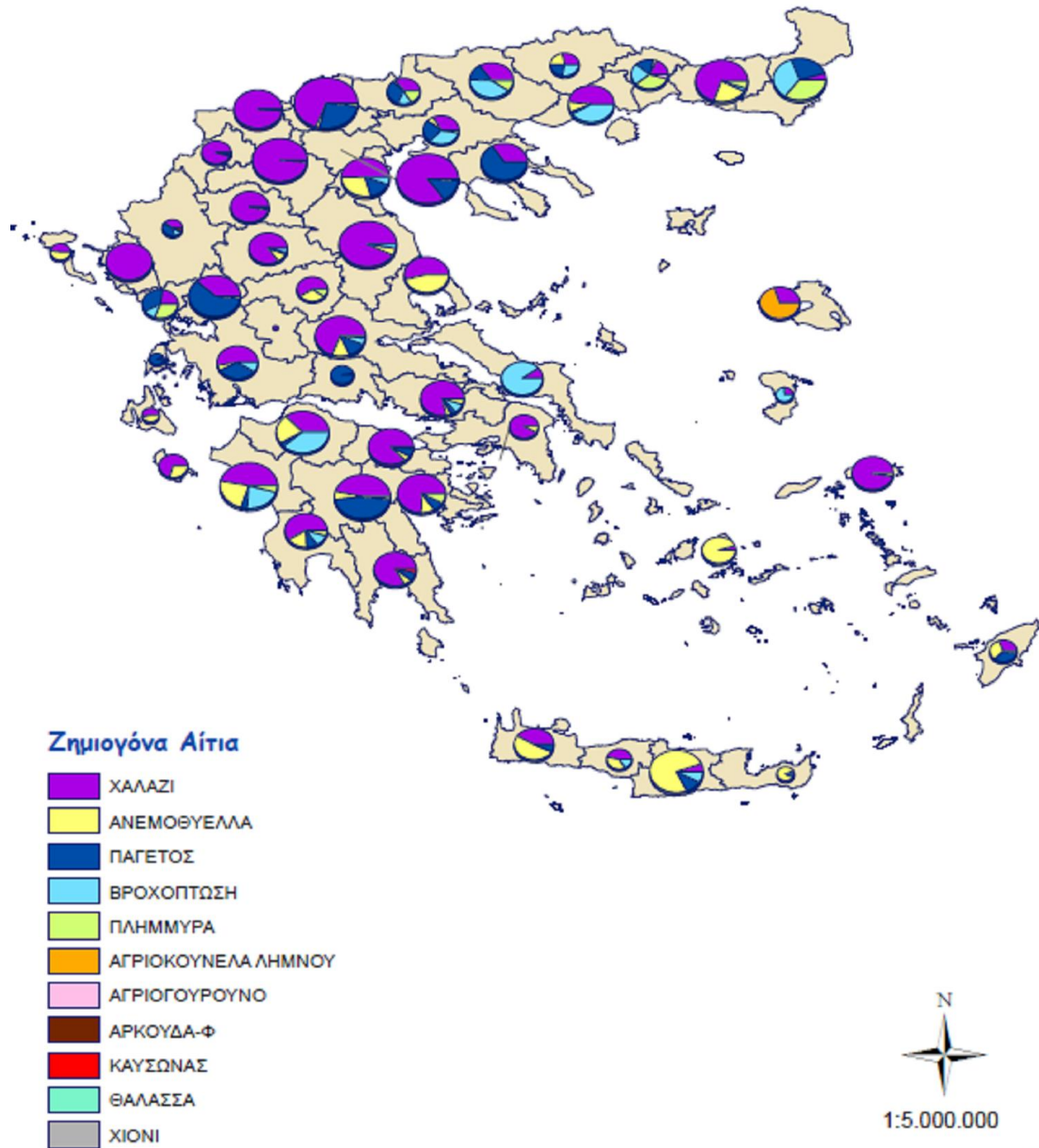
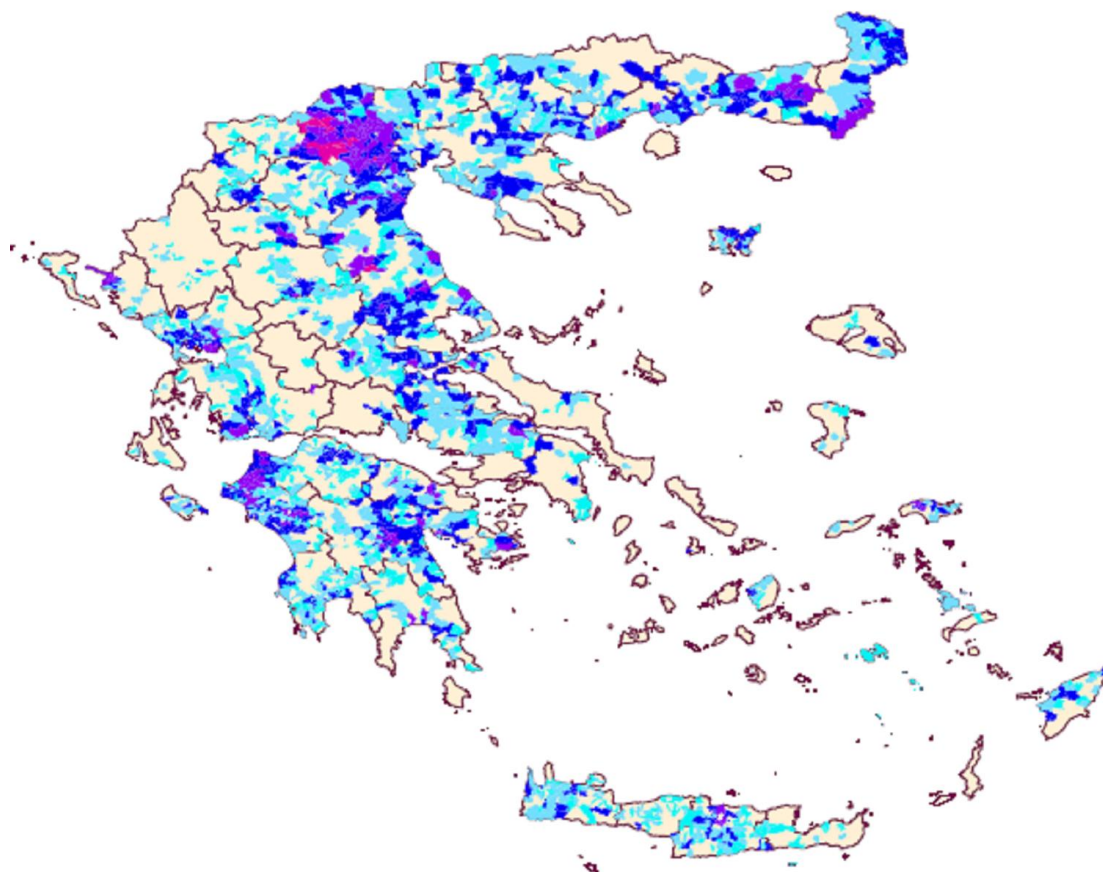

**Αποζημιώσεις ανά Νομό για το έτος 2013
για όλα τα καλυπτόμενα ζημιογόνα αίτια από τον ΕΛ.Γ.Α.**

**Αποζημιώσεις ανά Δημοτικό Διαμέρισμα για το έτος 2013
για όλα τα ασφαλιζόμενα αίτια από τον ΕΛ.Γ.Α.**

Αποζημιώσεις (σε €)

1:5.000.000

**Αποζημιώσεις ανά Νομό για το έτος 2013
για τα κυριότερα Είδη Καλλιεργειών**

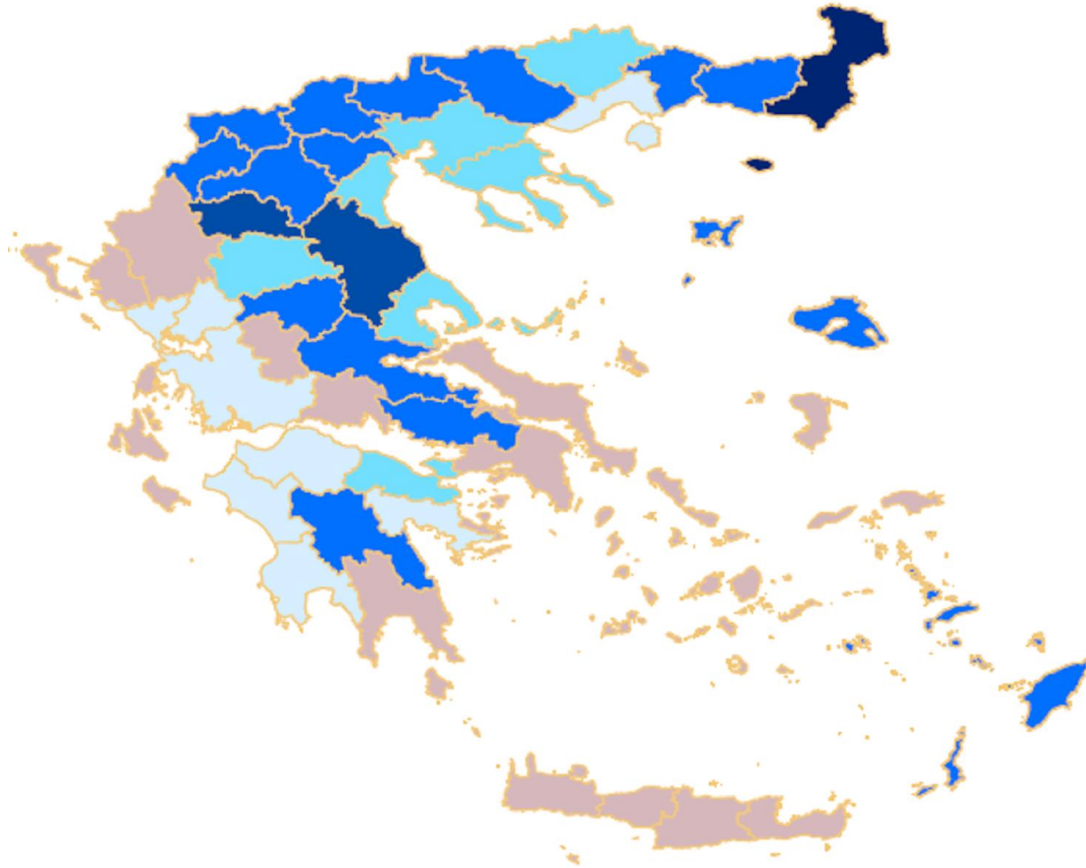
N
1:5.000.000

Είδη Κύριων Καλλιεργειών ανά Νομό

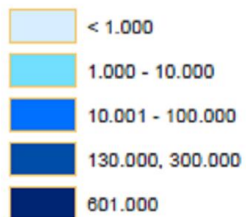
ΑΚΤΙΝΙΔΙΑ	ΚΡΕΜΜΥΔΙΑ ΞΗΡΑ	ΣΑΝΟΣ-ΜΗΔΙΚΗ & ΤΡΙΦΥΛΛΙ
ΒΑΜΒΑΚΙ	ΜΑΝΤΑΡΙΝΙΑ	ΡΟΔΑΚΙΝΑ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ & ΝΕΚΤΑΡΙΝΙΑ
ΓΕΩΜΗΛΑ ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΑ	ΜΑΡΟΥΛΙΑ	ΣΤΑΦΥΛΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΙΑΣ Α'
ΕΛΙΕΣ ΕΛΑΙΟΠΟΙΗΣΙΜΕΣ	ΜΗΛΑ Α'	ΤΟΜΑΤΑ ΥΠΑΙΘΡΙΑ
ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΣΤΑΦΥΛΙΑ Α'	ΠΙΠΕΡΙΕΣ ΥΠΑΙΘΡΙΕΣ	ΦΑΚΕΣ
ΚΑΡΠΑ ΜΠΑΣΜΑΣ	ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΑ	ΦΙΣΤΙΚΙΑ ΑΙΓΙΝΗΣ
ΚΑΡΠΟΥΖΙΑ ΥΠΑΙΘΡΙΑ	ΣΙΤΟΣ	
ΚΕΡΑΣΙΑ Α'	ΣΑΚΧΑΡΟΤΕΥΤΛΑ	

33

Αποζημιώσεις ανά Νομό στην καλλιέργεια Σίτου για το έτος 2013

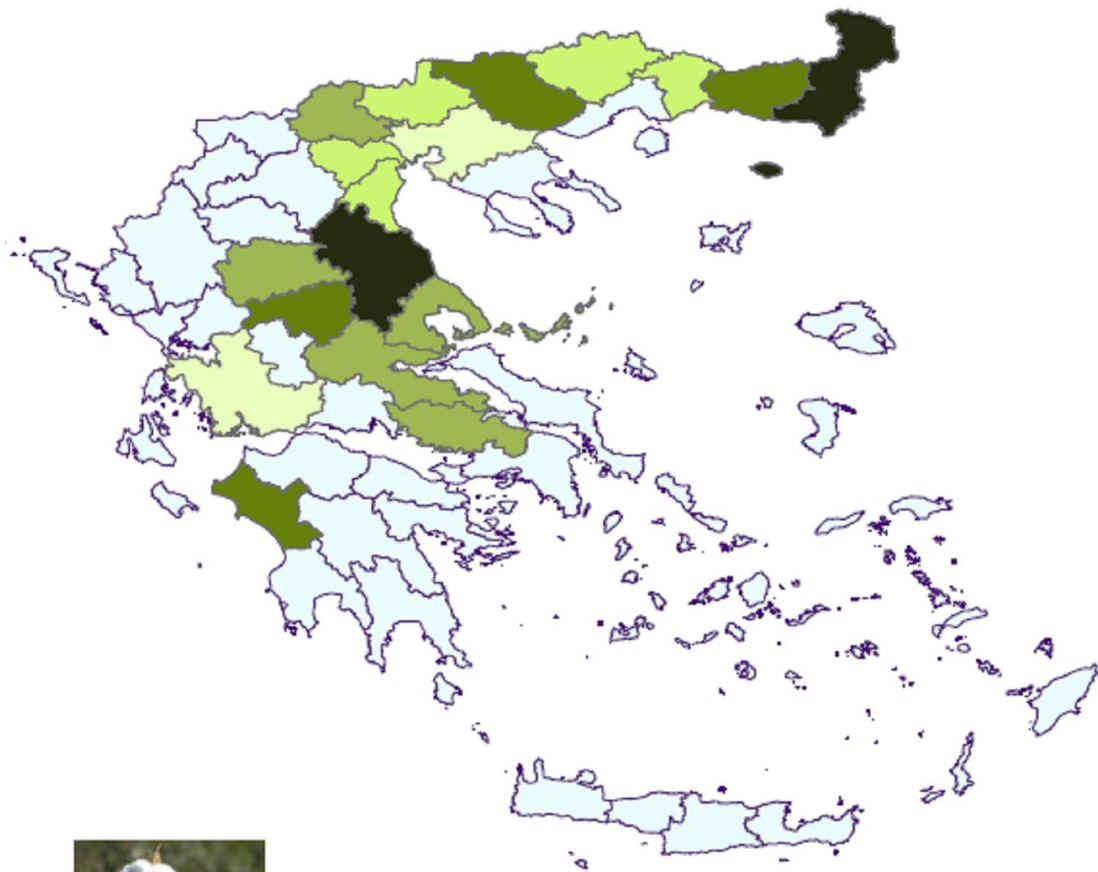

Αποζημιώσεις (σε €)

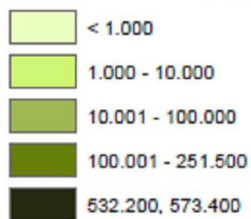

1:5.000.000

Αποζημιώσεις ανά Νομό στο Βαμβάκι για το έτος 2013

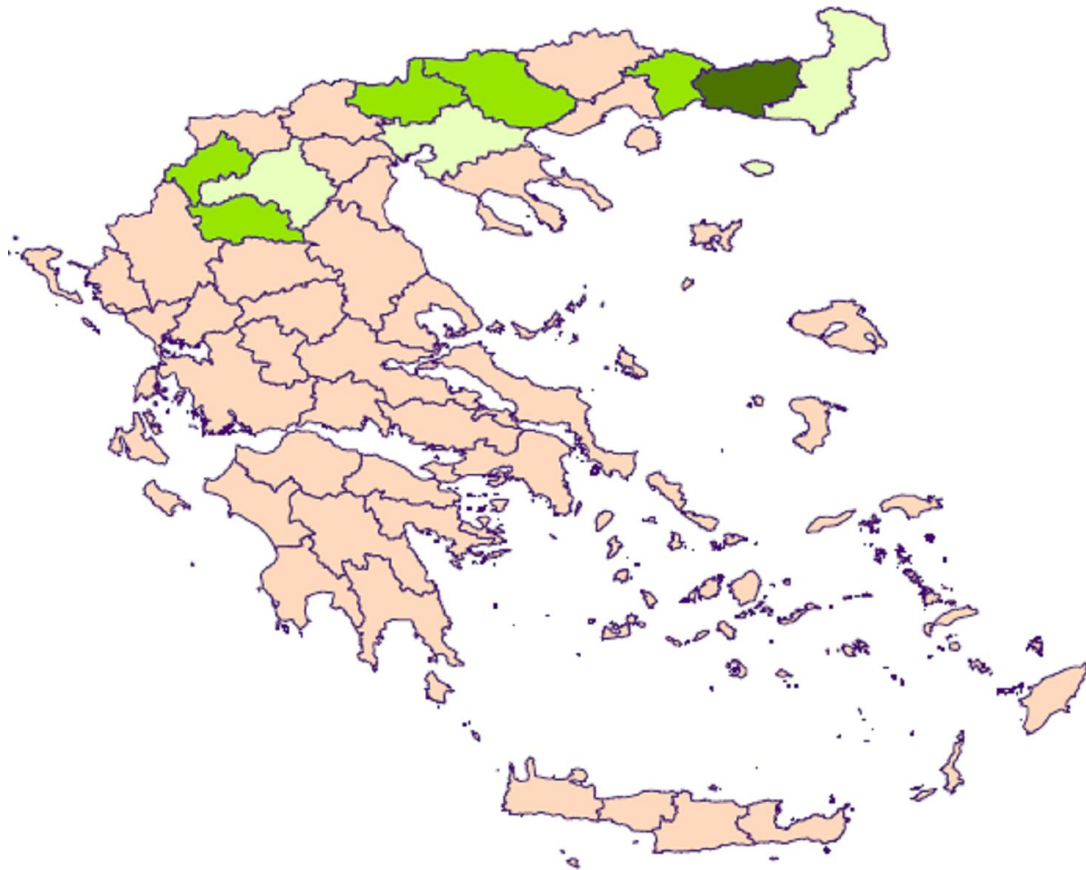

Αποζημιώσεις (σε €)

1:5.000.000

Αποζημιώσεις ανά Νομό στα Καπνά Μπασμάς για το έτος 2013

Αποζημιώσεις (σε €)

	< 10.000
	10.001 - 57.200
	1.274.000

1:5.000.000

Αποζημιώσεις έτους 2013 ανά Υποκατάστημα για το Ζωικό Κεφάλαιο

Αποζημιώσεις ανά Υποκ/μα (σε €)

1. Λάρισας : 1.264.400	8. Λαμίας : 154.650
2. Θεσσαλονίκης : 865.930	9. Πάτρας : 141.300
3. Ηρακλείου : 480.330	10. Βέροιας : 110.250
4. Αλεξανδρούπολης : 446.115	11. Τρίπολης : 110.150
5. Ιωαννίνων : 332.100	12. Αργινίου : 86.500
6. Καβάλας : 322.335	13. Αθήνας : 83.350
7. Κοζάνης : 232.950	

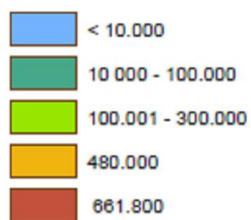

1:5.000.000

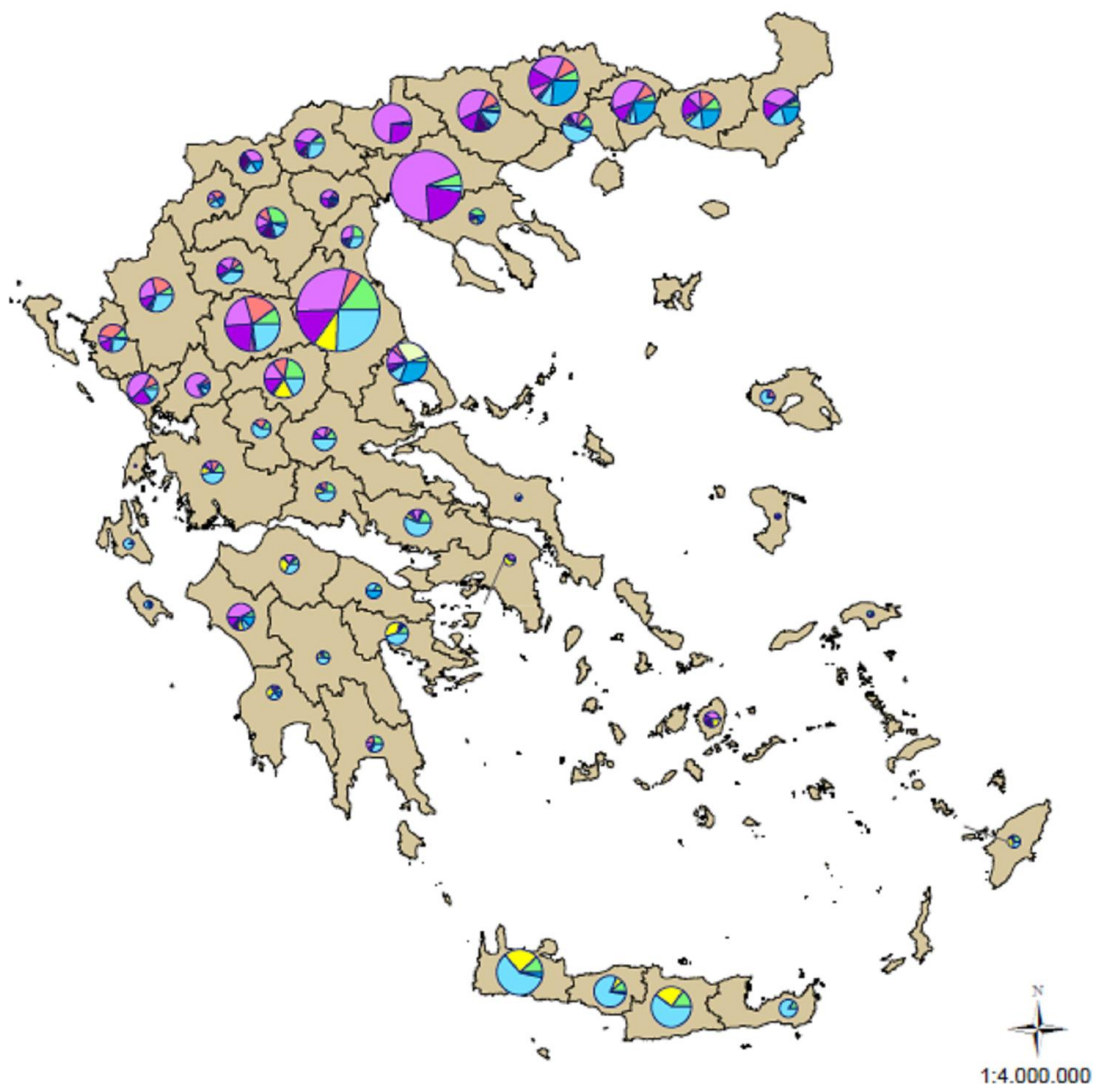
**Αποζημιώσεις στο Ζωικό Κεφάλαιο ανά Νομό για το έτος 2013
για όλα τα καλυπτόμενα ζημιογόνα αίτια από τον ΕΛ.Γ.Α.**

Αποζημιώσεις (σε €)

**Αποζημιώσεις ανά Είδος Ζωικού Κεφαλαίου & ανά Νομό για το έτος 2013
για όλα τα καλυπτόμενα ζημιογόνα αίτια από τον ΕΛ.Γ.Α.**

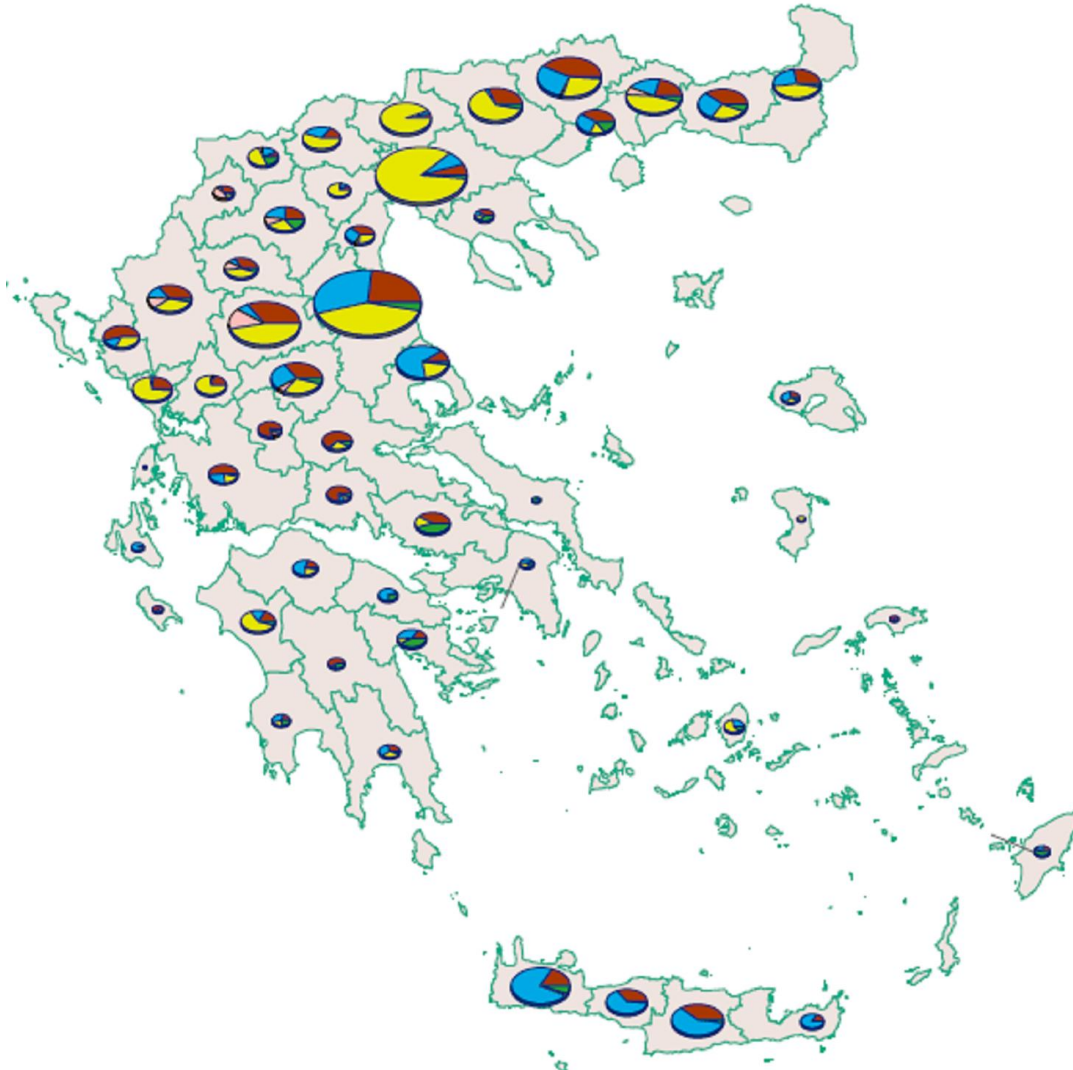

Είδη Ζωικού Κεφαλαίου

 ΑΙΓΟΕΙΔΗ ΑΒΕΛΤΙΩΤΑ	 ΒΟΟΕΙΔΗ ΑΥΤΟΧΘΟΝΩΝ ΣΠΑΝΙΩΝ ΦΥΛΩΝ
 ΑΙΓΟΕΙΔΗ ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΑ	 ΗΜΙΟΝΟΙ
 ΒΟΟΕΙΔΗ ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ <400KG	 ΙΠΠΟΙ
 ΒΟΟΕΙΔΗ ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΖΒ 400-550KG	 ΜΕΛΛΙΣΟΣΜΗΝΗ
 ΒΟΟΕΙΔΗ ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΑ ΓΑΛΑΚΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ Η ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΖΒ>550 KG	 ΟΝΟΙ
 ΒΟΟΕΙΔΗ ΓΑΛΑΚΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ Ή ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΘΑΡΟΑΙΜΑ	 ΠΡΟΒΑΤΟΕΙΔΗ ΑΒΕΛΤΙΩΤΑ
 ΒΟΟΕΙΔΗ ΓΑΛΑΚΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΟΙΠΑ ΚΑΙ ΜΙΚΤΗΣ	 ΠΡΟΒΑΤΟΕΙΔΗ ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΑ

81

Αποζημιώσεις στο Ζωικό Κεφάλαιο ανά Ζημιογόνο Αίτιο ανά Νομό για το έτος 2013

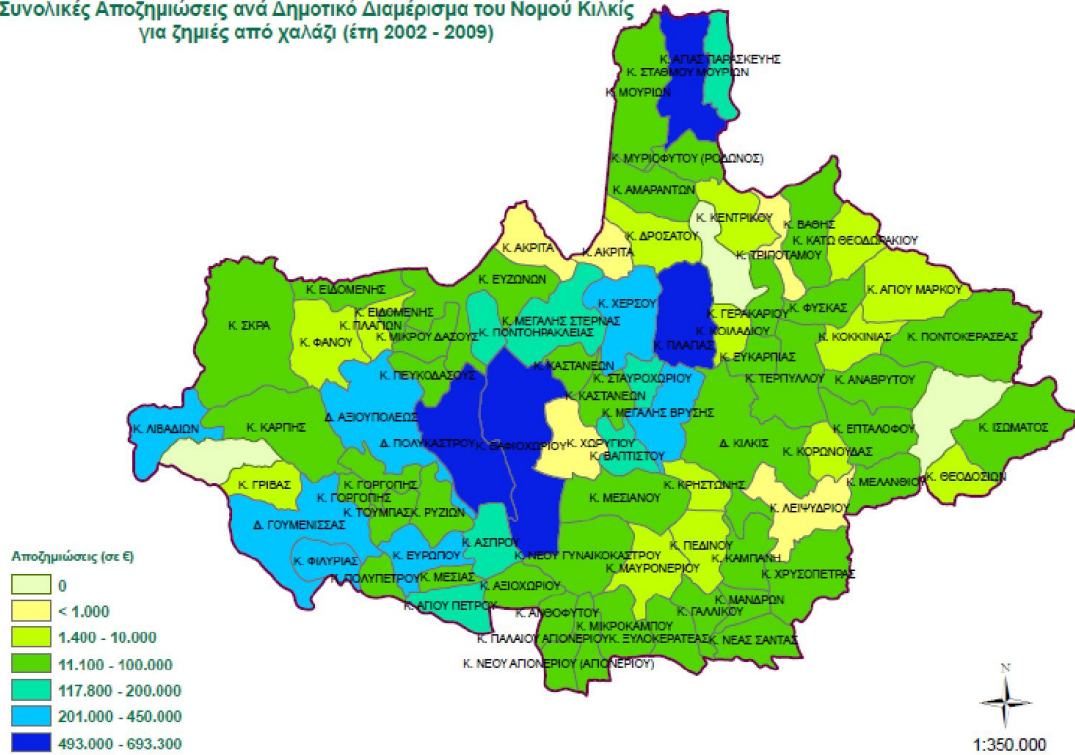

Ζημιογόνα Αίτια

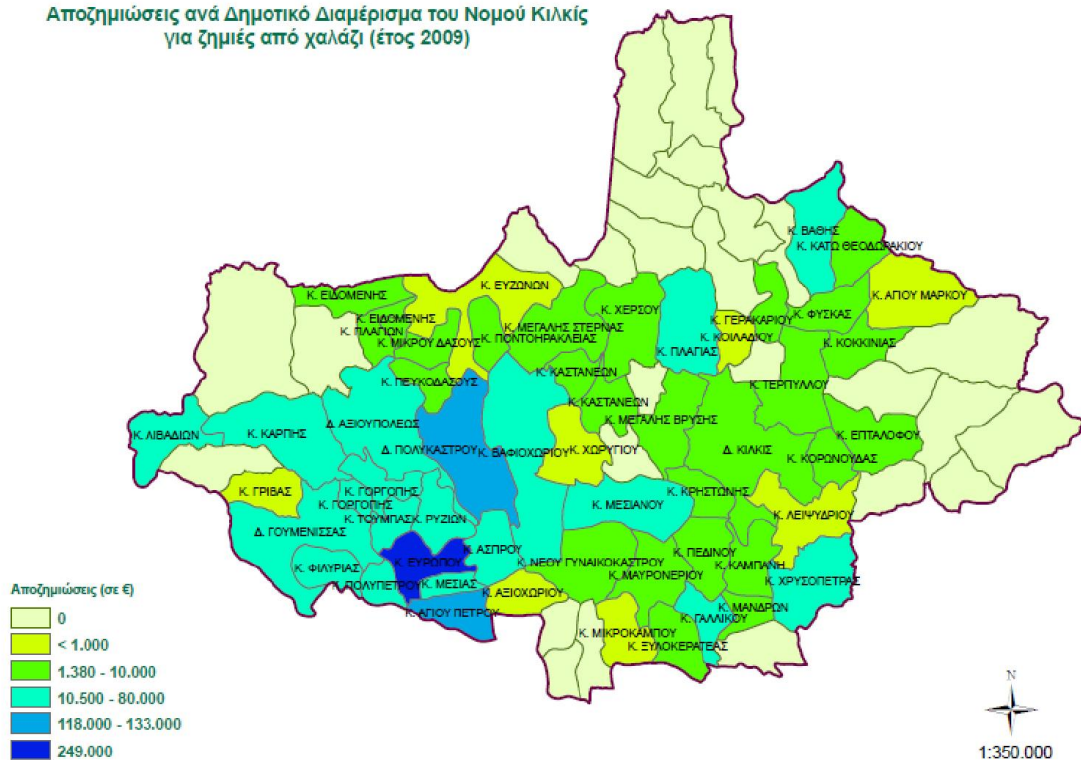
- Άγρια ζώα
- Ασθένειες
- Κατασπάραξη από Αρκούδα
- Παθήσεις
- Φυσικά αίτια

1:4.000.000

**Συνολικές Αποζημιώσεις ανά Δημοτικό Διαμέρισμα του Νομού Κιλκίς
για ζημιές από χαλάζι (έτη 2002 - 2009)**

**Αποζημιώσεις ανά Δημοτικό Διαμέρισμα του Νομού Κιλκίς
για ζημιές από χαλάζι (έτος 2009)**

2.11.1.5 Συμπεράσματα και προτάσεις για τον αγροτικό τομέα στην Π.Ε. Κιλκίς

- Ο ν. Κιλκίς είναι ένας κατεξοχήν αγροτικός νομός. Δυστυχώς όμως η έλλειψη επιχειρηματικότητας και ο αποπροσανατολισμός των αγροτών-παραγωγών μέσω των επιδοτήσεων και των κρατικών ενισχύσεων έχει ως αποτέλεσμα το εισόδημα των αγροτών όχι μόνο να παραμένει αβέβαιο αλλά και να μειώνεται συνεχώς.
- Η γεωργία και η κτηνοτροφία της περιοχής μας αντιμετωπίζει και τα γενικά προβλήματα του αγροτικού τομέα όπως είναι ο πολυτεμαχισμός και ο μικρός γεωργικός κλήρος, η άνιση σχέση μεταξύ φυτικής και ζωϊκής παραγωγής, η ελλιπή ενημέρωση των αγροτών, η απροθυμία των νέων να ασχοληθούν με τη γεωργία και την κτηνοτροφία και η συνεχής γήρανση του αγροτικού πληθυσμού, το υψηλό κόστος της αγροτικής παραγωγής, η ανυπαρξία τυποποίησης και πρώτης μεταποίησης των αγροτικών προϊόντων σε επίπεδο παραγωγού, η ανυπαρξία βιολογικής παραγωγής, το μικρό ποσοστό των αρδευόμενων εκτάσεων και σε πολλές περιπτώσεις η ληστρική εκμετάλλευση των μη ανανεώσιμων πόρων.
- Σε μία παγκοσμιοποιημένη, έντονα ανταγωνιστική αγορά, υπάρχει διέξοδος και για τους αγρότες του νομού μας αρκεί να οργανωθούν καλύτερα σε επιχειρηματική βάση έτσι ώστε να μπορούν να ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες των διεθνών αγορών των αγροτικών προϊόντων.
- Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας καθιστά αναγκαία την επιχειρηματική αποτελεσματικότητα ως όπλο για την επιβίωση και την ανάπτυξη του αγροτικού τομέα. Η συντήρηση του κλάδου με τεχνητά μέσα, επιδοτήσεις και προνόμια μπορεί να ανακουφίζει προσωρινά, αλλά δεν μπορεί να αποτελεί αναπτυξιακή στρατηγική.
- Στην σημερινή εποχή η δημιουργία ομάδων – οργανώσεων παραγωγών, συνεταιρισμών, αγροτικών εταιρικών συμπράξεων (συνεταιριστικές εταιρείες Α.Ε., Ε.Π.Ε. σύμφωνα με το νέο πλαίσιο αρχών του ΥΠΑΑΤ) και οποιασδήποτε άλλης μορφής συλλογικής οργάνωσης καθώς και η στροφή του αγροδιατροφικού τομέα στην παραγωγή επώνυμων, ποιοτικών και ασφαλών προϊόντων αποτελεί μια ποιοτικά ανώτερη και πρακτικά εφικτή διέξοδο αντίδρασης.
- Το Κιλκίς χάνει τον αγροτικό του χαρακτήρα και μειώνεται η συμμετοχή του στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν αλλά παραμένει δεδομένο ότι ο οικονομικός, κοινωνικός και πολιτισμικός πυρήνας της Ελλάδας και του Κιλκίς είναι η αγροτική κοινωνία η οποία πραγματικά μπορεί να αποτελέσει την ατμομηχανή για να επανέλθουμε σε αναπτυξιακή τροχιά και η Ελλάδα και το Κιλκίς.
- Η ελληνική ύπαιθρος και γεωργία απέκτησαν σύγχρονες υποδομές και εκμηχανίσθηκαν πλήρως χάρη στα διαρθρωτικά ταμεία της Ε.Ε. και στους εθνικούς πόρους που προστέθηκαν. Οι αναγκαίες αυτές επενδύσεις δεν αποδείχθηκαν όμως ικανές να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής γεωργίας. Οι αγρότες αδυνατούν να αυξήσουν το εισόδημά τους από την εγχώρια αγορά, αλλά και να βελτιώσουν της εξαγωγικές τους επενδύσεις στη μεγάλη ευρωπαϊκή αγορά.
- Οι επιδοτήσεις και επενδύσεις δεν αποδίδουν επειδή: α) δεν συνοδεύονται από τις απαραίτητες άυλες επενδύσεις οργανωτικού και θεσμικού χαρακτήρα και β) το υφιστάμενο υποστηρικτικό σύστημα της αγροτικής οικονομίας είναι αναχρονιστικό και ελέγχεται από κάθε είδους αγροτοπατερισμούς και τις συντεχνίες.
- Η γη δεν παράγει υπεραξίες. Αυτό είναι αιώνιο κεκτημένο όσο υπάρχουν οργανωμένες κοινωνίες. Η γη παράγει αξίες.
- Ο γεωργοδιατροφικός τομέας πρέπει να είναι η πρώτη προτεραιότητα σε όποιον θέλει να εμπνεύσει και να σχεδιάσει σ' αυτή την πατρίδα.

- Η πορεία του αγροτικού τομέα στη χώρα δεν πηγαίνει καλά. Η συμμετοχή της γεωργίας στο σύνολο της οικονομίας της χώρας, μολονότι μειώθηκε σημαντικά την προηγούμενη 20ετία, εξακολουθεί να κινείται σε πολύ υψηλότερα επίπεδα συγκριτικά με τα άλλα κράτη-μέλη. Το γεωργικό προϊόν αποτελούσε το 17% του ΑΕΠ το 1980, ενώ το 2009 καλύπτει περίπου το 3% σε σύγκριση με το 1,7% του ΑΕΠ της ΕΕ.
- Η γεωργική απασχόληση μειώθηκε δραματικά. Από το 35% της συνολικής απασχόλησης το 1980 έπεσε στο 17,4% το 2000 και στο 11,7% το 2009 (στοιχεία ΕΛ.ΣΤΑΤ). Η ηλικιακή διάρθρωση των αγροτών επίσης επιδεινώνεται συνεχώς. Το 2009 σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ το 51% των απασχολούμενων στη γεωργία εμφανίζεται να είναι μεταξύ 45 και 64 ετών, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τις ηλικίες άνω των 65 είναι 7%, ποσοστό δηλαδή που αποκλείεται να αναπληρωθεί από νέους αγρότες στο άμεσο μέλλον.
- Επιδοτήσεις για την γεωργία θα συνεχίσουν να υπάρχουν και για όλη την περίοδο από το 2014 έως και το 2020. Το πόσες θα ναι και πως θα διανεμηθούν ανά κράτος, ανά περιφέρεια, ανά προϊόν και ανά αγρότη είναι το θέμα την διαπραγμάτευσης που ξεκίνησε.
- Χρειαζόμαστε μια γεωργία που θα διασφαλίζει: επάρκεια και ποιότητα διατροφής, προστασία των φυσικών πόρων και αειφόρες υποδομές, ισόρροπη και δυναμική ανάπτυξη των περιφερειών, κοινωνική και εδαφική συνοχή. Χρειαζόμαστε μια γεωργία που θα αντιμετωπίζει αποτελεσματικά την οικονομική κρίση και την άναρχη διακύμανση των τιμών και των αγορών. Που θα βελτιώνει το εισόδημα των γεωργών και θα ενθαρρύνει τις γεωργικές επενδύσεις. Που θα διαθέτει τα μέσα να επωφεληθεί από την αύξηση της παγκόσμιας ζήτησης τροφίμων και θα αντιμετωπίζει τις διατροφικές κρίσεις και τις κλιματικές αλλαγές. Και είναι κοινή παραδοχή στην ΕΕ ότι η λειτουργία της αγροδιατροφικής αλυσίδας συνολικά χρειάζεται ριζική βελτίωση, στην οποία η ΚΑΠ πρέπει να συμβάλλει, διαθέτοντας τα κατάλληλα μέσα.
- Ένας νομός όπως του Κιλκίς με παραγωγές όπως τα δημητριακά, το βαμβάκι, ο αραβόσιτος, τα τεύτλα, τα αμπέλια, τα λίγα πλέον καπνά και η κτηνοτροφία, με το σύνολό του να υπάγεται στην διάκριση των μειονεκτικών περιοχών και με μικρή ιδιοκτησία στον αγροτικό τομέα, κατά την περίοδο 2014-2020, με μια ορθολογική διαπραγμάτευση δεν κινδυνεύει πολλά εις ότι αφορά τις επιδοτήσεις της κοινής αγροτικής πολιτικής, που είναι μια σημαντική παράμετρος του αγροτικού εισοδήματος.
- Η μεθοδευμένη ολοκληρωμένη και πολυλειτουργική αγροτική ανάπτυξη οδηγεί σε αυτάρκη τοπική οικονομία.
- Ο αγροτικός τομέας προσφέρει περίπου 4% στο ΑΕΠ και με τον πολλαπλασιαστή φτάνει περίπου στο 20%. Ο τουρισμός προσφέρει περίπου 8% στο ΑΕΠ και με τον πολλαπλασιαστή φτάνει περίπου στο 16%. Ο πολλαπλασιαστής απασχόλησης στον αγροτικό τομέα είναι περίπου 4,7 (μελέτες στα καπνά) και στον τουρισμό είναι περίπου 1,5.
- Τα προϊόντα της ελληνικής γης και της ελληνικής θάλασσας, συνδυασμένα με τα ήθη και τα έθιμα που σχετίζονται με την διατροφή μας, αποτελούν βασικό στοιχείο της ταυτότητας μας. Αποτελούν την πρώτη ύλη για μία δυνατή και μοναδική εμπειρία για κάθε επισκέπτη. Εξάλλου, μέσα από την κουζίνα ενός τόπου μπορεί εύκολα κανείς να «διαβάσει» την ιστορία του. Είναι ένα κλειδί για ν' ανακαλύψει τις κοινωνικές και πολιτισμικές προσμίξεις που εξέλιξαν, διαμόρφωσαν, και εν τέλει χαρακτηρίζουν μια κοινωνία. Πρέπει λοιπόν να αναδείξουμε με κάθε τρόπο τη μοναδικότητα και της ελληνικής γαστρονομίας και όλα όσα αυτή αντιπροσωπεύει.
- Οι εδαφοκλιματικές συνθήκες της Ελλάδος και η παραγωγή τους προσδίδουν στα αγροτικά προϊόντα της Ελλάδος, ιδιαίτερα όσα παράγονται με ντόπιες ποικιλίες ή χρησιμοποιώντας αυτόχθονες φυλές, γεύσεις και ιδιότητες που τα κάνουν παγκοσμίως γνωστά.

- Τα αγροτικά προϊόντα, σύμφωνα με ανακοινώσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, φθάνουν στο ράφι (τιμή καταναλωτή) 5 μέχρι και 15 φορές την τιμή παραγωγού. Ταυτόχρονα αυτή η προστιθέμενη αξία 400-1400% (5-15 φορές) της αξίας της πρωτογενούς παραγωγής, όταν μένει στην περιοχή, δημιουργεί συνθήκες τοπικής ενδογενούς ανάπτυξης και τροφοδοτεί μια Τοπική Εφοδιαστική Αλυσίδα.
- Η χρονική διάρκεια του παραγωγικού κύκλου καθιστά προβληματική την έγκαιρη προσαρμογή στις ζήτηση της αγοράς. Καθιστά τις αγορές των αγροτικών προϊόντων ασταθείς, με βραχύχρονους κύκλους διακυμάνσεων της τιμής, που ταλαιπωρούν παραγωγούς και καταναλωτές.
- Η γεωργία των μικροπαραγωγών δεν είναι σε θέση να αντέξει το άνοιγμα των αγορών και τον διεθνή ανταγωνισμό. Απειλείται η συρρίκνωση αυτής της γεωργίας και η διάλυση του κοινωνικού ιστού στην αγροτική μας ενδοχώρα.
- Μια Τοπική Εφοδιαστική Αλυσίδα υποκινεί την λειτουργία μικρών νέων βιοτεχνιών ή συνεταιρισμών ή εργαστηρίων παραγωγής τοπικών εδεσμάτων ή/και τεχνημάτων, και τονώνει την απασχόληση, ενώ ενδυναμώνει τις χρηματορροές προς την τοπική αυτοδιοίκηση.
- Όταν η Ελληνική Παραδοσιακή Διατροφή γίνεται με Ελληνικά Παραδοσιακά Αγροτικά Προϊόντα τότε οι ωφέλειες στην υγεία, συνδυάζονται με την ταυτότητα της περιοχής, κινητοποιούν όλη την τοπική κοινωνία και τελικά τα οφέλη, οικονομικά και άλλα, διαχέονται σε όλη την τοπική κοινωνία.
- Τα Τοπικά Σύμφωνα Ποιότητας είναι μια χάρτα, μια συμφωνία, μια διακήρυξη μιας ομάδας επαγγελματιών (φυσικά ή νομικά πρόσωπα), που έχουν κοινά (οριζόντια συνεργασία) ή συμπληρωματικά (κάθετη συνεργασία) χαρακτηριστικά, και συμφωνούν και συναποφασίζουν να συνεργαστούν σε «εθελοντική» βάση προκειμένου να προωθήσουν ένα κοινό όραμα για την ποιότητα στην περιοχή τους.
- Τα Τοπικά Σύμφωνα Ποιότητας Τουρισμού επικεντρώνονται στην συνεργασία και άμιλλα για ποιοτικές υπηρεσίες τουρισμού στην ύπαιθρο. Διαφοροποιούν το τουριστικό προϊόν ενσωματώνοντας στοιχεία παραδοσιακής κληρονομιάς (αρχιτεκτονική, γαστρονομία κλπ) και αξιοποιούν την τοπική παραγωγή αγροτικών προϊόντων. Το κάθε μέλος λειτουργεί ως πρεσβευτής των άλλων και της Ομάδας.
- Τα Τοπικά Σύμφωνα Ποιότητας, έχουν σαν κύριο σκοπό την διαφύλαξη του καλού ονόματος μιας περιοχής, ως μια «συλλογική περιουσία» που ανήκει σε όλους και που πρέπει να διαφυλάσσεται από συλλογική δομή.
- Η αυθεντικότητα είναι ένα σημαντικό εργαλείο για την ανάπτυξη του αγροτουρισμού. Στον αγροτουρισμό ο επισκέπτης έχει την ευκαιρία να γνωρίσει τις αγροτικές περιοχές, τις αγροτικές ασχολίες, τα τοπικά προϊόντα, την παραδοσιακή κουζίνα και την καθημερινή ζωή των κατοίκων, τα πολιτισμικά στοιχεία και τα αυθεντικά χαρακτηριστικά του χώρου αυτού, με σεβασμό προς το περιβάλλον και την παράδοση, από τους ίδιους τους καλλιεργητές ή/και κτηνοτρόφους.
- Η αγροτική παραγωγή ποιοτικών φημισμένων πιστοποιημένων προϊόντων μεταποιημένων με παραδοσιακές συνταγές όταν ενσωματώνεται στις τουριστικές υπηρεσίες δημιουργεί επαρκή διαφοροποίηση στο τελικό τουριστικό προϊόν, που δημιουργεί τοπική ανάπτυξη. Διότι ανάπτυξη δημιουργείται όταν εισρέουν χρήματα, όχι όταν ανακυκλώνονται οι υπηρεσίες.

Προτάσεις

- Ο αγροτικός πληθυσμός του ν. Κιλκίς σήμερα δεν έχει αποκτήσει τις απαιτούμενες δεξιότητες, επαγγελματική κατάρτιση, επιχειρηματική νοοτροπία, κοινωνική και περιβαλλοντική ευθύνη για να μπορέσει να δραστηριοποιηθεί με ανταγωνιστικές προοπτικές στα νέα δεδομένα. Αυτό θα πρέπει να είναι και το πρωταρχικό μέλημα της Πολιτείας ώστε τα επόμενα χρόνια οι αγρότες του νομού Κιλκίς να είναι σε θέση να αποφασίσουν αν θα συνεχίσουν μόνοι ή οργανωμένοι και αν αυτό που θα παράγουν θα το διαθέσουν στο εμπόριο σαν πρώτη ύλη ή αν θα το φτάσουν μέχρι το ράφι αξιοποιώντας προς όφελός τους την προστιθέμενη αξία από την μεταποίηση, τυποποίηση, συσκευασία.
- Οι προκλήσεις αλλά και τα αδιέξοδα της νέας εποχής επιβάλλουν να επενδύσουμε οπωσδήποτε στη γνώση και στο ανθρώπινο δυναμικό συνδέοντας την αγροτική παραγωγή με την έρευνα, με σύγχρονες συμβουλευτικές υπηρεσίες και καινοτόμες δράσεις.
- Συγκριτικό πλεονέκτημα του νομού αποτελούν και οι κτηνοτροφικές μονάδες μεγάλων ζώων. Θα πρέπει να διερευνηθεί για παράδειγμα αν τα κτηνοτροφικά υπολείμματα που υπάρχουν άφθονα σε περιοχές του νομού αποτελούν επαρκή ύλη για να στηθεί μια μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας με καύσιμη ύλη το βιοαέριο.
- Να στηριχθεί η διατήρηση του κοινωνικού και παραγωγικού ιστού στην ελληνική περιφέρεια με την χρησιμοποίηση δύο μεγάλων συγκριτικών πλεονεκτημάτων που έχει η χώρα μας και ιδιαίτερα η ελληνική περιφέρεια: του τουρισμού και της γεωργίας. Μέσα από τον τουρισμό μπορούμε να προσελκύσουμε τον κόσμο και μέσα από την γεωργία και τα αγροτικά μας προϊόντα να τους δώσουμε το κάτι ξεχωριστό έτσι, ώστε να επισκεφθούν πολλές ξεχασμένες περιοχές της πατρίδας μας.
- Κυρίαρχος στόχος και ζητούμενο είναι η συνένωση των δυνάμεων των αγροτών ώστε να δημιουργηθεί δυναμική στα Κιλκισιώτικα προϊόντα τόσο για την τοπική όσο και ευρύτερη αγορά.
- Δημιουργία δομής υποστήριξης των Κιλκισιωτών αγροτών ως σημείου αναφοράς και συντονισμού της (ανά)συγκρότησης της υπαίθρου μας με υποχρέωση και αρμοδιότητα του τ η δραστηριοποίησή του στον τομέα της πληροφόρησης, της εμπύχωσης, την κινητοποίησης και της γενικότερης υποστήριξης του αγροτικού κόσμου του Ν. Κιλκίς, ήτοι: να διαχέει αποτελεσματικότητα, αντικειμενικότητα, πληροφόρηση και τα νέα δεδομένα στους ενδιαφερόμενους, να συμβάλλει στη δημιουργία θεσμών συνεργασίας, όπως είναι οι διεπαγγελματικές οργανώσεις, ομάδες παραγωγών κλπ, να ενθαρρύνει την προώθηση συμβολικών σχέσεων συνεταιριστικής και επιχειρηματικής συνεργασίας και να συνδέει με τις τιμές και την ποιότητα των προϊόντων, να υποστηρίζει τοπικές καινοτόμες δράσεις και δράσεις που παράγουν υψηλές προστιθέμενες αξίες, να κωδικοποιεί προβλήματα που ανακύπτουν και να συμβάλλει στη συλλογική εξεύρεση λύσεων.
- Ανάδειξη μιας ανταγωνιστικής γεωργίας που θα στοχεύει στην υψηλή προστιθέμενη αξία με την μεταποίηση και δημιουργία συνθηκών τοπικής οικονομίας.
- Αναγκαιότητα εκσυγχρονισμού του γεωργικού τομέα με την αξιοποίηση ορθών πρακτικών και την ανταλλαγή εμπειριών.
- Βελτίωση της ποιότητας και της ανάγκης προσαρμογής του γεωργοκτηνο-τροφικού τομέα με τα δεδομένα της αγοράς.
- Σχεδιασμός, τεκμηρίωση και υποστήριξη συλλογικών προγραμμάτων, έργων και δράσεων του ΕΣΠΑ, καθώς και άλλων αναξιοποίητων κοινοτικών προγραμμάτων.

- Μελέτη διαρθρώσεων και αναδιαρθρώσεων τόσο της φυτικής όσο και της ζωικής παραγωγής.
- Καταγραφή, συνεχή και οργανωμένη προβολή των τοπικών προϊόντων του Ν. Κιλκίς.
- Διάγνωση των εκπαιδευτικών αναγκών του αγροτικού χώρου κατά τόπους και ο σχεδιασμός προγραμμάτων ενημέρωσης του αγροτικού πληθυσμού, ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες αυτές
- Η εκπαίδευση και η πληροφόρηση πρέπει να αποκτήσει και τοπική διάσταση, γιατί τα προβλήματα διαφέρουν από περιοχή σε περιοχή και γιατί σύμφωνα με τις αρχές της αιφορικής γεωργίας θέλουμε τοπικές λύσεις.
- Χρειάζεται ουσιαστική μεταβολή της στάσης των αγροτών. Από την παθητική (η πληροφορία στους αγρότες) στην ενεργητική (ο αγρότης σε αναζήτηση της πληροφορίας). Είναι ανάγκη πλέον ο αγρότης να υιοθετήσει μια άλλη στάση για τα θέματα της ενημέρωσής του.
- Λειτουργία πύλης αγροτικής πληροφόρησης με οφέλη όπως: παροχή εξειδικευμένης πληροφορίας σε τοπικό επίπεδο, αναζήτηση πληροφοριών σε 24ωρη βάση, πολύ φθηνό κόστος λειτουργίας, άμεση πληροφόρηση χωρίς καθυστερήσεις.
- Θα πρέπει να υπάρχει επιστράτευση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με τους αρμόδιους δημοσίους λειτουργούς και ιδιαίτερα τους εκπαιδευμένους και γνωρίζοντες το αντικείμενο, τους γεωπόνους, να είναι κοντά στον αγροτικό κόσμο.
- Το κράτος πρέπει να είναι πιο αυστηρό, να ελέγχει τις τιμές, να μην επιτρέψει την αισχροκέρδεια για να μπορέσουμε να έχουμε τη δυνατότητα οι παραγωγοί στην περιοχή μας, και ο κτηνοτρόφος και ο αγρότης σιτοπαραγωγός, να έχουν την τιμή που ταιριάζει.

2.11.1.6 Δάση

Σε περιφερειακό επίπεδο το μεγαλύτερο ποσοστό δασοκάλυψης παρουσιάζει η χερσόνησος του Αγ. Όρους (ποσοστά δασών και δασικών εκτάσεων 96,63%, μαζί με τους φυσικούς βοσκοτόπους σχεδόν 100%). Οι τρεις νομοί Θεσσαλονίκης, Κιλκίς και Ημαθίας παρουσιάζουν ποσοστά δασοκάλυψης μεταξύ 35% και 40% (με τους φυσικούς βοσκοτόπους μεταξύ 40% και 48%), ενώ οι υπόλοιποι 4 νομοί εμφανίζουν ποσοστά σημαντικά μεγαλύτερα του 50%. Την μεγαλύτερη δασοκάλυψη έχει ο νομός Χαλκιδικής (69,24%, μαζί με τους φυσικούς βοσκοτόπους 70,68%). Την μικρότερη ο νομός Κιλκίς (33,32% και 44,18%).

Από την άποψη του ποσοστού της έκτασης, ο τύπος των δασών που κυριαρχεί, έχει ως εξής, στον Νομό Κιλκίς, η δρυς (40%), τα αείφυλλα (30%) και η οξυά (25%). Τέλος από την άποψη του ποσοστού των δασών που βρίσκονται υπό συστηματική διαχείριση και ξυλοπαραγωγική εκμετάλλευση, η κατάσταση παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα. Γίνεται φανερό από τον πίνακα αυτόν, ότι ποσοστό των δασών της Περιφέρειας σημαντικά μεγαλύτερο αυτού στο σύνολο της Χώρας βρίσκεται υπό συστηματική διαχείριση και ξυλοπαραγωγική εκμετάλλευση.

Δάση υπό συστηματική διαχείριση και ξυλοπαραγωγική εκμετάλλευση

Νομοί	Ποσοστό εκμετάλλευσης (%)
Ημαθίας	76,9
Θεσσαλονίκης	50,3
Κιλκίς	65,6
Πέλλας	71,0
Πιερίας	71,1
Σερρών	100,0
Χαλκιδικής	57,4
Σύνολο	72,5
Γενικό σύνολο Χώρας	48,2

Ενδεικτικά αναφέρεται επίσης, ότι για το έτος 2004, ο αριθμός των πυρκαϊών στην Περιφέρεια ανήλθε σε 16% του συνολικού αριθμού της χώρας, και η καείσα έκταση ανήλθε στο 3% της συνολικά καείσας κατά το έτος αυτό έκτασης στο σύνολο της Χώρας. Ο νομός Κιλκίς συγκέντρωσε το 67% του αριθμού των πυρκαϊών της Περιφέρειας και το 86% της καείσας στην Περιφέρεια έκτασης. Τέλος το 90% του αριθμού των πυρκαϊών συνέβησαν σε δασικούς βοσκοτόπους και ανά 5% σε δάση και μερικώς δασοσκεπείς εκτάσεις. Από όσα αναφέρθηκαν πιο πάντως μπορούν να συναχθούν τα εξής σημαντικά σημεία:

1. Υπάρχει ακόμη σημαντικό ποσοστό δασών εκτός συστηματικής διαχείρισης, πράγμα το οποίο επιτρέπει την αναβάθμιση ακόμη περισσότερο του περιβαλλοντικού, οικολογικού και κοινωνικοοικονομικού ρόλου των δασών της Περιφέρειας.
2. Σημαντικό ποσοστό δασών, όπως τα αείφυλλα πλατύφυλλα και οι μερικώς δασοσκεπείς εκτάσεις, μπορούν μέσω από καλλιεργητικές επεμβάσεις να ανορθωθούν και να αναβαθμιστούν και, στα πλαίσια των προσπαθειών για ανάπτυξη και ανασυγκρότηση της υπαίθρου, να ασκήσουν σημαντικό κοινωνικοοικονομικό ρόλο.
3. Το σύνολο των δασικών πόρων, λόγω των αστικών κέντρων που σε κάθε νομό υπάρχουν, αλλά και λόγω της σχετικά μικρής απόστασης από το αστικό κέντρο της Θεσσαλονίκης, σε συνδυασμό με την ύπαρξη και λειτουργία χιονοδρομικών κέντρων, μπορούν να λειτουργήσουν υποστηρικτικά της ανάπτυξης της υπαίθρου, μέσω του οικοτουρισμού.

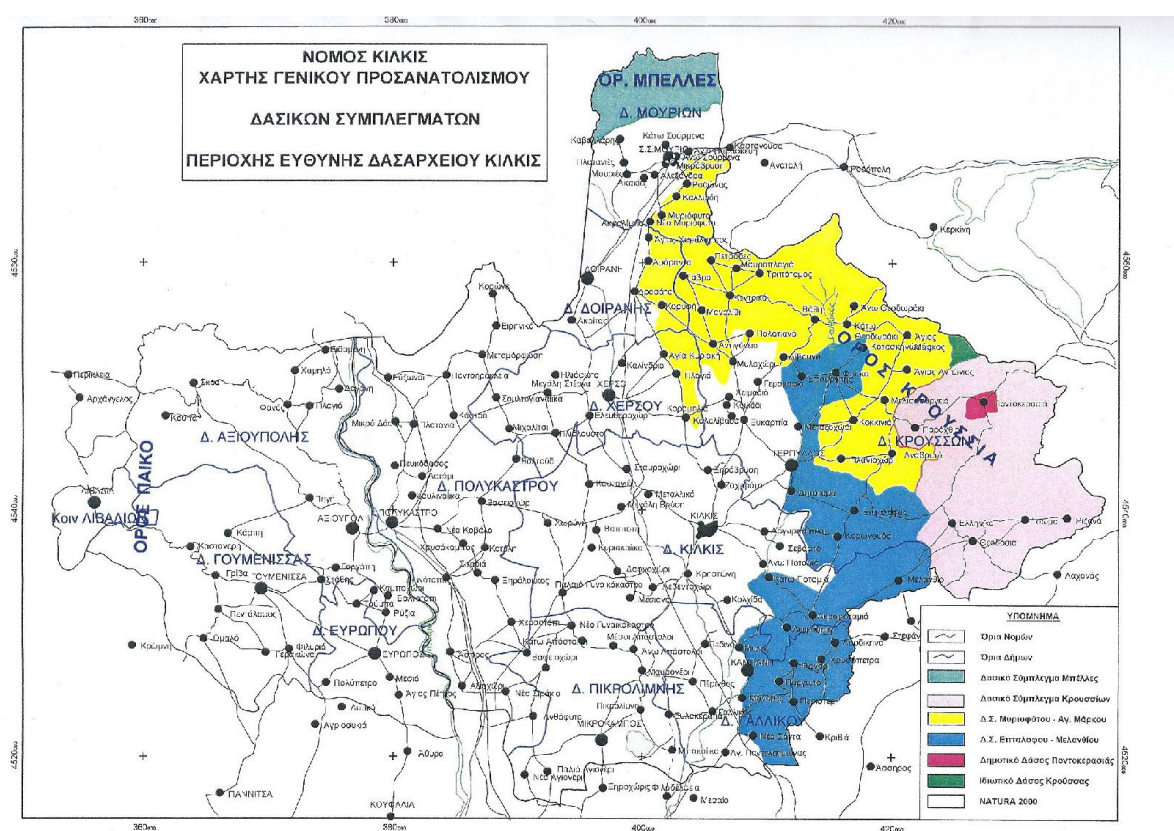
Το σύνολο των συγκροτημένων δασών και των προς ανόρθωση υποβαθμισμένων και μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων, συμβάλλει σημαντικά στην καταπολέμηση του φαινομένου του

θερμοκηπίου, ως καταβόθρα διοξειδίου του άνθρακα, η δυναμικότητα της οποίας θα αυξηθεί σημαντικά μέσα από την ένταξη τους υπό συστηματική διαχείριση και ανόρθωση.

Υφιστάμενη φυσική κατάσταση της περιοχής

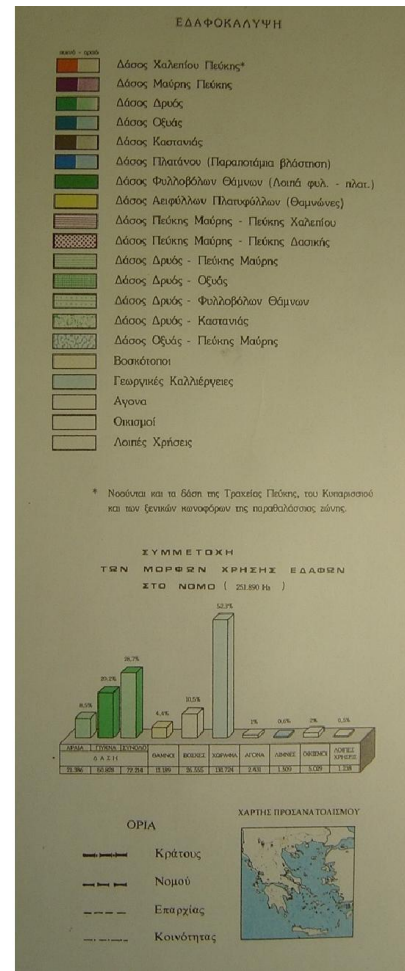
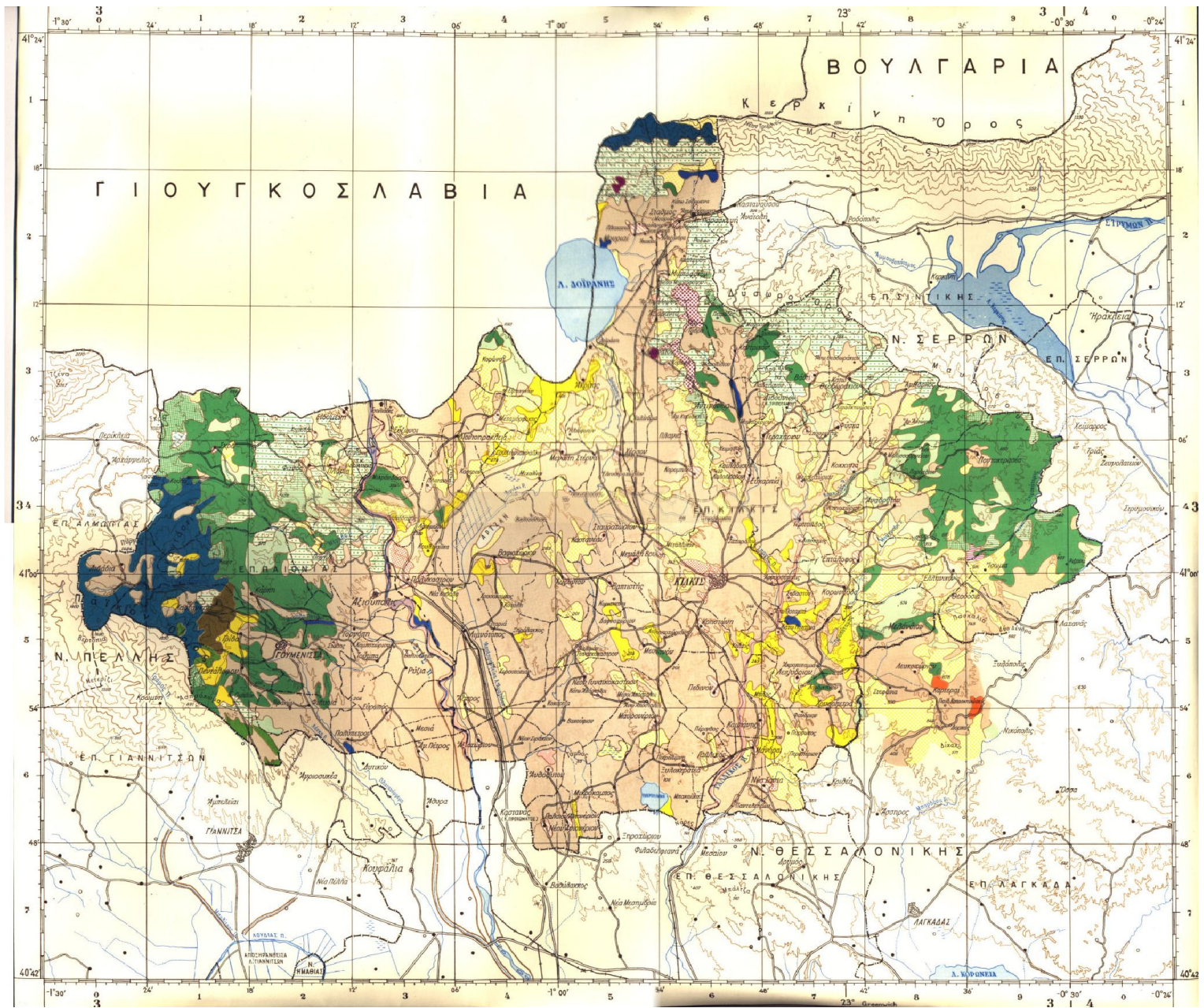
Θέση

Η περιοχή ευθύνης του Δασαρχείου Κιλκίς καλύπτει όλη την περιοχή Επαρχίας Κιλκίς του νομού Κιλκίς που συμπίπτει με το τμήμα του νομού που βρίσκεται ανατολικά του ποταμού Αξιού. Περιλαμβάνει έξι υπό διαχείριση Δασικά Συμπλέγματα, εκ των οποίων τα τέσσερα είναι δημόσια, ένα είναι Δημοτικό και ένα Ιδιωτικό, τα οποία παρουσιάζονται στον συνημμένο πίνακα 1. Το υφιστάμενο δασικό οδικό δίκτυο μπορεί να χαρακτηριστεί ως πυκνό και αρκετό τόσο για τις ανάγκες διαχείρισης όσο και τις ανάγκες φύλαξης και προστασίας των δασικών οικοσυστημάτων της περιοχής.

A/A	ΔΑΣ. ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ	ΔΙΑΧ. ΜΕΛΕΤΗ ΕΓΚΡ. ΔΙΑΤΑΓΗ	ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΔΑΣΟΣΚΕΠΗΣ ΕΚΤΑΣΗ (στρ.)	ΜΕΡΙΚΩΣ ΔΑΣΟΣΚΕΠΗΣ ΕΚΤΑΣΗ (στρ.)	ΓΥΜΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ (στρ.)	ΑΓΟΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ (στρ.)	ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ (στρ.)	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ (στρ.)	ΞΥΛΑΠΟ-ΘΕΜΑ (m ³)	ΜΕΣΟ ΕΤΗΣΙΟ ΛΗΜΜΑ (m ³)
1	ΜΠΕΛΛΕΣ	4850/ 25-5- 2005	2005-14	37.611,00	3.222,00	4.948,70	1.365,30	35,00	47.182,00	333.367,00	4.330,70
2	ΚΡΟΥΣΙΩΝ	6327/ 1-7- 2008	2008-17	129.041,00		15.324,00	1.346,00	23.375,00	169.086,00	489.156,97	11.464,30
3	ΜΥΡΙΟΦΥΤΟΥ ΑΓ. ΜΑΡΚΟΥ	12577/ 5-12- 2005	2005-14	128.830,90	30.910,10	33.268,50	4.598,90	77.708,60	275.317,00	433.016,24	11.518,20
4	ΕΠΤΑΛΟΦΟΥ-ΜΕΛΑΝΘΙΟΥ	1603/ 19-2- 2008	2008-17	17.192,90	84.020,00	11.533,00	5.688,00	90.029,00	208.462,90	40.344,00	1.005,50
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ				312.675,80	118.152,10	65.074,20	12.998,20	191.147,60	700.047,90	1.295.884,21	28.318,70
				430.827,90		269.220,00					
				61,54%		38,46%					
6	ΠΟΝΤΟΚΕ-ΡΑΣΙΑΣ	10.930/ 24-11- 2003	2003-12	6.840,00	1.855,00	560,00	475,00	3.220,00	12.950,00	14.244,00	345,70
7	ΚΡΟΥΣΑΣ	11849/ 19-12- 2003	2003-12	6.705,00	230,00	183,00	87,00		7.205,00	29.105,00	660,00
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ				13.545,00	2.085,00	743,00	562,00	3.220,00	20.155,00	43.349,00	1.005,70
				15.630,00		4.525,00					
				77,55%		22,45%					
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ				326.220,80	120.237,10	65.817,20	13.560,20	194.367,60	720.202,90	1.339.233,21	29.324,40
				446.457,90		273.745,00					
				61,99%		38,01%					

ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΔΑΣΑΡΧΕΙΟΥ ΚΙΛΚΙΣ	346.325,80	132.346,10	308.028,10	107.200,00	1.018.400,00	1.912.300,00	ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΔΑΣΩΝ ΕΠΙ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ
	478.671,90		1.433.628,10				
	25,03%		74,97%				

Ανάγλυφο

Το ανάγλυφο της περιοχής είναι σχετικά ήπιο με μικρές κλίσεις (0-20%) έως απόκρημνες (άνω του 80%) στις ορεινές και δύσβατες περιοχές και υδρογραφικό δίκτυο με πλούσια υδροχαρή βλάστηση. Έντονες κλίσεις εμφανίζονται μόνο στην υπαλπική νότια ζώνη του όρους Μπέλλες που ανήκει στη Χώρα μας.

Το υπερθαλάσσιο ύψος κυμαίνεται από 50 μ. μέχρι 1874 μ. περίπου, με επικρατέστερο μέσο υπερθαλάσσιο ύψος μεταξύ 200 – 800 μ. περίπου. Ψηλότερες κορυφές είναι οι: Κωνική Κορυφή 1874 μ., Πέτρα 1644 μ., Παλιό Τριεθνές 1474 μ., Φλαμούρι 1042 μ. και Άγιος Μάρκος 1177 μ.

Σύμφωνα με το Γεωλογικό Χάρτη του ΙΓΜΕ στην περιοχή απαντώνται εδάφη από: Ασβεστούχες τριτογενείς αποθέσεις, Μεταμορφωμένα πετρώματα, Αλλουβιακά, Όξινα πυριγενή πετρώματα, Βασική πυριγενή πετρώματα, Σκληρούς ασβεστόλιθους.

Κλιματικές Μετεωρολογικές συνθήκες

Για τον προσδιορισμό του κλίματος της περιοχής που μελετάμε χρησιμοποιήσαμε τα στοιχεία του σταθμού Άνω Θεοδωρακίων της Δ/σης Γεωργίας Κιλκίς καθώς και τα στοιχεία του Μετεωρολογικού Σταθμού του Εθνικού Αστεροσκοπείου που έχει εγκατασταθεί πρόσφατα στο Λόφο Αγίου Γεωργίου σε υψόμετρο 290 μέτρων πάνω από την πόλη του Κιλκίς και τα σχετικά μετεωρολογικά στοιχεία είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα: http://www.meteo.gr/cf.asp?city_id=44. Έτσι με τα στοιχεία της περιόδου 1981 –1990 έχουμε :

α) Μέσο ετήσιο ύψος βροχής 388,5 χιλιοστά.

β) Απόλυτες ακραίες θερμοκρασίες αέρα :

Μέγιστη (+ 40 C) και παρατηρήθηκε στις 22,23 και 26-7-87

Ελάχιστη (-18 C) και παρατηρήθηκε στις 9-2-85

Θερμοκρασία αέρα

α) Μέση ελάχιστη

Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	ΜΕΣΗ
0,8	2,5	2,5	8,9	14,5	18,3	19,8	20,8	18,7	12,4	4,4	2,6	10,5 C

β) Μέση μέγιστη

Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	ΜΕΣΗ
4,9	7,2	11,3	14,5	17,9	21,9	26,1	24,9	22,4	17,2	10,9	7,2	15,5 C

γ) Μέση Θερμοκρασία αέρα :

13,0 C

Από τα στοιχεία που παραθέτουμε διαπιστώνουμε ότι :

α) Η μέση ετήσια θερμοκρασία της ατμόσφαιρας της περιοχής επαρχίας Κιλκίς κυμαίνεται στους 13° C .

β) Η μέση θερμοκρασία του ψυχρότερου μήνα είναι 2,8° C και χρονικά εμφανίζεται το μήνα Ιανουάριο.

γ) Η μέση θερμοκρασία του θερμότερου μήνα είναι 22,8° C και χρονικά εμφανίζεται Το μήνα Αύγουστο.

Ύψος βροχής

Τα βροχομετρικά κατακρημνίσματα του σταθμού για τις παρατηρήσεις των αιτών 1981 – 1990 έχουν όπως φαίνεται παρακάτω σε χιλιοστά :

Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	ΜΕΣΗ
19,5	34,9	32,8	32	33,2	45,5	22,7	31,2	21,2	22,4	60,9	36,7	388,5

Από τα παραπάνω προκύπτουν τα έξης:

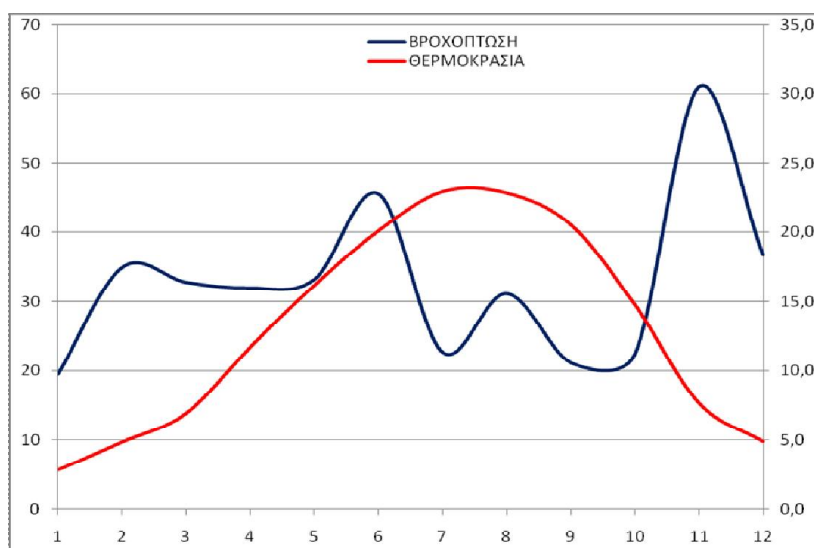
α) Το μέσο ετήσιο ύψος βροχής είναι 388,5 χιλιοστά.

β) Η κατανομή των βροχοπτώσεων παρουσιάζει ένα μέγιστο τον Ιούνιο και ένα μέγιστο τον Νοέμβριο.

γ) Ως ξηρότερος μήνας του έτους εμφανίζεται ο Ιανουάριος με μέσο ύψος Βροχής 19,5 χιλιοστά.

δ) Η οικολογική ξηρά περίοδος διαρκεί τρεις μήνες Ιούλιο – Σεπτέμβριο.

Από τα παραπάνω στοιχεία συντάχθηκε το ακόλουθο ομβροθερμικό διάγραμμα για την περιοχή:

Διάγραμμα 1. Ομβροθερμικό διάγραμμα περιοχής ευθύνης Δασαρχείου Κιλκίς.

Άνεμος

Επειδή τα ανεμολογικά στοιχεία διαφέρουν σημαντικά από τα δεδομένα που έχουν καταγραφεί από της Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία για γειτονικές περιοχές του νομού Κιλκίς όπως η περιοχή του Αεροδρομίου Θεσ/νίκης και οι περιοχές Πλατύ Ημαθίας και Σερρών, κρίθηκε σκόπιμο να παρουσιαστούν στον πίνακα 2 τα στοιχεία που έχουν καταγραφεί από τον Μετεωρολογικό Σταθμό του Εθνικού Αστεροσκοπείου που είναι εγκατεστημένος στο Λόφο Αγίου Γεωργίου και που αν και αφορούν το έτος 2010, έχουν όμως σχέση με την πραγματική κατάσταση όσο αφορά τα στοιχεία έντασης, κατανομής και συχνότερης εμφάνισης των ανέμων για την περιοχή μελέτης. Από τα δεδομένα του πίνακα προκύπτει ότι η μεγαλύτερη ένταση των ανέμων καταγράφεται τον μήνα Μάρτιο, η ελάχιστη το μήνα Σεπτέμβριο, η μέση ετήσια ταχύτητα του ανέμου είναι 9,2 Km/h, ο μέσος όρος επικράτησης ανέμων είναι 17 ημέρες ανά μήνα και η επικρατέστερες διευθύνσεις κατά μέσο όρο είναι οι ανατολικές - βορειοανατολικές την αντιψυρική περίοδο (από Μάιο έως Οκτώβριο) και δυτικές – βορειοδυτικές τον υπόλοιπο χρόνο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. ΑΝΕΜΟΛΟΓΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΚΙΛΚΙΣ					
Α/Α	ΕΤΟΣ:2010	ΤΑΧΥΤΗΤΑ Km/h		ΗΜΕΡΕΣ	Δ/ΝΣΗ
	ΜΗΝΑΣ	Μ.Ο.	ΜΕΓΙΣΤΗ		
1	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	7,9	61,2	3	ΒΔ
2	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	10,8	72,4	27	ΒΔ
3	ΜΑΡΤΙΟΣ	9,6	72,4	28	ΔΒΔ
4	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	9,0	64,4	6	ΑΒΑ
5	ΜΑΙΟΣ	9,9	70,8	18	ΑΒΑ
6	ΙΟΥΝΙΟΣ	9,2	77,2	18	ΑΒΑ
7	ΙΟΥΛΙΟΣ	9,1	64,4	8	ΒΔ
8	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	9,3	57,9	31	ΑΒΑ
9	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	9,7	61,2	1	ΑΒΑ
10	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	7,9	51,5	27	ΑΒΑ
11	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	7,8	48,3	23	ΑΒΑ
12	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	10,4	75,6	10	ΒΔ
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ		9,2	77,2	16,7	ΑΒΑ

Χλωρίδα - Πανίδα

Τα Δασικά Συμπλέγματα της περιοχής είναι πλούσια σε χλωρίδα και πανίδα. Γενικά διακρίνουμε τρεις φυτοκοινωνικές διαπλάσεις:

Α. Φυτοκοινωνική διάπλαση των φυλλοβολούντων το χειμώνα πλατυφύλλων, και περιλαμβάνει:

A1. Φυτοκοινωνική ένωση φυλλοβολούντων δρυών, αρχίζει από το υψόμετρο των 200 μ. και φθάνει ως τα 1500 μ. περίπου.

A2. Φυτοκοινωνική ένωση της οξυάς, αρχίζει από υψόμετρο 700 μ. και φθάνει ως τα 1600 μ.

A3. Φυτοκοινωνική διάπλαση των κωνοφόρων, αρχίζει από υψόμετρο 250 μ. και φθάνει ως τα 600 μ.

Β. Φυτοκοινωνική διάπλαση παραποτάμιων δασών, η διάπλαση αυτή καταλαμβάνει εκτάσεις κατά μήκος των υδροφόρων ρεμάτων από τα ψηλότερα σημεία των συμπλεγμάτων μέχρι τα χαμηλότερα.

Τα δασοπονικά είδη που κυριαρχούν είναι η Δρυς (Πλατύφυλλος, Χνοώδης), ο Γαύρος, η Οξυά, ο Πλάτανος, Πεύκη (Μαύρη, Τραχεία).

Τα πιο σπουδαία είδη πανίδας που συναντάμε είναι:

Ζωοπανίδα: Αγριογούρουνο, Ζαρκάδι, Λαγός, Αλεπού, Λύκος, Σκαντζόχοιρος, Χελώνα, Σκίουρος, Ποντίκι, Κουνάβι, Νυφίτσα, κ.λ.π.

Ορνιθοπανίδα: Πάπια πρασινοκέφαλη, Νερόκοτα, Ασπρομετωπόχηνα, Ροδοπελεκάνος, Αργυροπελεκάνος, Χαλκόκοτα, Καλαμόκιρκος, Χαλκοκουρούνα, Κιρκίρι, Μπεκατσίνι, Λευκοτσικνιάς, Κρυπτοτσικνιάς, Σταχτοτσικνιάς, Σφυρικτάρι, Σαρσέλα, Γερακίνα, Μπούφος, Πέρδικα, Τρυγόνι, Φάσα, Ορτύκι, κ.λ.π.

Ερπετά: Νερόφιδο, Δενδρογαλιάνδρα, Λαφιιάτης, Σαλαμάνδρα, Σαύρα, Οχιά, κ.λ.π.

Ιχθυοπανίδα: Πέστροφα, Γριβάδι, Κεφαλόπουλο, κ.λ.π.

Πυροοικολογία

Τα δάση στον Ελληνικό χώρο κατατάσσονται σε τρεις (3) κατηγορίες από άποψη βαθμού ευφλεκτικότητας και καυσιμότητας:

- A) Δάση υψηλής εφλεκτικότητας:
1. Δάση χαλεπίου πεύκης
 2. Δάση τραχείας πεύκης
 3. Δάση λουπών κωνοφόρων
- B) Δάση μέσης εφλεκτικότητας
1. Δάση μαύρης πεύκης
 2. Δάση Δρυός
 3. Δάση οξιάς
 4. Δάση λουπών φυλλοβόλων
- Γ) Δάση μικρής εφλεκτικότητας:
1. Δάση ελάτης – ερυθρελάτης
 2. Δάση ψυχροβίων κωνοφόρων
 3. Δάση καστανιάς.

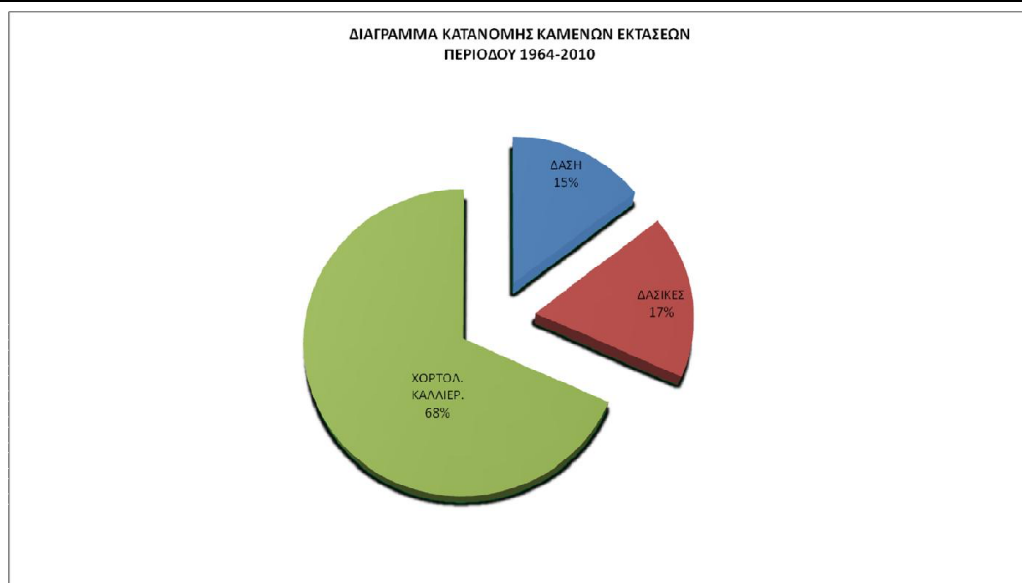
Λαμβάνοντας υπόψη ότι όπως προαναφέρθηκε στην περιοχή επικρατούν τα δάση δρυός και λιγότερο οξιάς αμιγή ή σε μίξη με άλλα πλατύφυλλα (φυλλοβόλα ή μη), συμπεραίνεται ότι η **περιοχή ανήκει στην κατηγορία των δασών μέσης εφλεκτικότητας.**

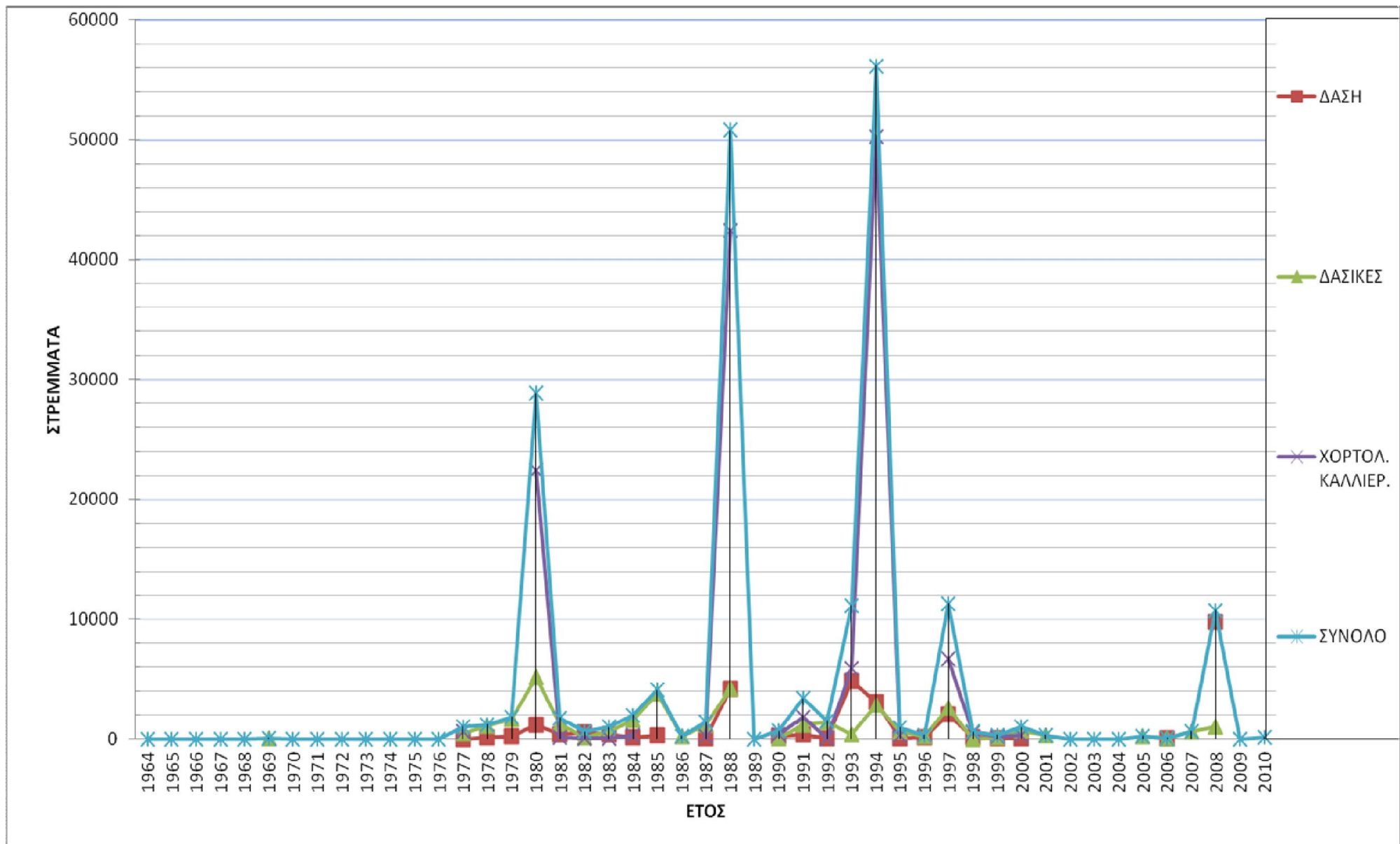
Σύμφωνα με την στατιστική ανάλυση των στοιχείων δασικών πυρκαγιών στην περιοχή ευθύνης της υπηρεσίας μας που τηρούνται στο Δασαρχείο Κιλκίς, ο μέσος αριθμός των σημαντικών δασικών πυρκαγιών ανά έτος αποτελεί το 0,3% του μέσου αριθμού πυρκαγιών της χώρας (στην χώρα μας εκδηλώνονται κατά μέσο όρο 1.800 δασικές πυρκαγιές ανά έτος από τις οποίες καίγονται περίπου 390.000 στρέμματα δασών και δασικών εκτάσεων, ήτοι 216 στρέμματα ανά πυρκαγιά (Dimitrakoroulos and Mitsoroulos, 2010). Η καταστροφή όμως που συντελείται ανά πυρκαγιά είναι σχετικά μεγαλύτερη, δεδομένου ότι όπως προκύπτει από τα στατιστικά στοιχεία του πίνακα 3, κατά μέσο όρο ανά πυρκαγιά καταστρέφονται 110,48 στρέμματα δασοσκεπών, 138,86 στρέμματα μερικώς δασοσκεπών και 529,77 στρέμματα χορτολιβαδικών και γεωργικών εκτάσεων, ήτοι 243,34 στρέμματα δασών και δασικών εκτάσεων ανά πυρκαγιά. Ο κίνδυνος όμως εμφάνισης πυρκαγιάς για κάθε θερινή περίοδο είναι πάντα υπαρκτός και γι' αυτό κρίνεται επιτακτική η ανάγκη για τη λήψη προληπτικών μέτρων, που θα εμποδίζουν από τη μία πλευρά την εκδήλωση περιστατικών πυρκαγιών και από την άλλη θα διευκολύνουν τη αντιμετώπισή τους σε περίπτωση που αυτές εκδηλωθούν για οποιοδήποτε λόγο ή αιτία.

ΚΑΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΔΑΣΑΡΧΕΙΟΥ ΚΙΛΚΙΣ

Α/Α	ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘ. ΠΥΡΚ.	ΚΑΜΕΜΗ ΕΚΤΑΣΗ (ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ)				ΣΥΝΟΛΟ
			ΔΑΣΗ	ΔΑΣΙΚΕΣ	ΧΟΡΤΟΛ. ΚΑΛΛΙΕΡ.	Μ.Ο. ΣΤΡ./ΠΥΡΚ.	
1	1964						0,00
2	1965						0,00
3	1966						0,00
4	1967						0,00
5	1968						0,00
6	1969	1		80,00		80,00	80,00
7	1970						0,00
8	1971						0,00
9	1972						0,00
10	1973						0,00
11	1974						0,00
12	1975						0,00
13	1976						0,00
14	1977	9	1,00	455,00	584,00	115,56	1.040,00
15	1978	9	105,00	1.100,00		133,89	1.205,00

16	1979	5	214,00	1.630,00		368,80	1.844,00
17	1980	18	1.170,00	5.198,00	22.450,00	1.601,00	28.818,00
18	1981	8	378,00	1.252,00	110,00	217,50	1.740,00
19	1982	12	496,00	100,00	13,00	50,75	609,00
20	1983	4	353,00	593,00	54,00	250,00	1.000,00
21	1984	13	135,00	1.609,00	250,00	153,38	1.994,00
22	1985	10	325,00	3.800,00		412,50	4.125,00
23	1986	2		240,00		120,00	240,00
24	1987	6	8,00	1.190,00	200,00	233,00	1.398,00
25	1988	10	4.230,00	4.230,00	42.370,00	5.083,00	50.830,00
26	1989						0,00
27	1990	8	236,00	78,00	365,00	84,88	679,00
28	1991	9	379,00	1.170,00	1.831,00	375,56	3.380,00
29	1992	8	51,33	1.380,00	80,00	188,92	1.511,33
30	1993	18	4.865,00	359,00	5.917,00	618,94	11.141,00
31	1994	25	3.073,00	2.831,50	50.252,00	2.246,26	56.156,50
32	1995	2	30,00	620,00	300,00	475,00	950,00
33	1996	4	95,00	230,00		81,25	325,00
34	1997	14	2.019,00	2.586,00	6.696,00	807,21	11.301,00
35	1998	4	100,00	6,50	500,00	151,63	606,50
36	1999	17	26,00	102,00	170,00	17,53	298,00
37	2000	11	40,00	669,00	300,00	91,73	1.009,00
38	2001	4		314,00		78,50	314,00
39	2002						0,00
40	2003						0,00
41	2004						0,00
42	2005	1		240,00		240,00	240,00
43	2006	3	8,00	56,00		21,33	64,00
44	2007	8		620,00		77,50	620,00
45	2008	7	9.720,41	998,00		1.531,20	10.718,41
46	2009						0,00
47	2010	4	5,50	10,00	150,00		165,50
ΣΥΝΟΛΟ		254,00	28.063,24	33.747,00	132.592,00	765,36	194.402,24
			14,44%	17,36%	68,20%		4.226,14
Μ.Ο.		5,40	597,09	718,02	2.821,11		

Υφιστάμενο Δασικό οδικό δίκτυο - Ψηφιοποίηση

Το συνολικό μήκος του δασικού οδικού δικτύου ψηφιοποιήθηκε και καταμετρήθηκε με πολύ μεγάλη ακρίβεια με τη χρήση των πιο πρόσφατων δορυφορικών εικόνων ή αεροφωτογραφιών που είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο μέσω των εφαρμογών ελεύθερου λογισμικού *Google earth* και <http://gis.ktimanet.gr/wms/ktbasemap/default.aspx>. Η ψηφιοποίηση και καταμέτρηση ολόκληρου του δασικού οδικού δικτύου τόσο των υπό διαχείριση δημοσίων δασικών συμπλεγμάτων, όσο και όλων των αναδασωμένων περιοχών έγινε με το ελεύθερο λογισμικό *google earth* και *geosolution Kml* και αποθηκεύτηκε ψηφιακά σε διανυσματικά αρχεία *kml*. Η ψηφιακή καταμέτρηση κωδικοποιήθηκε και αποτυπώθηκε με γαιοαναφορά στο σύστημα αναφοράς ΕΓΣΑ' 87, ανά χάρτη δασικού συμπλέγματος σε διανυσματικά αρχεία τύπου *kml*, τα οποία μπορεί να χρησιμοποιηθούν και με προγράμματα ψηφιακού σχεδιασμού (*Autocad*). Για το σκοπό αυτό σημάνθηκαν αρχικά οι κόμβοι σε κάθε κλάδο του οδικού δικτύου με αλφαριθμητικούς χαρακτήρες οι οποίοι αποτελούνται αρχικά με ένα κεφαλαίο γράμμα του Ελληνικού αλφάβητου και εν συνεχεία έναν αύξοντα αριθμό. Το κεφαλαίο γράμμα υποδηλώνει αντιστοιχία με το χάρτη του υπό διαχείριση δασικού συμπλέγματος κάθε περιοχής, έτσι ώστε κάθε κόμβος να είναι μοναδικός για όλη την περιοχή ευθύνης του Δασαρχείου που έχει σημαθεί. Τα τμήματα του οδικού δικτύου μεταξύ των κόμβων που αποτελούν τους επί μέρους κλάδους, σημάνθηκαν πάλι με αλφαριθμητικούς χαρακτήρες, αρχικά με ένα μικρό γράμμα του ελληνικού αλφάβητου που υποδηλώνει την περιοχή ανά χάρτη δασικού συμπλέγματος και εν συνεχεία τον αύξοντα αριθμό του.

Η ψηφιοποιημένη καταγραφή ολόκληρου του δασικού του οδικού δικτύου της περιοχής ευθύνης του Δασαρχείου Κιλκίς αποτέλεσε μια πολύ επίπονη και χρονοβόρο διαδικασία, αλλά πλέον καθίσταται ένα σημαντικό και εύχρηστο εργαλείο σε πολλές μελλοντικές εφαρμογές της υπηρεσίας μας (έλεγχος στοιχείων επιμετρήσεων με συσκευές εντοπισμού θέσης (GPS), δημιουργία θεματικών χαρτών με GIS ή *AutoCad* κλπ) λαμβάνοντας υπόψη ότι πολύ εύκολα μπορεί να ενημερωθεί, να εμπλουτισθεί, να διορθωθεί και να αναπαραχθεί.

Από τα στοιχεία της σήμανσης που παρουσιάζονται συνοπτικά στον παρακάτω πίνακα, προκύπτει ότι σήμερα το συνολικό μήκος του δασικού οδικού δικτύου των υπό διαχείριση δασικών συμπλεγμάτων ανέρχεται σε **935+180** χιλιόμετρα Β' και Γ' κατηγορίας και του αντιτυρικού δικτύου των αναδασώσεων συνολικά σε **207+656** χιλιόμετρα από τα οποία 104+340 χιλιόμετρα αφορούν αντιτυρικό δίκτυο σε αναδασωμένες περιοχές εκτός υπό διαχείριση δασικών συμπλεγμάτων και τα υπόλοιπα αναδασώσεις σε υπό διαχείριση δασικά συμπλέγματα. Οι περισσότεροι δασικοί δρόμοι κατασκευάστηκαν από την υπηρεσία από το 1977 μέχρι σήμερα, υπάρχουν όμως και δρόμοι τους οποίους κατασκεύασαν ο στρατός, οι Κοινότητες και οι Α.Δ.Σ.Ε τους οποίους χρησιμοποιεί η υπηρεσία μας τόσο για την μεταφορά δασικών προϊόντων όσο και για αντιτυρική προστασία, εκτέλεση δασοτεχνικών έργων, κ.λ.π.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΔΑΣΙΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΥΡΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΔΑΣΑΡΧΕΙΟΥ ΚΙΛΚΙΣ					
Α/Α	ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΑΣΙΚΟ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ	Β' ΚΑΤΗΓ.	Γ' ΚΑΤΗΓ.	ΑΝΤΙΠ. ΛΩΡΙΔΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1	ΜΠΕΛΛΕΣ	29.034	24.517	18.679	72.230
2	ΒΑΘΗΣ – ΘΕΟΔΩΡΑΚΙΩΝ ΚΛΠ	22.201	93.403	4.862	120.466
3	ΜΥΡΙΟΦΥΤΟΥ - ΠΛΑΓΙΩΝ ΚΛΠ	5.270	102.757	61.950	169.977
4	ΑΓ. ΜΑΡΚΟΥ - ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΚΛΠ		174.569		174.569
5	ΠΟΝΤΟΚΕΡΑΣΙΑΣ- ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΛΠ	30.804	251.804	13.275	295.883
6	ΕΠΤΑΛΟΦΟΥ -ΜΕΛΛΑΝΘΙΟΥ ΚΛΠ		200.821	4.550	205.371
7	ΑΝΑΔΑΣΩΣΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΔΑΣ. ΣΥΜΠΛ/ΤΩΝ			104.340	104.340
ΣΥΝΟΛΟ		87.309	847.871	207.656	1.142.836

Κατά τα έτη 2007-2008 στα πλαίσια των δύο μελετών «Βελτίωσης βατότητας δασικής αντιπυρικής οδού ΔΤ9α - Κορυφή - ΔΤ7γ - Μυριόφυτο» και «Βελτίωσης βατότητας δασικής αντιπυρικής οδού ΔΤ9α – Πυροφυλάκειο Μονολιθίου - Λυόμενο» που εγκρίθηκαν αντίστοιχα με τις αριθ. 4268/9-5-2006 και αριθ. 4233/17-5-2006 εγκριτικές διαταγές της Δ.Δ.Π.Κ.Μ., εκτελέστηκαν δύο εργολαβίες βελτίωσης των δρόμων αυτών, συνολικού μήκους 40+900 χιλιομέτρων, η οριστική παραλαβή των οποίων ολοκληρώθηκε το προηγούμενο έτος (2010).

Κατά τα λοιπά, οι υπόλοιποι δασικοί δρόμοι, έχουν κατασκευαστεί χωρίς μόνιμο οδόστρωμα και όσον αφορά τα τεχνικά έργα λίγα έχουν γίνει, ενώ τάφροι αποχετεύσεως έχουν κατασκευαστεί κυρίως στους δρόμους Β΄ Κατηγορίας, με αποτέλεσμα να καταστρέφεται σε πολλά σημεία το οδόστρωμα κατά την διάρκεια του χειμώνα μετά από εκδήλωση παρατεταμένων βροχοπτώσεων ή καταιγίδων.

Μετά από το πέρας της χειμερινής περιόδου και των εαρινών και θερινών βροχοπτώσεων πραγματοποιείται συντήρηση της βατότητας του δασικού οδικού δικτύου της περιοχής ευθύνης του Δασαρχείου Κιλκίς.

Υφιστάμενη κατάσταση δασικού οδικού δικτύου.

α) Πεδινό – ημιορεινό δίκτυο

Στα δασικά συμπλέγματα “Δ.Δ. ΕΠΤΑΛΟΦΟΥ – Δ.Δ. ΜΕΛΑΝΘΙΟΥ – Δ.Δ. ΤΕΡΠΥΛΛΟΥ Κ.Λ.Π.” και “ΜΥΡΙΟΦΥΤΟΥ – ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΚΟΥ”, τα προβλήματα που παρατηρούνται στο αγροτοδασικό οδικό δίκτυο οφείλονται κύρια στη φύση του μητρικού πετρώματος και κατ’ επέκταση στην υφή του εδάφους. Οι δυνατές βροχοπτώσεις σε συνδυασμό με την πλαστικότητα του εδάφους κάνουν δύσκολη και μερικές φορές αδύνατη τη προσπέλασή τους με κάθε είδους οχήματος. Τα δασικά αυτά συμπλέγματα έχουν στο σύνολό τους μεγάλη γεωργική έκταση, με συνέπεια η διέλευση των γεωργικών ελκυστήρων να δημιουργεί αυλακώσεις στην επιφάνεια των δρόμων. Με την εξάτμιση της υγρασίας του εδάφους το ανάγλυφο της αυλάκωσης στο κατάστρωμα των δρόμων παραμένει, με αποτέλεσμα να επιδεινώνεται το πρόβλημα σε κάθε βροχόπτωση και να γίνεται εντονότερο κατά τους φθινοπωρινούς και χειμερινούς μήνες που πολλές φορές σημειώνονται είτε ραγδαίες βροχοπτώσεις είτε χιονοπτώσεις.

β) Ημιορεινό - ορεινό δίκτυο

Το δασικό οδικό δίκτυο των ημιορεινών – ορεινών δασικών συμπλεγμάτων “ΚΡΟΥΣΙΩΝ” και “ΜΠΕΛΛΕΣ”, υφίσταται ζημιές λόγω των βροχοπτώσεων κατά τη διάρκεια του φθινοπώρου, του χειμώνα και της άνοιξης. Σε πολλούς δασικούς δρόμους το κατάστρωμα έχει καταστραφεί κατά θέσεις από την κυκλοφορία βαρέων οχημάτων για την μεταφορά των προϊόντων υλοτομίας σε συνδυασμό με την ροή των όμβριων υδάτων. Λόγω έλλειψης τάφρων και λοιπών τεχνικών έργων, δημιουργούνται αυλακώσεις από τη ροή πάνω στο κατάστρωμα των δρόμων και ειδικά εκεί που υπάρχει επαφή του καταστρώματος με τους τροχούς των κυκλοφορούντων οχημάτων όταν αυτό είναι υγρό ή νωπό, με συνέπεια να καθίσταται αναγκαία η συντήρησή του.

γ) Δίκτυο αναδασώσεων

Στις περιοχές γύρω από πόλεις και οικισμούς που έχουν γίνει κατά περιόδους τεχνητές αναδασώσεις κυρίως με κωνοφόρα, η συντήρηση των περιμετρικών αντιπυρικών δρόμων αλλά και των κυριότερων λωρίδων αντιπυρικής διάνοιξης κρίνεται επιβεβλημένη, ώστε οι συστάδες να είναι προσβάσιμες από τα πυροσβεστικά οχήματα, να γίνεται διάσπαση της συνέχειας της καύσιμης ύλης, καθώς και να γίνει απομάκρυνση της παρεδαφιαίας χορτολιβαδικής βλάστησης η οποία τη θερινή περίοδο ξηραίνεται και μεταβάλλεται σε πάρα πολύ εύφλεκτη, συμβάλλοντας έτσι στην αποτελεσματική αντιπυρική προστασία τους.

Εξ αιτίας της μη επαρκούς χρηματοδότησης για την εκτέλεση των εργασιών συντήρησης ολόκληρου του δασικού οδικού τα τελευταία χρόνια, οι εργασίες που εκτελέστηκαν περιορίστηκαν στα σημαντικότερα τμήματα που αφορούν κυρίως στην περιοχή του Μπέλλες όπου και σημειώθηκαν παλιότερα σημαντικές δασικές πυρκαγιές, τα περισσότερα και πιο ευάλωτα τμήματα αναδασώσεων πέυκης και ορισμένα τμήματα σε συστάδες που εκτελούνταν εργασίες υλοτομιών και μεταφοράς των παραγόμενων δασικών προϊόντων. Αυτό είχε ως συνέπεια ένα μεγάλο ποσοστό του δασικού οδικού και αντιπυρικού δικτύου να μένει για αρκετά χρόνια χωρίς επαρκή συντήρηση με αποτέλεσμα η κατάσταση βατότητας και η αντιπυρικός ρόλος να έχει επιδεινωθεί σε σημαντικό βαθμό. Για το λόγο αυτό κρίνεται ως απολύτως απαραίτητο να εξασφαλιστεί επαρκής χρηματοδότηση έτσι ώστε τα τμήματα του δασικού οδικού και αντιπυρικού δικτύου που έχουν πολλά χρόνια να συντηρηθούν και αρκετά από αυτά βρίσκονται σε οριακή κατάσταση, να συντηρηθούν σταδιακά τα επόμενα χρόνια ώστε να αποκατασταθεί ο αντιπυρικός τους ρόλος και να βελτιωθούν οι συνθήκες βατότητάς τους.

δ. Εργασίες συντήρησης για την αποκατάσταση της βατότητας και την αντιπυρική θωράκιση

Για την αποκατάσταση των ζημιών και τη συντήρηση του αγροτοδασικού οδικού δικτύου προβλέπονται εργασίες ισοπέδωσης και μόρφωσης της επιφάνειας του καταστρώματος καθώς και καθαρισμός και μόρφωση τάφρου των ακόλουθων δασικών συμπλεγμάτων:

- α) Δασικό Σύμπλεγμα Δημοσίων Δασών ΜΠΕΛΛΕΣ
- β) Δασικό Σύμπλεγμα Δημοσίων Δασών Βάθης κλπ
- γ) Δασικό Σύμπλεγμα Δημοσίων Δασών ΜΥΡΙΟΦΥΤΟΥ κλπ
- δ) Δασικό Σύμπλεγμα Δημοσίων Δασών Αγ. Μάρκου, Αγ. Αντωνίου κλπ
- ε) Δασικό Σύμπλεγμα Δημοσίων Δασών Ποντοκερασιάς, Ελληνικού, Ισώματος κλπ
- στ) Δασικό Σύμπλεγμα Δημοσίων Δασών ΕΠΤΑΛΟΦΟΥ – ΜΕΛΑΝΘΙΟΥ –κ.λ.π
- ζ) Δρόμοι και αντιπυρικές λωρίδες αναδασώσεων.

Η συνολική δαπάνη των εργασιών συντήρησης του δασικού οδικού δικτύου και φρυγανεύσεις αντιπυρικών λωρίδων, ανέρχεται στο ποσό των **260.000,00 €**. Η δαπάνη θα βαρύνει τις διαθέσιμες πιστώσεις για το σκοπό αυτό πιστώσεις του Ενιαίου Φορέα Δασών, των Δημοσίων Επενδύσεων έτους 2011 ή οποιαδήποτε άλλη πηγή χρηματοδότησης.

Η εκτέλεση των εργασιών θα γίνει με εργολαβία στα πλαίσια των υφιστάμενων διατάξεων περί εκτέλεσης δασοτεχνικών δημοσίων έργων ή με την αρωγή και συνεργασία άλλων φορέων που χρηματοδοτούνται για έργα αντιπυρικής θωράκισης και διαθέτουν μηχανήματα συντήρησης οδών (ισοπεδωτές, προωθητές κλπ) όπως οι Δήμοι Κιλκίς και Πολυκάστρου (για το τμήμα που ανήκει στην περιοχή αρμοδιότητας του Δασαρχείου Κιλκίς) ή τη συνδρομή των στρατιωτικών μονάδων που είναι εγκατεστημένοι στο Νομό και εφόσον διαθέσουν για το σκοπό αυτό τα απαιτούμενα μηχανήματα και προσωπικό χειρισμού τους.

Οικονομικές συνθήκες δασικού χώρου

Τα δάση της περιοχής του δήμου Κιλκίς, πέρα από τον προστατευτικό τους ρόλο και τη συμβολή τους στη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και της ζωής γενικότερα, αποδίδουν προϊόντα τα οποία είναι: κυρίως τεχνική ξυλεία οξυάς, καυσόξυλα οξυάς και δρυός. Η παραγόμενη ξυλεία στο μεγαλύτερο ποσοστό της «καταναλώνεται», καλύπτοντας τις ανάγκες σε πρώτη ύλη των πριστηρίων και μικρών μονάδων ξυλοπαραγωγής των νομών Πέλλας, Θεσσαλονίκης και Ημαθίας. Από την παραγόμενη ποσότητα καυσόξυλων ένα τμήμα διατίθεται στον τοπικό πληθυσμό σύμφωνα με τις κατά καιρούς διατάξεις καυσοξύλευσης και ένα τμήμα αποτελεί αντικείμενο αγοραπωλησίας επίσης σε τοπικό επίπεδο.

Το συνολικό ύψος του ξυλοαποθέματος ανέρχεται σε 1.356.151 κ.μ. και το ετήσιο προβλεπόμενο λήμμα ανέρχεται σε 29.600 κ.μ.

Από τα στοιχεία της τελευταίας 10ετίας προκύπτει ότι η παραγωγή από τα δημόσια δάση ήταν 21.972 κ.μ. (1.888 κ.μ. τεχνική ξυλεία, 465 κ.μ. βιομηχανική ξυλεία και 210.619 κ.μ. καυσόξυλα) και από τα μη δημόσια δάση η παραγωγή ήταν 11.176 κ.μ. (929 κ.μ. τεχνική ξυλεία και 10.619 κ.μ. καυσόξυλα).

Η μέση ετήσια παραγωγή από τα δημόσια δάση είναι 30.000 – 35.000 χ.κ.μ. Τα παραγόμενα προϊόντα είναι κυρίως καυσόξυλα (δρυός – οξυάς) και ελάχιστη είναι η ποσότητα της τεχνικής ξυλείας οξυάς κι αυτό γιατί η γενική κατάσταση των δασών και κυρίως της δρυός είναι υποβαθμισμένη.

Η μεγαλύτερη ποσότητα καυσόξυλων περίπου 19 – 22.000 χ.κ.μ. καλύπτει τις ατομικές ανάγκες των κατοίκων της περιοχής και η υλοτομία γίνεται με αυτεπιστασία (ΚΕΔ). Η υπόλοιπη ποσότητα υλοτομείται με το Π.Δ. 126/86 και οι Α.Δ.Σ. εμπορεύονται τα προϊόντα.

Οι τοπικοί Α.Δ.Σ. συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής και στη συγκράτηση της αστυφιλίας. Τα μέλη τους είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες ενώ οι υλοτομικές εργασίες τους παρέχουν συμπληρωματικό εισόδημα. Η συνδρομή τους είναι καταλυτική τόσο για την πρόληψη όσο και για την καταστολή των δασικών πυρκαγιών. Πρόσφατα παρατηρείται το φαινόμενο της επιστροφής νέων ατόμων από τα αστικά κέντρα στην ύπαιθρο λόγω της οικονομικής κρίσης και ανεργίας και αναζήτηση εργασίας στους τοπικούς Α.Δ.Σ. με αποτέλεσμα την ενίσχυσή τους με νεαρής ηλικίας άτομα.

Επιχειρήσεις επεξεργασίας και μεταποίησης δασικών προϊόντων στην περιοχή δεν υπάρχουν.

Λόγω των θηρεύσιμων ειδών υπάρχει έντονο ενδιαφέρον για το κυνήγι τόσο από τοπικούς κυνηγούς όσο και από κυνηγούς άλλων νομών της χώρας οι οποίοι τις περισσότερες φορές διανυκτερεύουν στην περιοχή μας συμβάλλοντας έτσι στην τοπική οικονομία.

Στην περιοχή λειτουργούν 14 αποθήκες δασικών προϊόντων που προμηθεύονται αυτά από τον ν. Κιλκίς, όμορους νομούς καθώς επίσης εισάγουν και από γειτονική χώρα.

Η μεταφορά των δασικών προϊόντων είναι εφικτή και οικονομικά συμφέρουσα γιατί το δασικό οδικό δίκτυο καλύπτει σχεδόν όλα τα δασικά συμπλέγματα και οι αποστάσεις των κέντρων κατανάλωσης είναι σχετικά μικρές.

Επίσης, λειτουργούν 5 λατομεία αδρανών υλικών και χαλαζία.

Με τα διάφορα προγράμματα δάσωσης διασώθηκαν αγροτεμάχια με λεύκη, ακακία και καστανιά συνολικής έκτασης 2.904,2 στρ. από 211 επενδυτές.

Έργα υποδομής όπως ξενώνες, αγροτουριστικά καταλύματα κ.λπ. δεν υπάρχουν πολλά (ξενοδοχείο και εστιατόριο στην Ποντοκερασιά κ.ά.) ενώ σημαντικό ρόλο μπορεί να διαδραματίσει ο Βαλκανικός Κήπος. Με την βελτίωση του δασικού δρόμου Ποντοκερασιάς – Κιλκίς – Λιθοτόπου Σερρών και σε συνδυασμό με τη λίμνη Κερκίνη η δασική αναψυχή στον ορεινό όγκο των Κρουσιών μπορεί να αποκτήσει ιδιαίτερη δυναμική στον τουριστικό τομέα.

Το Μπέλλες, επίσης, προσφέρεται για την ανάπτυξη τουρισμού αρκεί εκτός των άλλων να γίνει η διάνοιξη – βελτίωση του υφιστάμενου κεντρικού δρόμου που οδηγεί στην κορυφή και ο οποίος θα αποτελέσει την υποδομή την κατασκευή θέσεων θέας και οργανωμένων χώρων δασικής αναψυχής. Η δημιουργία των χώρων αυτών θα αποτελέσουν πόλο έλξης των

επισκεπτών συμβάλλοντας στην τουριστική ανάπτυξη σε συνδυασμό με τη λίμνη Δοϊράνη και βέβαια τα «Χίλια Δέντρα».

Γενικά, η όλο και μεγαλύτερη στροφή των ανθρώπων προς το φυσικό περιβάλλον και η ικανοποίηση των σύγχρονων αναγκών αναψυχής επιτάσσει τη δημιουργία χώρων δασικής αναψυχής σε άλση και αλσύλλια στην περιοχή του δήμου με όρους βέβαια αειφορίας, αναδεικνύοντας, προστατεύοντας και μη υποβαθμίζοντας τους πολύτιμους φυσικούς πόρους.

Ο σχεδιασμός δασικής ανάπτυξης του Δασαρχείου Κιλκίς

Ο προτεινόμενος από το Δασαρχείο Κιλκίς σχεδιασμός δασικής ανάπτυξης έχει ολοκληρωμένο χαρακτήρα, καθώς προβλέπει την υλοποίηση δράσεων (μελετών, έργων και ενεργειών) σε όλους σχεδόν τους τομείς δραστηριότητάς του. Διακρίνεται στους ακόλουθους τομείς:

- Σύνταξη μελετών
- Βελτίωση υποβαθμισμένων δασών (Ποντοκερασιάς, Ισώματος, Ελληνικού)
- Προστασία δασών (καλλιέργειες πευκοδασών, αντιπυρικές ζώνες, καταπολέμηση ασθενειών, γεωφράγματα, υδατοδεξαμενές)
- Δασική οδοποιία (βατότητα διαφόρων δασικών δρόμων)
- Δασικά κτίρια (κατασκευή κτιρίου στέγασης Δασαρχείου)
- Αναδασώσεις (συμπλήρωση βλάστησης λόφου Αγ. Γεωργίου Κιλκίς με σκοπό τη δημιουργία περιαστικού δάσους, αποκατάσταση τοπίου στις θέσεις των παλαιών λατομείων, αναδασώσεις στο δάσος γενοκτονίας Ποντίων στο Γαλλικό, στο Μεταλλικό)
- Δασική αναψυχή (προστασία και ανάδειξη Μνημείου Φύσης και Χ.Δ.Α. Χιλίων Δέντρων, οργάνωση χώρου δασικής αναψυχής στη θέση Δάσος στο Πεδινό, ανάπτυξη λόφου Αγ. Γεωργίου, κατασκευή μονοπατιού στο ρου του Αξιού, έργα στα Αμάραντα, στην Τέρπουλλο, στον Αγ. Μάρκο κ.ά.).

2.11.1.7 Αλιεία

Η αλιεία δεν είναι σημαντική δραστηριότητα στο Δ. Κιλκίς. Περιορίζεται στη λίμνη Δοϊράνη και έχει μόνο τοπική σημασία. Η μείωση της στάθμης των υδάτων της λίμνης που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια έχει ως αποτέλεσμα και τη μείωση του πληθυσμού των αλιευμάτων. Η υφιστάμενη κατάσταση του τομέα της Αλιείας στη λίμνη Δοϊράνη έχει ως εξής:

Ο αριθμός αλιέων και σκαφών σε σχέση με την έκταση της λίμνης (Ελληνικό τμήμα) θεωρείται ικανοποιητικός (31 και 27 αντίστοιχα). Τα σκάφη όμως είναι μεγάλης ηλικίας και οι αλιείς που ασχολούνται με την αλιεία κατανέμονται σε όλες τις ηλικίες από 32-83 ετών ενώ δυστυχώς το εισόδημα των αλιέων έχει μειωθεί σε σημαντικό βαθμό.

Υπάρχει σημαντική πτώση της στάθμης των υδάτων της λίμνης και σημαντική μείωση της αλιευτικής παραγωγής. Υπάρχουν ακόμη και προβλήματα ρύπανσης των υδάτων της λίμνης λόγω αυξημένης συγκεντρώσεως φυσικοχημικών παραμέτρων εξαιτίας της χρήσης λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων που χρησιμοποιούνται στην ευρύτερη περιοχή.

Υποδομές στην λίμνη δεν υπάρχουν πια γιατί η πτώση των νερών έχει καταστήσει ανενεργές τις ήδη υπάρχουσες.

Ενώ η ερασιτεχνική αλιεία υπάρχει σε ικανοποιητικό βαθμό δεν υπάρχουν οι ανάλογες εγκαταστάσεις για την υποστήριξη της. Ένα ακόμη πρόβλημα που παρατηρείται είναι αυτό της παράνομης αλιείας και κατ' επέκταση της αστυνόμευσης.

Η νομοθεσία που διέπει την αλιεία βασίζεται σε δεδομένα που έχουν ξεπεραστεί με την πάροδο του χρόνου με αποτέλεσμα να δημιουργούνται πολλά προβλήματα κατά την εφαρμογή της.

2.11.1.8 Συμπεράσματα – προοπτικές του πρωτογενή τομέα

Ο πρωτογενής τομέας στο Δ. Κιλκίς παρόλο που αποτελούσε πάντα έναν σημαντικό τομέα της οικονομίας της περιοχής, το 2011 κατέχει πλέον το 15,13% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του δήμου έναντι 19,68% το 2001. Τόσο η γεωργία όσο και η κτηνοτροφία φαίνεται να υστερεί σημαντικά παρουσιάζοντας διάφορα διαρθρωτικά προβλήματα με αποτέλεσμα ο πρωτογενής τομέας να παραμένει ευάλωτος, λόγω και της εξάρτησής του από τις επιδοτήσεις, για την ενίσχυση του γεωργικού εισοδήματος. Πιο συγκεκριμένα στον τομέα της γεωργίας, το γηρασμένο της ηλικίας των γεωργών, μεταξύ 55 και 65 χρόνων, το μικρό και πολυτεμαχισμένο των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, 8 αγροτεμάχια των 9,36 στρ. ανά εκμετάλλευση, οι περιορισμένες αρδευόμενες εκτάσεις, μόλις το 8,56% της συνολικής γεωργικής γης του δήμου, καθώς και οι επιδοτήσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ως αποτέλεσμα η σημαντικότερη καλλιέργεια στο Δ. Κιλκίς να είναι τα σιτηρά και κυρίως το σκληρό σιτάρι η καλλιέργεια του οποίου το 2005 έφτασε το 83,86% της συνολικής γεωργικής γης του δήμου.

Όσον αφορά τον τομέα της κτηνοτροφίας στο δήμο, η βοοτροφία και αιγοπροβατοτροφία καθώς και η ορνιθοτροφία αποτελούν τους κυρίαρχους τομείς αφού τα μεγαλύτερα ποσοστά των βοοειδών, των αιγοπροβάτων καθώς και των πουλερικών των αντίστοιχων συνόλων του νομού συγκεντρώνονται σ' αυτόν. Ο συμβατικός όμως τρόπος παραγωγής των κτηνοτροφικών προϊόντων καθώς και η ανερχόμενη τάση κατανάλωσης παγκοσμίως σε πιστοποιημένα προϊόντα και ειδικότερα σε βιολογικά προϊόντα έχει ως αποτέλεσμα χαμηλές τιμές παραγωγού. Συμπερασματικά, όσον αφορά στο σύνολο του πρωτογενούς τομέα της οικονομίας του δήμου οι κύριες αδυναμίες μπορούν να συνοψισθούν στα εξής:

- Μεγάλη εξάρτηση από έντονα επιδοτούμενες καλλιέργειες,
- Μεγάλο ποσοστό αροτριάων καλλιεργειών, κυρίως δημητριακών λόγω έλλειψης άρδευσης και λόγω πριμοδοτήσεων,
- Μικρός αριθμός προϊόντων ονομασίας προέλευσης,
- Μικρός γεωργικός κλήρος - Πολυτεμαχισμός της αγροτικής γης,
- Αποφυγή λήψης ρίσκων από τους αγρότες με νέες καλλιέργειες,
- Το εγγειοδιαρθρωτικό πρόβλημα,
- Η μη αποτελεσματική αξιοποίηση των υδάτινων πόρων,
- Η ύπαρξη ορεινών και μειονεκτικών περιοχών,
- Η μεγάλη εξάρτηση της οικονομίας των αγροτικών περιοχών από γεωργικές δραστηριότητες,
- Δυσκολίες στη διάθεση ορισμένων γεωργικών προϊόντων,
- Έλλειψη μονάδων μεταποίησης της τοπικής πρωτογενούς παραγωγής,
- Υψηλός μέσος όρος ηλικίας των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα,
- Απουσία οργανωμένης εμπορίας και διάθεσης αγροτικών προϊόντων,
- Νίτρωση εδαφών,
- Μη ορθολογική διαχείριση δασικών και υδατικών πόρων και των βοσκοτόπων,
- Οι αδυναμίες που συνδέονται με το ανθρώπινο δυναμικό και τις οργανώσεις του,
- Απροθυμία ανάληψης επιχειρηματικού κινδύνου (δοκιμή και εισαγωγή νέων κλάδων, διαφοροποίηση δραστηριοτήτων, οργάνωση νέων συνεταιριστικών, διεπαγγελματικών μορφών συνεργασίας κλπ.),
- Ελλείψεις στις δομές τεχνικής υποστήριξης (συμβουλευτικές – διαχειριστικές – τεχνικές υπηρεσίες στις εκμεταλλεύσεις),
- Ελλείψεις στις δομές εφαρμογής (επιχειρησιακός προγραμματισμός, υλοποίηση, παρακολούθηση, αξιολόγηση),
- Τα προβλήματα της κτηνοτροφίας που προκύπτουν από την ανεπαρκή υποδομή για τη στήριξη της.

Τα παραπάνω διαρθρωτικά προβλήματα σε συνδυασμό πάντα με το γεγονός ότι η στήριξη της Κ.Α.Π. γίνεται ολοένα και περισσότερο επιλεκτική και εξαρτώμενη από κριτήρια ποιότητας και

προστασίας του περιβάλλοντος αποδεικνύει την ανάγκη αναδιάρθρωσης του πρωτογενούς τομέα συνολικά.

Επομένως ο γεωργοκτηνοτροφικός τομέας για να βελτιώσει την θέση του υπό αυτές τις συνθήκες, θα πρέπει να στραφεί προς την ποιοτική παραγωγή. Θα πρέπει να εκμεταλλευτεί τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που έχει στην παραγωγή προϊόντων πιστοποιημένης ποιότητας αλλά και στην καλύτερη τυποποίηση και διάθεση των προϊόντων. Η εισαγωγή νέων τεχνολογιών και καινοτομίας σε συνδυασμό με μια γεωργία φιλική προς το περιβάλλον θα αποτελέσει μια νέα πρόκληση. Επίσης η αξιοποίηση της πρωτογενούς παραγωγής και κυρίως των βιολογικών προϊόντων καθώς και η βελτίωση της αποδοτικότητας στον τομέα της μεταποίησης και η οργάνωση της εμπορίας θα οδηγήσει στην αναβάθμιση του δήμου και του δυναμικού του.

2.11.2 Δευτερογενής Τομέας

Ο Δευτερογενής τομέας μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του '70 ήταν ανύπαρκτος στο Νομό Κιλκίς. Από τα μέσα όμως της δεκαετίας ξεκίνησε η εκβιομηχάνιση του Νομού.

Με το Νομοθετικό διάταγμα 1078/71 για πρώτη φορά ο Ν. Κιλκίς βρέθηκε σε υψηλότερη ζώνη κινήτρων από τον Ν. Θεσσαλονίκης.

Η πορεία ανάπτυξης του δευτερογενούς τομέα παρουσίασε πολλές διακυμάνσεις, κύρια λόγω της έλλειψης σταθερής πολιτικής στον επενδυτικό τομέα, αλλά και λόγω των προβλημάτων στις γειτονικές χώρες (ο πόλεμος στη Γιουγκοσλαβία, ο οικονομικός αποκλεισμός προς την Π.Γ.Δ.Μ. κ.α.)

Αρχικά η πορεία ανάπτυξης ήταν ανοδική με την εγκατάσταση στην ΒΙΠΕ Κιλκίς και στην ευρύτερη περιοχή, σημαντικών μεταποιητικών μονάδων όμως τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκε στο νομό μια τάση αποβιομηχάνισης, όπως άλλωστε συμβαίνει και στην Περιφέρεια, λόγω της μετεγκατάστασης των επιχειρήσεων εντάσεως εργασίας σε γειτονικές χώρες, κατά πρώτο λόγο στη Βουλγαρία (Σαντάνσκι, Γκότσε Ντέλτσεφ) και κατά δεύτερο στη FYROM (Γευγελή) όπου λειτουργούν πολλές επιχειρήσεις ελληνικών συμφερόντων. Η αποβιομηχάνιση αυτή έχει πλήξει πολλούς κλάδους της μεταποίησης με πρώτο αυτό του ενδύματος.

Οι κυριότεροι κλάδοι μεταποίησης είναι των τροφίμων – ποτών, κλωστοϋφαντουργίας, επίπλου – ξυλείας, δομικών υλικών – κτιριακών κατασκευών, επεξεργασίας μετάλλων, μηχανολογικών κατασκευών, ηλεκτρικών – ηλεκτρονικών – οπτικών, αγροτικών προϊόντων, ειδών οικιακής χρήσης κ.α. Πολλές από τις εγκατεστημένες στο Νομό βιομηχανίες συγκαταλέγονται στις πιο δυναμικές στον κλάδο τους πανελληνίως αλλά και στο χώρο των Βαλκανίων.

Το βασικό πρόβλημα πολλών μεταποιητικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε διάφορους κλάδους είναι η έλλειψη του επώνυμου προϊόντος (branding) το οποίο αποτελεί διαβατήριο στις διεθνείς αγορές και προσδίδει υψηλή προστιθέμενη αξία.

Οι ΜΜΕ που κυριαρχούν στο παραγωγικό σύστημα του νομού, όπως άλλωστε συμβαίνει και στην Περιφέρεια αλλά και στο σύνολο της χώρας, έχουν χαμηλό επίπεδο οργάνωσης και ελλιπή διοίκηση, διαμορφώνοντας για το νομό ένα μέσο αριθμό απασχολούμενων ανά επιχείρηση ιδιαίτερα χαμηλό (6,5 απασχολούμενοι ανά μονάδα).

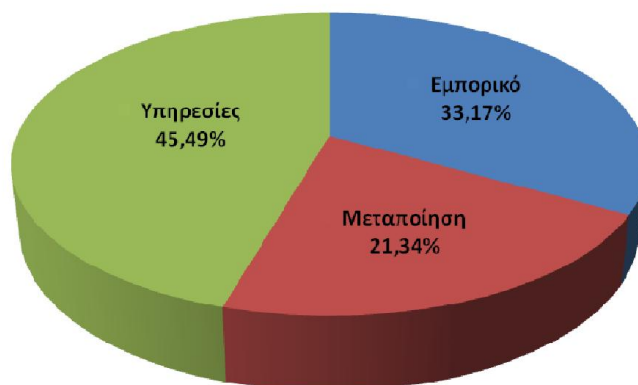
Με βάση πρόσφατα στοιχεία (Αύγουστος 2015) του Επιμελητηρίου Κιλκίς, στο νομό δραστηριοποιούνται 4.634 επιχειρήσεις, αριθμός πολύ μικρότερος συγκριτικά με τις 7.734 επιχειρήσεις τον Δεκέμβριο του 2010. Η κατανομή των επιχειρήσεων του νομού ανά τομέα και δήμο φαίνεται στο πίνακα και στα διαγράμματα που ακολουθούν:

Αριθμός επιχειρήσεων ανά τμήμα και Δήμο (έως 31-08-2015)

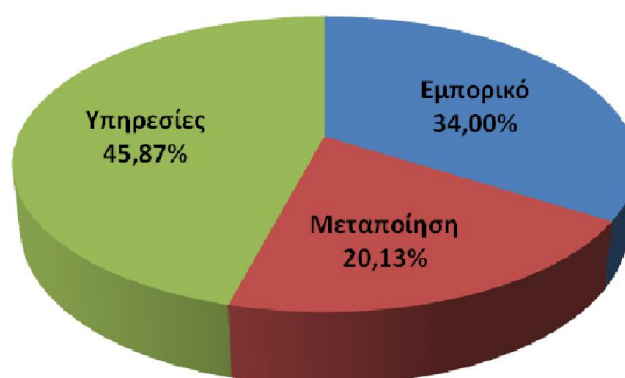
Δημοτική Ενότητα / Δήμος	Εμπορικό	Μεταποίηση	Υπηρεσίες
Δ.Ε. Γαλλικού	98	147	88
Δ.Ε. Δοϊράνης	15	10	33
Δ.Ε. Κιλκίς	642	246	888
Δ.Ε. Κρουσσών	59	44	86
Δ.Ε. Μουριών	51	11	61
Δ.Ε. Πικρολίμνης	111	94	134
Δ.Ε. Χέρσου	29	43	66
Σύνολο Δ. Κιλκίς	1.005	595	1.356
Σύνολο Δ. Παιονίας	532	394	752
Σύνολο Ν. Κιλκίς	1.537	989	2.108

Πηγή: ΕΒΕ Κιλκίς – Ιδία επεξεργασία

Ποσοστά επιχειρήσεων ανά τμήμα στην Π.Ε Κιλκίς

Ποσοστά επιχειρήσεων ανά τμήμα στον Δ. Κιλκίς

Σύμφωνα με τον πίνακα το 63,79% των επιχειρήσεων του νομού συγκεντρώνεται στο δήμο του Κιλκίς. Όσον αφορά τις 595 μεταποιητικές επιχειρήσεις στο δήμο αυτές αποτελούν 60,16% των μεταποιητικών επιχειρήσεων της Π.Ε. Κιλκίς και το 20,13% των συνολικών επιχειρήσεων του δήμου.

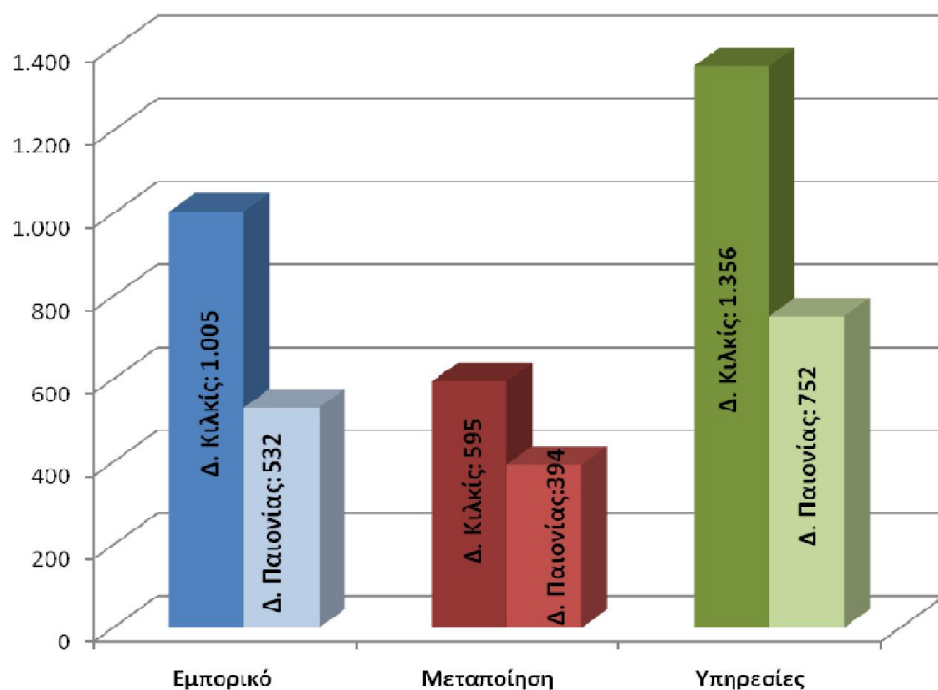
Από το σύνολο των 595 επιχειρήσεων μεταποίησης το 41,34% βρίσκεται στη Δ.Ε. Κιλκίς και το 24,71% στη Δ.Ε. Γαλλικού. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι στο νομό υπάρχουν βιομηχανικές περιοχές και πάρκα με σημαντικότερη την θεσμοθετημένη Βιομηχανική Περιοχή (ΒΙ.ΠΕ.) στο Σταυροχώρι τη μόνη αυτοδιαχειριζόμενη βιομηχανική περιοχή της χώρας και κατά συνέπεια από τις πιο οργανωμένες και δυναμικές. Η ΒΙ.ΠΕ αυτή είναι εγκατεστημένη σε μια έκταση 1612 στρ. Διαθέτει βιολογικό καθαρισμό, δίκτυο ύδρευσης, φυσικό αέριο, πυροσβεστικό σταθμό, ιατρείο Πρώτων Βοηθειών με ασθενοφόρο όχημα ενώ έχει άμεση σύνδεση με το εθνικό οδικό δίκτυο. Πάντως οι αριθμοί έχουν τη δική τους αμείλικτη αλήθεια αφού σύμφωνα με επίσημη καταγραφή στις αρχές του 2015, στη ΔΙΒΙΠΕΚ λειτουργούσαν 29 βιομηχανικές μονάδες ενώ ήταν ανενεργές 23, δηλαδή περίπου το 50% των μονάδων είχε κατεβάσει ρολά (κάποιες από τις μονάδες ανήκουν στον ίδιο βιομηχανικό όμιλο, όπως ισχύει για παράδειγμα στις περιπτώσεις των Kleemann και Alumil). Αξίζει να σημειωθεί ότι το 2010 η ΒΙΠΕ Κιλκίς φιλοξενούσε 35

βιομηχανικές μονάδες σε πλήρη λειτουργία και 17 ανενεργές. Πάντως οι περισσότερες ανενεργές μονάδες ανήκαν στο κλάδο των textiles, βαφεία, πλεκτήρια, έναν κλάδο που γνώρισε μεγάλη κρίση, πριν ακόμη και ανεξάρτητα από την οικονομική κρίση της τελευταίας πενταετίας.

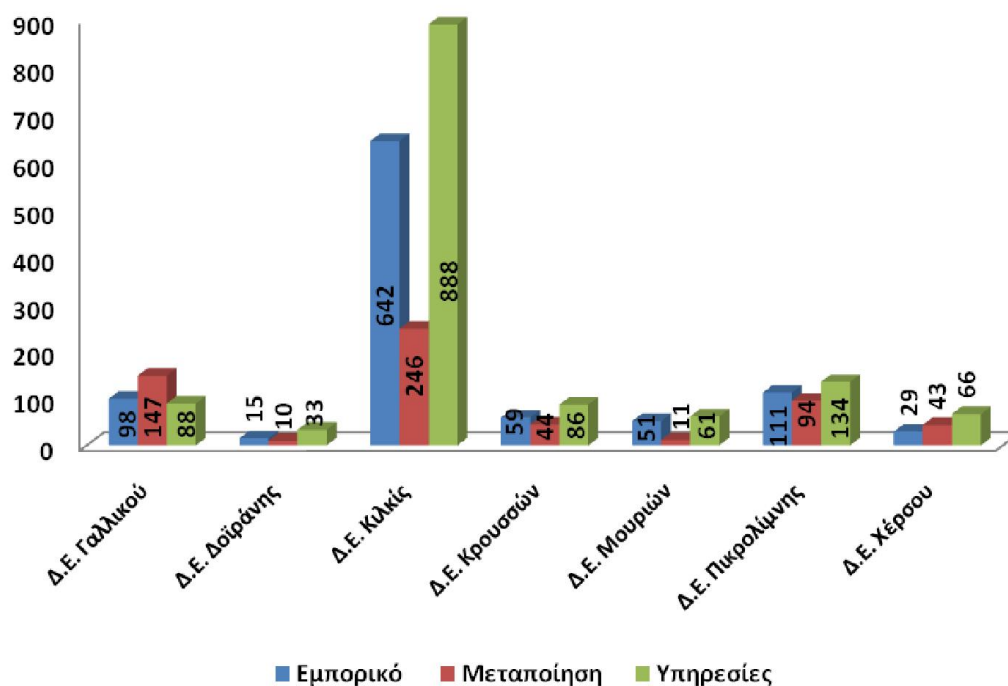
Μια δεύτερη ΒΙ.ΠΕ. είναι αυτή στη Νέα Σάντα (πρώην Δ. Γαλλικού), σε μικρή απόσταση από τη Θεσσαλονίκη, η οποία φιλοξενεί περίπου 30 βιομηχανίες, χωρίς όμως να διαθέτει τις υποδομές και την οργάνωση της ΒΙ.ΠΕ. Σταυροχωρίου. Πέραν των δύο αυτών οργανωμένων ΒΙ.ΠΕ. υπάρχουν άτυπες συγκεντρώσεις βιομηχανιών στις περιοχές Παλιού και Νέου Μαυρονερίου, στα περίχωρα της πόλης του Κιλκίς, στο Πεδινό, το Γαλλικό, τις Μάνδρες, και μόλις δύο στο Δ. Παιονίας, στο Πολύκαστρο και στην Αξιούπολη.

Ακολουθούν δύο διαγράμματα όπου γίνεται η αποτύπωση των μεταποιητικών επιχειρήσεων του δήμου Κιλκίς συγκριτικά με τις επιχειρήσεις των επιχειρήσεων των άλλων τμημάτων, εμπορίου και υπηρεσιών του δήμου Παιονίας αλλά και ανά Δημοτική Ενότητα.

Αριθμός επιχειρήσεων ανά τμήμα και δήμο

Αριθμός επιχειρήσεων ανά τμήμα στις Δ.Ε. Κιλκίς

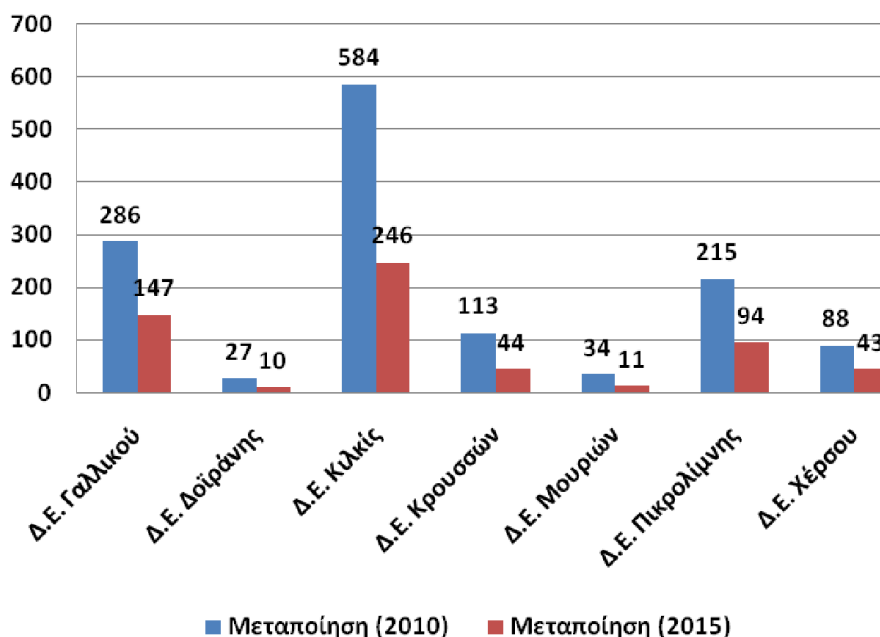
Στη συνέχεια παρατίθεται συγκριτικός πίνακας όπου αποτυπώνεται ο αριθμός των επιχειρήσεων του νομού για τα έτη 2010 και 2015.

Δημοτική Ενότητα / Δήμος	Εμπορικό (2010)	Εμπορικό (2015)	Μεταποίηση (2010)	Μεταποίηση (2015)	Υπηρεσίες (2010)	Υπηρεσίες (2015)
Δ.Ε. Γαλλικού	163	98	286	147	213	88
Δ.Ε. Δοϊράνης	31	15	27	10	55	33
Δ.Ε. Κιλκίς	1.158	642	584	246	1.270	888
Δ.Ε. Κρουσσών	96	59	113	44	115	86
Δ.Ε. Μουριών	86	51	34	11	88	61
Δ.Ε. Πικρολίμνης	174	111	215	94	193	134
Δ.Ε. Χέρσου	40	29	88	43	92	66
Δ. Κιλκίς	1.748	1.005	1.347	595	2.026	1.356
Δ. Παιονίας	849	532	675	394	1.089	752
Π.Ε. Κιλκίς	2.597	1.537	2.022	989	3.115	2.108

Πηγή: ΕΒΕ Κιλκίς – Ιδία επεξεργασία

Από τον παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι ο κλάδος που έχει πληγεί περισσότερο στο δήμο του Κιλκίς την τελευταία πενταετία, είναι ο κλάδος της μεταποίησης αφού από 1.347 μεταποιητικές επιχειρήσεις που λειτουργούσαν το 2010 πλέον λειτουργούν μόνο 595. Ακόμη όσον αφορά την μεταποίηση σε απόλυτα νούμερα, η δημοτική ενότητα στην οποία έχει παρουσιαστεί η μεγαλύτερη μεταβολή είναι η Δ.Ε. Κιλκίς στην οποία το 2010 λειτουργούσαν 584 μεταποιητικές επιχειρήσεις ενώ το 2015 μόνο 246. Πάντως όσον αφορά την ποσοστιαία μεταβολή στις μεταποιητικές επιχειρήσεις του δήμου την τελευταία πενταετία, αυτή ήταν μεγαλύτερη στη Δ.Ε. Γαλλικού με ποσοστό μείωσης 51,40%, και ακολουθούν η Δ.Ε. Χέρσου, Δ.Ε. Πικρολίμνης και Δ.Ε. Κιλκίς με μειώσεις κατά 48,86%, 43,72% και 42,12% αντίστοιχα.

Μεταποίηση 2010 - 2015

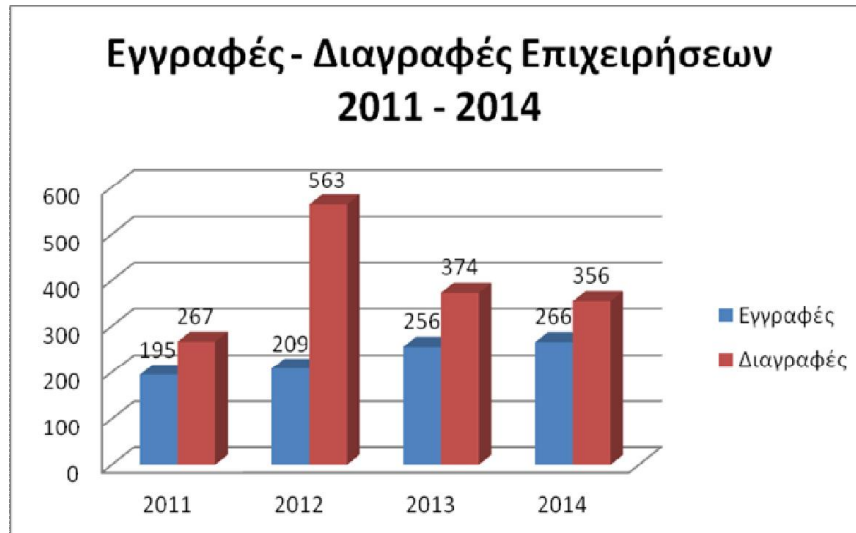

Εγγραφές – Διαγραφές στο Επιμελητήριο Κιλκίς (2005 – 2014)

Στη συνέχεια στον επόμενο πίνακα φαίνονται τα αποτελέσματα της συνεχιζόμενης επί χρόνια οικονομικής κρίσης, ήτοι οι διαγραφές και οι εγγραφές στο μητρώο επιχειρήσεων από το 2005 έως τις 31/12/2014 σύμφωνα πάντα με στοιχεία του ΕΒΕ Κιλκίς. Από τα στοιχεία του πίνακα προκύπτει ότι ενώ ο αριθμός των ενάρξεων επιχειρηματικής δραστηριότητας συνολικά για το νομό Κιλκίς μέχρι το 2010 είναι μεγαλύτερος ή ίσος από αυτόν των διακοπών από το 2011 και μετά το ισοζύγιο γίνεται δραματικά αρνητικό.

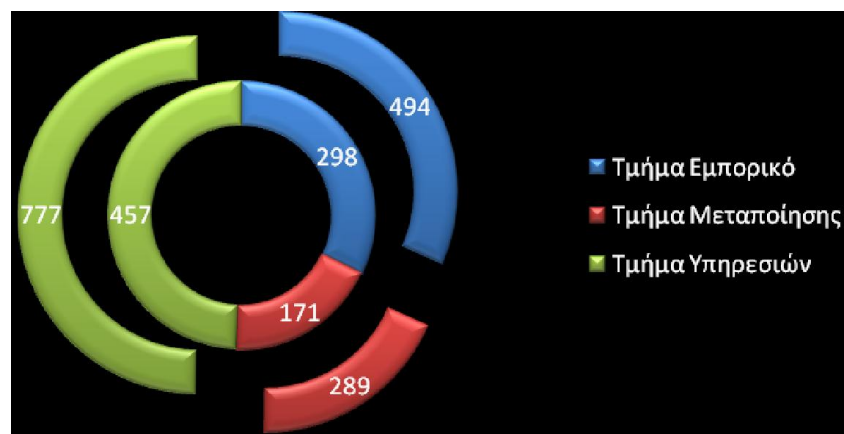
Έτος	Ενάρξεις	Διακοπές
2005	492	200
2006	518	346
2007	528	315
2008	472	317
2009	478	378
2010	396	394
2011	195	267
2012	209	563
2013	256	374
2014	266	356
Σύνολο 2005 - 2014	3810	3510

Στοιχεία Επιμελητηρίου Κιλκίς (2015)

Εγγραφές – Διαγραφές επιχειρήσεων Ν. Κιλκίς ανά Τμήμα (2014)

Τμήματα	Εγγραφές	Διαγραφές
Τμήμα Εμπορικό	298	494
Τμήμα Μεταποίησης	171	289
Τμήμα Υπηρεσιών	457	777
Σύνολο	926	1560

Εγγραφές – Διαγραφές επιχειρήσεων Ν. Κιλκίς ανά Τμήμα και ανά νομική μορφή (2014)

ΕΓΓΡΑΦΕΣ - ΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ 2014

ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟ	Εγγραφές	Διαγραφές	Σύνολο
Ατομική	53	83	-30
Ε.Π.Ε.	0	1	-1
Ι.Κ.Ε.	4	0	4
Ο.Ε.	1	3	-2
Σύνολο	58	87	-29

ΤΜΗΜΑ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ	Εγγραφές	Διαγραφές	Σύνολο
Α.Ε.	1	2	-1
Ατομική	8	30	-22
Ε.Ε.	2	2	0
Ε.Π.Ε.	3	0	3
Ι.Κ.Ε.	3	0	3
Κοινοπραξίες	0	1	-1
Μονοπρόσωπες Ε.Π.Ε.	1	1	0
Ο.Ε.	2	10	-8
Σύνολο	20	46	-26

ΤΜΗΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Εγγραφές	Διαγραφές	Σύνολο
Α.Ε.	2	0	2
Ατομική	97	119	-22
Ε.Ε.	2	4	-2
Ι.Κ.Ε.	4	0	4
Κοινοπραξίες	2	0	2
Κοινωνίες	1	1	0
Ο.Ε.	9	10	-1
Σύνολο	117	134	-17

Γενικά σύνολα	195	267	-72
----------------------	------------	------------	------------

Εξαγωγική δραστηριότητα

Ο νομός Κιλκίς εμφανίζει, όπως παρουσιάζεται στη συνέχεια με επίκαιρα στοιχεία, σημαντική εξαγωγική δραστηριότητα.

Σε επίπεδο Κεντρικής Μακεδονίας οι εξαγωγές το 2008 απέφεραν το 11% του ΑΕΠ. Το 11,8% των εξαγωγών της Περιφέρειας πραγματοποιείται από το νομό Θεσσαλονίκης.

Δεύτερος σημαντικότερος εξαγωγικός Νομός για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι η Ημαθία. Ακολουθεί ο νομός Κιλκίς. Μέσα στην πενταετία Κιλκίς και Ημαθία μοιράζονται εναλλάξ τη δεύτερη και τρίτη θέση. Ακολουθεί ο Νομός Πέλλας, Χαλκιδικής, Πιερίας και Σέρρες με τη σειρά που σας ανέφερα.

Το 2009 ο Νομός Κιλκίς σε εθνικό επίπεδο καταλαμβάνει τη 10^η θέση μεταξύ των 52 νομών της χώρας. Τη 10^η θέση τη μοιράζεται μαζί με το νομό Ηρακλείου, ένα νομό 250.000 κατοίκων και κατ' αναλογία επιχειρήσεων.

Στο δείκτη εξαγωγικής επίδοσης στο ΑΕΠ του Νομού το ποσοστό που καταγράφεται είναι 18,8%. Τι σημαίνει αυτό με απλά λόγια; Από τα 100,00 € που εισρέουν στην τσέπη των Κιλκισιωτών τα 18,8 € είναι από εξαγωγές.

Το ποσοστό είναι υπερδιπλάσιο από τον εθνικό μέσο όρο που εκείνη τη χρονιά ήταν 7,2%

Ο νομός Κιλκίς αποτελεί τον πρωταθλητή στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, δηλαδή μιας Περιφέρειας που είναι πρωταθλητής σε εθνικό επίπεδο.

Στο πλαίσιο της παγκόσμιας ύφεσης όπως ήταν αναμενόμενο οι εξαγωγές του 2009 του Κιλκίς πέσανε όπως πέσανε όλες οι εξαγωγές συνολικά της χώρας. Το ποσοστό μείωσης ανέρχεται σε 18,6%.

Παρά τη μείωση, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης 18,6%, το Κιλκίς στο σύνολο της πενταετίας καταγράφει ένα μέσο ετήσιο ρυθμό αύξηση των εξαγωγών του κατά 2,4%.

Σε μικροοικονομικό επίπεδο στο σχέδιο των εξαγωγικών επιχειρήσεων της Κεντρικής Μακεδονίας το Κιλκίς κατέχει το 4,1%. Δηλαδή από τις 100 εξαγωγικές επιχειρήσεις της Κεντρικής Μακεδονίας οι 4 είναι από το Νομό Κιλκίς.

Βάσει στοιχείων του Επιμελητηρίου Κιλκίς από το Μητρώο του σε 5.500 εγγεγραμμένες επιχειρήσεις οι 134 δηλώνουν ότι έχουν εξαγωγική δραστηριότητα. Αυτό σε ποσοστό μεταφράζεται σε 2,4%. Αυτό το ποσοστό αντιστοιχεί ακριβώς στο μέσο όρο της Περιφέρειας και είναι πολύ υψηλότερο από τον εθνικό μέσο όρο που είναι 1,8 %.

Ο νομός Κιλκίς σε απόλυτες τιμές έχει λίγες επιχειρήσεις εξαγωγικές. Ωστόσο οι επιχειρήσεις αυτές φαίνονται να είναι ισχυρές. Για τα δεδομένα της ελληνικής περιφέρειας εξάγουν πολλοί.

Το 2,4% της επιχειρηματικής κοινότητας του Κιλκίς συνεισφέρει σχεδόν στο 19% του Α.Ε.Π. της περιοχής.

Η μεγαλύτερη αξία εξαγωγών προορίζεται για τη γειτονική αγορά της Βουλγαρίας με μερίδιο 17,4% για το 2009. Σε απόλυτες τιμές από το 2005 έως το 2009 οι εξαγωγές προς τη Βουλγαρία διπλασιάστηκαν. Από τα 21 εκατομ. ευρώ πήγαν στα 41 εκατομ. ευρώ όπου δείχνει μια καλή δυναμική για περαιτέρω αξιοποίηση αυτής της γειτονικής αγοράς. Ακολουθεί η αγορά της Γερμανίας με μερίδιο 15,1% και τρίτος κατά σειρά εξαγωγικός εταίρος για το Κιλκίς είναι το Βέλγιο. Το Βέλγιο το 2009 κατέγραψε αύξηση των εισαγωγών του από το Κιλκίς 76%.

Το Κιλκίς αξιοποιεί κυρίως την ενδοχώρα των Βαλκανίων και φυσικά τα πλεονεκτήματα που δίνει το εμπορικό θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο σε άλλες αγορές δυναμικές ή αναδυόμενες, όπως είναι η Κίνα, η Ινδία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, η

Σαουδική Αραβία, η δραστηριότητα του Κιλκίς είναι σχεδόν μηδενική. Αυτό συνεπάγεται ότι αυτή τη στιγμή το Κιλκίς αδυνατεί να αξιοποιήσει τη δυναμική αυτών των χωρών και είναι χώρες οι οποίες όχι απλά δεν έχουν πέσει σε ύφεση, είναι χώρες οι οποίες καταγράφουν ρυθμούς ανάπτυξης αξιοζήλευτους. Η Κίνα θα κλείσει με 10% το 2010. Σήμερα ανακοινώθηκε ότι η Ινδία μάλλον θα κλείσει με θετικό ρυθμό ανάπτυξης 9,5%, όταν η Ευρωπαϊκή Ένωση παλεύει για να βγει από την ύφεση.

Σημαντικός εξαγωγικός κλάδος του Νομού λοιπόν δεν είναι τα τρόφιμα. Διαχρονικά το αλουμίνιο είναι σημαντικός εξαγωγικός κλάδος με μερίδιο 30% στις εξαγωγές του Νομού. Ακολουθούν τα καπνά με μερίδιο 19% και ο κλάδος της ένδυσης με 8%. Ισχυρή αυξητική τάση επίσης καταγράφεται για τον κλάδο παρασκευασμάτων δημητριακών με μέσο ετήσιο ρυθμό της τάξεως 30%.

Οι αγορές που έχουν περισσότερη ζήτηση γι' αυτούς τους κλάδους προκύπτει ότι κυριότερη εισαγωγή για τα προϊόντα του κλάδου του αλουμινίου και των πλαστικών σε παγκόσμιο επίπεδο είναι ΗΠΑ, Γερμανία και Κίνα. Το Κιλκίς εξάγει μόλις στη μία από αυτές τις τρεις χώρες. Εξάγει δηλαδή στη Γερμανία και όχι σε ΗΠΑ και Κίνα.

Ο κλάδος των ενδυμάτων εμφανίζει παγκοσμίως ισχυρή δυναμική στις αγορές των ΗΠΑ, της Γερμανίας και της Ιαπωνίας. Σε ΗΠΑ και Ιαπωνία πάλι το Κιλκίς δεν εξάγει τίποτα.

Το εμπόριο δημητριακών παρουσιάζει ιδιαίτερα αυξητική τάση στις αγορές της Ιαπωνίας, του Μεξικό και της Κορέας. Σε καμία από τις τρεις αγορές το Κιλκίς δεν εξάγει τίποτα.

Η διαφοροποίηση και η διασπορά αγορών αυτή τη στιγμή είναι η καλύτερη επιχειρηματική στρατηγική για την αντιστάθμιση των επιχειρηματικών κινδύνων.

Μία στατιστική ανάλυση του Σ.Ε.Β.Ε. απέδειξε ότι αν αφήναμε τα πράγματα στον αυτόματο πιλότο για το Κιλκίς και τη χώρα, δεν κάναμε δηλαδή κάποια δραστική ανατροπή του υφιστάμενου συστήματος εξαγωγικής πολιτικής και δεν παίρναμε μέτρα για την ενίσχυση των επιχειρήσεων, οι εξαγωγές το 2020 θα υπερέβαιναν τα 300 εκατομ. ευρώ. Αυτό με αρκετά μετριοπαθείς εκτιμήσεις. Αναμένουμε μέχρι το 2020 μία αύξηση, μια μεγέθυνση των εξαγωγών της τάξης του 35-40% από σήμερα.

Εξαγωγές νομού Κιλκίς, ανά κυριότερο κλάδο, σε ευρώ

	2006	2007	2008	2009	2010	Μερίδιο 10	ΕΤ 10/09	ΜΕΤ 06/10
Σύνολο	247.388.205	286.000.493	294.094.082	238.356.038	196.321.905	100,0%	-17,6%	-5,6%
Μέταλλα	113.424.709	119.323.585	121.970.551	77.084.051	80.418.051	41,0%	4,3%	-8,2%
Κλωστούφαντουργία & Ενδυση	51.856.337	58.064.521	50.797.252	42.360.492	37.177.435	18,9%	-12,2%	-8,0%
Μηχανές & Συσκευές	26.437.556	37.337.102	38.129.893	35.102.348	32.166.160	16,4%	-8,4%	5,0%
Τρόφιμα	7.598.206	11.081.638	16.359.823	17.074.891	17.467.657	8,9%	2,3%	23,1%
Χημικά & Πλαστικά	10.540.107	17.011.612	16.070.549	14.228.334	13.585.883	6,9%	-4,5%	6,6%
Ξύλο & Χαρτί	5.131.965	2.739.465	3.275.533	5.675.570	7.332.866	3,7%	29,2%	9,3%
Ποτά & Καπνά	32.181.254	38.951.383	46.156.795	45.689.510	6.568.118	3,3%	-85,6%	-32,8%
Μη μεταλλικά ορυκτά	26.436	1.050.246	479.754	325.042	1.246.519	0,6%	283,5%	162,0%
Οχήματα	78.833	162.349	405.193	120.311	216.419	0,1%	79,9%	28,7%
Άλλα	110.087	274.888	401.983	687.988	135.373	0,1%	-80,3%	5,3%
Πετρελαιοειδή	2.715	3.704	46.756	7.501	7.424	0,0%	-1,0%	28,6%

Εξαγωγές νομού Κιλκίς, ανά κυριότερο κλάδο, σε κιλά

	2006	2007	2008	2009	2010	Μερίδιο 10	ΕΤ 10/09	ΜΕΤ 06/10
Σύνολο	70.486.099	89.624.103	96.346.714	92.124.411	81.330.304	100,0%	-11,7%	3,6%
Μέταλλα	38.525.051	39.310.438	41.791.621	34.518.592	29.995.292	36,9%	-13,1%	-6,1%
Ξύλο & Χαρτί	1.883.046	8.113.676	10.832.853	15.020.150	14.922.936	18,3%	-0,6%	67,8%
Τρόφιμα	4.558.260	7.760.959	12.145.581	13.795.342	13.471.215	16,6%	-2,3%	31,1%
Μηχανές & Συσκευές	5.333.586	7.542.172	7.437.914	6.491.536	6.466.023	8,0%	-0,4%	4,9%
Κλωστούφαντουργία & Ενδυση	7.819.125	8.320.424	7.054.136	7.236.865	6.314.947	7,8%	-12,7%	-5,2%
Μη μεταλλικά ορυκτά	130.936	2.617	34.713	160.316	4.650.665	5,7%	2800,9%	144,1%
Χημικά & Πλαστικά	2.442.169	4.099.319	4.449.096	4.474.346	3.635.963	4,5%	-18,7%	10,5%
Ποτά & Καπνά	9.670.512	14.321.509	12.334.136	10.317.058	1.688.955	2,1%	-83,6%	-35,4%
Οχήματα	52.207	95.223	176.652	64.614	167.968	0,2%	160,0%	33,9%
Πετρελαιοειδή	31.670	27.960	53.594	14.810	9.860	0,0%	-33,4%	-25,3%
Άλλα	39.537	29.806	36.418	30.782	6.480	0,0%	-78,9%	-36,4%

Εξαγωγές νομού Κιλκίς, ανά χώρα, σε ευρώ (50 πρώτες χώρες)

	2006	2007	2008	2009	2010	Μερίδιο 10	ΕΤ 10/09	ΜΕΤ 06/10
Σύνολο	247.388.205	286.000.493	294.094.082	238.356.038	196.321.905	100,0%	-17,6%	-5,6%
Γερμανία	35.697.584	37.468.243	32.865.560	24.961.983	24.396.717	12,4%	-2,3%	-9,1%
Βουλγαρία	22.787.472	40.568.464	52.966.286	41.562.847	21.035.878	10,7%	-49,4%	-2,0%
Ρουμανία	17.678.515	21.769.422	23.731.990	15.832.000	14.172.695	7,2%	-10,5%	-5,4%
Γαλλία	11.088.274	10.945.008	11.126.268	9.589.999	11.921.692	6,1%	24,3%	1,8%
Αλβανία	9.246.178	10.864.976	10.571.856	8.547.089	11.428.532	5,8%	33,7%	5,4%
Κύπρος	7.889.708	8.302.009	12.679.527	9.672.675	10.051.064	5,1%	3,9%	6,2%
Ηνωμένο Βασίλειο	18.284.351	18.779.815	16.548.405	12.582.492	9.677.246	4,9%	-23,1%	-14,7%
Τουρκία	6.414.810	7.194.902	5.461.340	7.741.388	9.122.659	4,6%	17,8%	9,2%
Σερβία	12.415.777	20.099.991	17.275.711	10.492.831	9.031.220	4,6%	-13,9%	-7,6%
Ουγγαρία	6.628.021	9.839.991	8.249.513	5.632.840	7.457.739	3,8%	32,4%	3,0%
ΠΓΔΜ	6.318.116	7.308.184	7.456.120	7.644.751	7.232.909	3,7%	-5,4%	3,4%
Ιταλία	14.889.556	15.600.104	8.797.756	7.006.443	6.089.073	3,1%	-13,1%	-20,0%
Ολλανδία	9.258.996	6.806.649	15.538.384	9.222.359	5.415.015	2,8%	-41,3%	-12,6%
Πολωνία	9.520.764	6.298.764	6.979.765	4.460.970	5.221.334	2,7%	17,0%	-13,9%
Ρωσία	7.537.230	10.269.231	7.497.562	8.458.670	4.996.111	2,5%	-40,9%	-9,8%
Βέλγιο	13.764.199	10.422.021	9.126.786	16.535.063	4.687.232	2,4%	-71,7%	-23,6%
Αυστρία	1.779.363	2.666.704	3.819.456	4.803.298	4.681.395	2,4%	-2,5%	27,4%
ΗΠΑ	2.030.585	2.564.937	2.068.677	3.705.235	3.585.764	1,8%	-3,2%	15,3%
Δανία	2.525.294	2.248.152	2.318.296	2.407.266	2.195.861	1,1%	-8,8%	-3,4%
Βοσνία- Ερζεγοβίνη	964.345	3.671.928	3.860.840	2.020.576	2.108.406	1,1%	4,3%	21,6%
Τσεχία	6.706.957	3.471.897	3.819.167	1.909.909	2.017.556	1,0%	5,6%	-25,9%
Ισπανία	2.184.763	2.422.965	1.971.145	1.781.525	1.630.336	0,8%	-8,5%	-7,1%
Λιθουανία	3.860.572	2.229.443	2.345.235	1.268.940	1.587.212	0,8%	25,1%	-19,9%
Πορτογαλία	870.310	915.317	3.131.574	5.087.351	1.411.380	0,7%	-72,3%	12,8%
Ουκρανία	2.295.301	3.258.889	3.246.890	766.656	1.108.329	0,6%	44,6%	-16,6%
Σλοβενία	563.255	529.711	836.568	1.234.177	1.094.329	0,6%	-11,3%	18,1%
Ιρλανδία	4.365.115	4.913.387	4.586.347	2.399.236	988.801	0,5%	-58,8%	-31,0%
Αυστραλία	436.846	533.465	807.182	719.647	976.411	0,5%	35,7%	22,3%

Μάλτα	1.058.069	1.661.835	1.631.628	1.331.007	953.339	0,5%	-28,4%	-2,6%
Αρμενία	4.600	374.315	1.154.570	727.714	852.055	0,4%	17,1%	268,9%
Σλοβακία	2.501.618	2.350.069	1.151.357	770.494	775.800	0,4%	0,7%	-25,4%
Μαυροβούνιο	81.785	0	580.943	614.512	731.403	0,4%	19,0%	NA
Λεττονία	729.614	1.266.935	682.819	282.995	675.565	0,3%	138,7%	-1,9%
Λίβανος	47.548	78.683	219.963	301.543	630.721	0,3%	109,2%	90,8%
Ταϊβάν	0	0	0	218.998	628.638	0,3%	187,1%	NA
Σουηδία	810.524	1.036.193	803.577	400.930	567.797	0,3%	41,6%	-8,5%
Ελβετία	0	79.776	254.561	609.121	510.401	0,3%	-16,2%	NA
Αίγυπτος	0	74.981	126.203	331.388	501.105	0,3%	51,2%	NA
Κόσοβο	0	0	542.619	274.722	450.945	0,2%	64,1%	NA
Λουξεμβούργο	1.373.437	1.316.486	1.218.801	481.031	434.955	0,2%	-9,6%	-25,0%
Ισραήλ	0	77.744	392.133	369.902	395.256	0,2%	6,9%	NA
Λευκορωσία	973.039	1.317.176	1.673.594	1.021.993	388.354	0,2%	-62,0%	-20,5%
ΗΑΕ	0	425.984	570.082	140.334	368.138	0,2%	162,3%	NA
Αζερμπαϊτζάν	0	915.295	1.106.065	673.154	327.835	0,2%	-51,3%	NA
Παραγουάη	0	0	117.830	246.560	315.569	0,2%	28,0%	NA
Μολδαβία	10.552	4.811	112.053	116.873	221.864	0,1%	89,8%	114,1%
Κουβέιτ	187.510	174.383	310.873	196.974	179.874	0,1%	-8,7%	-1,0%
Εσθονία	485.838	452.002	278.235	203.500	152.951	0,1%	-24,8%	-25,1%
Κροατία	573.029	1.032.446	609.066	212.733	144.178	0,1%	-32,2%	-29,2%
Αλγερία	0	521.500	125.446	359.352	109.533	0,1%	-69,5%	NA

Εξαγωγές Κιλκίς, ανά χώρα, σε κιλά (50 πρώτες χώρες)

	2006	2007	2008	2009	2010	Μερίδιο 2010	ΕΤ 10/09	ΜΕΤ 06/10
Σύνολο	70.486.099	89.624.103	96.346.714	92.124.411	81.330.304	100,0%	-11,7%	3,6%
Τουρκία	1.804.996	2.764.812	2.427.148	12373825	12340940	15,2%	-0,3%	61,7%
Αλβανία	4.701.408	5.564.289	5.600.190	6198234	7858161	9,7%	26,8%	13,7%
Βουλγαρία	6.566.993	14.765.849	20.169.496	11085529	7659610	9,4%	-30,9%	3,9%
Γερμανία	8.689.611	9.661.805	8.269.848	6746901	7102340	8,7%	5,3%	-4,9%
ΠΓΔΜ	2642850	3403906	3861948	6591522	5496512	6,8%	-16,6%	20,1%
Ρουμανία	5.402.639	6.261.379	8.177.475	6420969	5435540	6,7%	-15,3%	0,2%
Σερβία	4976726	7687753	7615731	5269357	4171996	5,1%	-20,8%	-4,3%
Γαλλία	2.636.927	3.294.772	3.784.455	3401927	3267439	4,0%	-4,0%	5,5%
Κύπρος	2.161.394	2.678.405	3.412.821	2963619	3212810	4,0%	8,4%	10,4%
Ουγγαρία	2.464.004	3.085.999	2.460.336	1758418	2554302	3,1%	45,3%	0,9%
Ολλανδία	1.744.553	1.158.882	4.445.498	4589686	2472155	3,0%	-46,1%	9,1%
Ηνωμένο Βασίλειο	4.300.917	4.242.035	3.781.808	3490895	2463481	3,0%	-29,4%	-13,0%
Βέλγιο	3.075.098	2.904.652	3.000.592	4003422	1711765	2,1%	-57,2%	-13,6%
Αυστρία	1.342.693	2.380.864	2.092.151	1696453	1670335	2,1%	-1,5%	5,6%
Ιταλία	3.580.326	2.385.266	1.545.859	3130642	1421337	1,7%	-54,6%	-20,6%
Πολωνία	2.105.837	1.639.284	1.948.445	1108216	1308969	1,6%	18,1%	-11,2%
Πορτογαλία	174.851	165.032	1.173.798	2232013	1247366	1,5%	-44,1%	63,4%
Κόσοβο	0	0	121948	80509	1116760	1,4%	1287,1%	na
Κίνα	42.616	446.280	158.050	108540	1105090	1,4%	918,1%	125,7%
Βοσνία- Ερζεγοβίνη	296.355	1.272.267	1.403.810	718896	780524	1,0%	8,6%	27,4%

Ρωσία	3.818.038	4.838.337	1.876.336	1119520	698253	0,9%	-37,6%	-34,6%
Τσεχία	1.700.485	795.219	844.743	501967	695515	0,9%	38,6%	-20,0%
Σλοβενία	110.074	676.939	1.173.061	1358116	392900	0,5%	-71,1%	37,5%
ΗΠΑ	192.434	374.737	276.882	409106	377536	0,5%	-7,7%	18,4%
Μάλτα	237.300	382.138	334.745	319021	339526	0,4%	6,4%	9,4%
Ισραήλ	0	33.971	174.921	324255	331898	0,4%	2,4%	na
Δανία	76.744	168.016	187.753	195000	288437	0,4%	47,9%	39,2%
Ουκρανία	532.041	874.334	744.078	202114	276049	0,3%	36,6%	-15,1%
Σουηδία	772.256	909.975	576.732	145997	239551	0,3%	64,1%	-25,4%
Λίβανος	23.085	43.685	98.263	180573	234265	0,3%	29,7%	78,5%
Αρμενία	1.460	80.694	278.311	189026	207986	0,3%	10,0%	245,5%
Ταϊβάν	0	0	0	71216	206539	0,3%	190,0%	na
Αίγυπτος	0	11.307	16.018	126798	202630	0,2%	59,8%	na
Αυστραλία	94.636	113.296	161.287	140676	194278	0,2%	38,1%	19,7%
Σλοβακία	855.504	657.455	250.868	257398	187502	0,2%	-27,2%	-31,6%
Ισπανία	294.085	272.135	208.645	131626	186163	0,2%	41,4%	-10,8%
Μαυροβούνιο	25710	0	115081	147211	172939	0,2%	17,5%	na
Ιρλανδία	736.868	781.201	693.169	348490	168454	0,2%	-51,7%	-30,9%
Μολδαβία	6.415	3.207	50.831	127599	154562	0,2%	21,1%	121,6%
Λιθουανία	545.313	230.817	326.243	127252	151207	0,2%	18,8%	-27,4%
Λεττονία	164.902	270.792	150.423	61285	141075	0,2%	130,2%	-3,8%
Κροατία	344.243	255.915	243.364	122274	116033	0,1%	-5,1%	-23,8%
Ελβετία	0	18.768	54.852	113459	109790	0,1%	-3,2%	na
Λευκορωσία	533.055	704.936	755.630	490517	103542	0,1%	-78,9%	-33,6%
Παραγουάη	0	0	46.208	96918	95133	0,1%	-1,8%	na
Αζερμπαϊτζάν	0	251.002	273.567	220208	89396	0,1%	-59,4%	na
Λουξεμβούργο	272.719	238.665	218.388	84776	82383	0,1%	-2,8%	-25,9%
Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	0	113.005	129.811	38267	80330	0,1%	109,9%	na
Κουβέιτ	72.116	82.961	125.252	78465	74421	0,1%	-5,2%	0,8%
Νορβηγία	0	2.179	1.929	0	59220	0,1%	na	na

Εισαγωγές νομού Κιλκίς, ανά κυριότερο κλάδο, σε ευρώ

	2006	2007	2008	2009	2010	Μερίδιο 10	ΕΤ 10/09	ΜΕΤ 06/10
Σύνολο	291.928.978	307.842.679	251.672.465	192.860.739	162.128.450	100,0%	-15,9%	13,7%
Μέταλλα	61.744.380	77.578.393	40.552.537	49.675.551	52.492.283	32,4%	5,7%	-4,0%
Μηχανές & Συσκευές	79.683.654	66.109.323	62.428.897	39.824.753	37.257.389	23,0%	-6,4%	17,3%
Χημικά & Πλαστικά	51.016.897	46.302.323	46.116.075	27.954.671	23.276.243	14,4%	-16,7%	17,8%
Ποτά & Καπνά	34.415.086	30.661.365	38.135.300	24.436.994	12.506.362	7,7%	-48,8%	22,4%
Κλωστοϋφαντουργία & Ενδυση	11.706.635	23.541.905	20.754.407	16.039.580	12.397.817	7,6%	-22,7%	1,4%
Τρόφιμα	16.261.708	16.153.537	17.633.455	16.948.978	12.294.157	7,6%	-27,5%	-6,8%
Ξύλο & Χαρτί	23.584.505	14.255.431	13.737.380	8.662.180	7.211.250	4,4%	-16,8%	25,6%
Άλλα	8.521.674	28.825.111	6.230.522	5.337.679	1.887.563	1,2%	-64,6%	31,4%

Οχήματα	2.986.503	2.683.165	3.677.460	2.337.720	1.637.576	1,0%	-29,9%	-
Μη μεταλλικά ορυκτά	1.999.520	1.672.585	2.289.335	1.455.593	1.085.998	0,7%	-25,4%	-
Πετρελαιοειδή	8.416	59.541	117.097	187.040	81.812	0,1%	-56,3%	76,6%

Εισαγωγές νομού Κιλκίς, ανά κυριότερο κλάδο, σε κιλιά

	2006	2007	2008	2009	2010	Μερίδιο 10	ΕΤ 10/09	ΜΕΤ 06/10
Σύνολο	192.571.105	156.190.903	119.520.135	115.489.901	89.099.833	100,0%	22,9%	17,5%
Μέταλλα	26.732.239	34.166.868	16.465.321	30.340.940	26.477.566	29,7%	12,7%	-0,2%
Χημικά & Πλαστικά	38.602.761	28.052.885	27.900.479	20.936.654	16.136.700	18,1%	22,9%	19,6%
Ξύλο & Χαρτί	70.735.959	26.184.635	21.390.429	18.366.743	12.219.461	13,7%	33,5%	35,5%
Τρόφιμα	12.493.069	13.187.847	15.263.851	17.173.654	10.901.348	12,2%	36,5%	-3,3%
Μη μεταλλικά ορυκτά	7.974.283	5.886.718	7.459.214	8.398.777	8.813.010	9,9%	4,9%	2,5%
Μηχανές & Συσκευές	14.390.598	16.661.366	12.210.215	7.300.027	7.176.548	8,1%	-1,7%	16,0%
Ποτά & Καπνά	14.202.794	10.444.093	12.433.329	7.171.688	4.845.157	5,4%	32,4%	23,6%
Κλωστοϋφαντουργία & Ενδυση	2.686.459	4.224.491	3.450.800	2.318.030	1.506.307	1,7%	35,0%	13,5%
Οχήματα	1.020.486	689.028	1.258.987	1.032.028	520.038	0,6%	49,6%	15,5%
Άλλα	3.606.366	16.634.852	1.549.874	2.354.124	460.407	0,5%	80,4%	40,2%
Πετρελαιοειδή	126.091	58.120	137.636	97.236	43.291	0,0%	55,5%	23,5%

Σχετικά με την εξαγωγική δραστηριότητα του νομού Κιλκίς σε σχέση με τους νομούς της Κεντρικής Μακεδονίας ο παρακάτω πίνακας δείχνει τον αριθμό των επιχειρήσεων του δευτερογενή τομέα ανά νομό που πραγματοποίησαν εξαγωγές το 2004. Όπως αναμενόταν ο Νομός Θεσσαλονίκης έχει την πρώτη θέση στις εξαγωγές ενώ ο κλάδος με τις περισσότερες επιχειρήσεις που πραγματοποίησαν εξαγωγές ήταν των μηχανημάτων – εξοπλισμού (602 επιχειρήσεις).

Εξαγωγική δραστηριότητα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας 2004

ΚΛΑΔΟΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	ΣΕΡΡΕΣ	ΚΙΛΚΙΣ	ΠΕΛΛΑ	ΗΜΑΘΙΑ	ΠΙΕΡΙΑ	ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	ΣΥΝΟΛΟ
ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ – ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ - ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ	1	6		6	2	2	121	138
ΓΟΥΝΕΣ						9	9	18
ΔΕΡΜΑΤΑ		1		2		1	13	17
ΔΕΡΜΑΤΙΝΑ		1		1		2	43	47
ΔΟΜΙΚΑ - ΜΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ	8	21	16	24	6	17	130	222
ΔΩΡΩΝ ΕΙΔΗ				1		2		3

ΕΚΔΟΤΙΚΟΙ ΟΙΚΟΙ – ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ							16	16
ΕΝΔΥΜΑΤΑ	9	8	11	6	6	13	456	509
ΕΡΓΑΛΕΙΑ- ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΛΛΑ							383	383
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟ ΥΛΙΚΟ	2	2	3	6		7		20
ΙΑΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ	2		1		1	1		5
ΚΑΠΝΑ			1				20	21
ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ		6	7	2	10		107	132
ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΙ- ΑΛΕΥΡΑ	1	1					10	12
ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ	1							1
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ- ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	3	6	15	8	2	2	566	602
ΞΥΛΕΙΑ - ΕΠΙΠΛΑ	2	10	1	4	1	4	176	198
ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ ΕΙΔΗ	1	3	1			6		11
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ				1	1		27	29
ΠΛΑΣΤΙΚΑ	1	2	6	1	2	3	226	241
ΣΥΡΜΑΤΙΝΑ ΕΙΔΗ	1	1						2
ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ ΕΙΔΗ	6	2	1	4	2	1		16
ΤΡΟΦΙΜΑ	15	28	11	31	17	19	248	369
ΥΑΛΟΠΙΝΑΚΕΣ - ΥΛΙΚΑ ΑΠΟ ΓΥΑΛΙ		1					35	1
ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ	1	2		1			53	57
ΧΑΡΤΙ			1				73	74
ΧΗΜΙΚΑ	2	4	1		3	1	255	266
ΧΡΥΣΟΧΟΪΑ - ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ		2					33	35
ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΣ ΣΙΔΗΡΟΣ & ΧΑΛΥΒΑΣ							49	49
ΣΥΝΟΛΟ	56	107	76	98	53	90	3049	3494

Πηγή: ΚΕΤΑ, Μελέτη επιχειρηματικότητας 2005 ΠΚΜ

2.11.2.1 Προτάσεις

- ✓ Ενίσχυση της υφιστάμενης εξαγωγικής βάσης της περιοχής με στόχευση συγκεκριμένους κλάδους παραγωγής σε προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας.
- ✓ Επαναπροσδιορισμός των αγορών – στόχων των επιχειρήσεων του Νομού στοχεύοντας σε νέες αγορές με προοπτική ανάπτυξης και δυναμική.
- ✓ Αξιοποίηση των αναπτυξιακών κινήτρων και των προγραμμάτων με στόχο την ενίσχυση των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε δυναμικούς κλάδους παραγωγής.
- ✓ Υλοποίηση ολοκληρωμένου προγράμματος προώθησης προϊόντων μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων της περιοχής στο εξωτερικό.
- ✓ Ενίσχυση της κουλτούρας της τυποποίησης και πιστοποίησης της ποιότητας στις επιχειρήσεις του Νομού γιατί είτε το θέλουμε είτε όχι πλέον η πιστοποίηση, τα σήματα συμμόρφωσης και η τυποποίηση είναι απαραίτητο διαβατήριο για τα προϊόντα όλων των χωρών.

- √ Ανάπτυξη δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού σε θέματα εξαγωγικής στρατηγικής, εξαγωγικού μάρκετινγκ και μάνατζμεντ και εκπαίδευση πάνω στις διαδικασίες εξαγωγών.
- √ Σχεδιασμός και υλοποίηση ενός ειδικού σχεδίου για την επανατοποθέτηση, την προβολή και την προώθηση των προϊόντων όπου η περιοχή παρουσιάζει κάποια ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

2.11.2.2 Γενικά συμπεράσματα του τομέα

Από τις αρχές της δεκαετίας του '80 η οικονομική δραστηριότητα τόσο στον Νομό όσο και στο Δ. Κιλκίς, στράφηκε προς τη μεταποίηση. Στο δήμο του Κιλκίς η ώθηση προς τη μεταποίηση ενισχύθηκε ιδιαίτερα λόγω της χωροθέτησης το 1982 της Βιομηχανικής Περιοχής (ΒΙ.ΠΕ.) στο Σταυροχώρι. Η ίδρυση και λειτουργία αυτής της ΒΙ.ΠΕ. καθώς και η δεύτερη ΒΙ.ΠΕ. στη Ν. Σάντα σε συνδυασμό με τα κατά καιρούς κίνητρα του Αναπτυξιακού Νόμου και με επιδοτήσεις θέσεων εργασίας, καθώς και την μικρή απόσταση από τη Θεσσαλονίκη, υπήρξαν και συνεχίζουν να είναι καθοριστικοί παράγοντες για την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής. Στο δήμο Κιλκίς τον Αύγουστο του 2015 δραστηριοποιούνταν στο δευτερογενή τομέα 595 μεταποιητικές επιχειρήσεις με τις περισσότερες να βρίσκονται στις δύο Δημοτικές Ενότητες Κιλκίς και Γαλλικού.

Πάντως τα βασικότερα χαρακτηριστικά και οι δυνατότητες του Δ. Κιλκίς μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- ✓ Ο Δ. Κιλκίς καταλαμβάνει το μεγαλύτερο τμήμα του νομού Κιλκίς: πρόκειται για μια περιοχή όπου κυριαρχούν η πόλη του Κιλκίς, το μοναδικό αστικό κέντρο του νομού, και μια ευρύτερη περιοχή γεωργικής γης με συνεκτικούς οικισμούς-κέντρα της γεωργό-κτηνοτροφικής ανάπτυξης όλης της ευρύτερης περιοχής.
- ✓ Το χωρικό πλαίσιο που περιβάλλει το δήμο του Κιλκίς είναι, βεβαίως, ο Νομός Κιλκίς και η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ σημαντικό ρόλο στα ιδιαίτερα χωροταξικά χαρακτηριστικά της περιοχής παίζει η Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης. Η εγγύτητα με το Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης (ΠΣΘ) δημιουργεί σημαντικές σχέσεις αλληλεξάρτησης μεταξύ του δήμου και της ευρύτερης περιοχής της Θεσσαλονίκης.
- ✓ Το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού θεωρεί ότι η περιοχή του Κιλκίς είναι συναρτημένη με τη Μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης «για την οργάνωση και διοίκηση των μεταποιητικών δραστηριοτήτων». Θεωρεί, επίσης, ότι ο δευτερογενής τομέας «αποτελεί την κατεξοχήν διέξοδο ανάπτυξης του Κιλκίς, αξιοποιώντας τη διέλευση των βασικότερων μεταφορικών αξόνων της χώρας. Η γεωγραφική θέση του δήμου και η πρόσβαση σε μεγάλα συγκοινωνιακά δίκτυα αποτελούν ένα πλεονέκτημα της περιοχής με διπλό χαρακτήρα. Ο πρώτος αφορά το πλεονέκτημα του Νομού σε σχέση με τις προοπτικές εξωστρέφειας του οικονομικού και παραγωγικού της ιστού και δυναμικού, λόγω της εγγύτητας με την Βαλκανική ενδοχώρα, της ύπαρξης τριών «πυλών» εισόδου, των δικτύων μεταφορών (ΠΑΘΕ), καθώς και τη σύνδεση με μεγάλα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών. Ο δεύτερος αφορά το πλεονέκτημα της περιοχής του δήμου αναφορικά με την εγγύτητά πρόσβασης με την Θεσσαλονίκη, της οποίας τον αναβαθμισμένο ρόλο ως μητροπολιτικό κέντρο μπορεί να εκμεταλλευτεί (υποδομές, πανεπιστήμια, αγορά, εξειδικευμένες υπηρεσίες κ.λπ.).
- ✓ Σε επίπεδο ανθρώπινου δυναμικού παρατηρείται μια συνέχιση της απόκλισης μεταξύ των ποιοτικών χαρακτηριστικών της ζήτησης και της προσφοράς εργασίας σε τοπικό επίπεδο. Οι βιομηχανικές κυρίως επιχειρήσεις αδυνατούν να καλύψουν θέσεις απασχόλησης εξειδικευμένου προσωπικού από την τοπική αγορά εργασίας και προσφεύγουν στην απορρόφηση ανθρωπίνων πόρων από τη γειτονική περιοχή της Θεσσαλονίκης. Η ελλιπής σύζευξη προσφοράς – ζήτησης στην αγορά εργασίας, διαπιστώνεται μέσω της υψηλής

ανεργίας της ετεροαπασχόλησης και της επιχειρηματικότητας ανάγκης, καθώς και την ασυμβατότητα μεταξύ της αρχικής εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης και της κινητικότητας της αγοράς εργασίας. Η ανεργία πλήττει συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες, όπως τις γυναίκες, τους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας και ειδικότερα αυτούς που βρίσκονται στο μέσο εκπαιδευτικό επίπεδο, καθώς και ειδικές πληθυσμιακές ομάδες. Δυσκολίες εντοπίζονται ακόμη στην κοινωνική και εργασιακή ενσωμάτωση των οικονομικών μεταναστών.

- ✓ Στα δυνατά σημεία του Δ. Κιλκίς περιλαμβάνονται η μακρά βιομηχανική του παράδοση, η οποία έχει συντελέσει ως παράγοντας έλξης των βιομηχανικών επενδύσεων, με αποτέλεσμα σήμερα να είναι εγκατεστημένο και να λειτουργεί στα όριά του ένα συγκροτημένο παραγωγικό σύστημα, που έχει το πλεονέκτημα της σοβαρής βιομηχανικής συγκέντρωσης που διαθέτει ένα εργατικό δυναμικό με σημαντική βιομηχανική συνείδηση, το οποίο σταδιακά διαμορφώνει ώριμες εργασιακές σχέσεις. Η παραγωγική λειτουργία αναπτύσσεται, κυρίως, σε χωροθετημένα όρια, όπως η Βιομηχανική Περιοχή (ΒΙ.ΠΕ.) στο Σταυροχώρι, που υποστηρίζονται από ώριμες βιομηχανικές υποδομές, έχουν καλή θέση πάνω στα δίκτυα γι' αυτό και στο εσωτερικό τους είναι εγκατεστημένες μεγάλες, μεσαίες και μικρές παραγωγικές μονάδες, που ανήκουν στο πολυεθνικό ή στο εγχώριο κεφάλαιο.

Τα βασικότερα προβλήματα του μεταποιητικού τομέα στο Δ. Κιλκίς όπως και σ' όλο το νομό που οδηγούν σε χαμηλή ανταγωνιστικότητα του κλάδου είναι: η τάση εξόδου κεφαλαίων για βιομηχανικές επενδύσεις σε χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και ιδίως στα Βαλκάνια, οι πιέσεις που ασκούνται στο μικροοικονομικό περιβάλλον των τοπικών επιχειρήσεων και απορρέουν από την αύξηση της εισαγωγικής διείσδυσης ανταγωνιστικών προϊόντων, η μειωμένη παραγωγικότητα επιχειρήσεων και εργαζομένων, ο μικρός βαθμός ανάπτυξης και υιοθέτησης καινοτομιών και νέων τεχνολογιών στην παραγωγή και τη διοίκηση, η εξάρτηση του τοπικού παραγωγικού συστήματος από παραδοσιακούς κλάδους εντάσεως εργασίας, χαμηλής εξειδίκευσης και από επιχειρήσεις μικρού σχετικά μεγέθους.

Τα προβλήματα της μεταποίησης στο Δ. Κιλκίς προήλθαν από τον τρόπο με τον οποίο χωροθετήθηκαν οι βιομηχανικές μονάδες. Πρόκειται για χωροθετήσεις μονάδων παραδοσιακών κλάδων σε ενιαία περιοχή (Νομός) ενισχυμένων κινήτρων. Το γεγονός αυτό, πέρα από τις θετικές επιπτώσεις όπως τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, παρουσίασε ορισμένες σοβαρές εγγενείς αδυναμίες:

Οι επιχειρήσεις που εγκαταστάθηκαν στο Νομό και φυσικά και στο δήμο, στη μεγάλη τους πλειοψηφία δεν ενσωματώθηκαν στην τοπική οικονομία και παραμένουν ξένο σώμα. Δεν χρησιμοποιούν πρώτες ύλες της περιοχής, δεν αξιοποιούν τους τοπικούς φυσικούς πόρους και διαθέτουν τα προϊόντα τους κυρίως εκτός νομού. Συχνά η έδρα των επιχειρήσεων καθώς και οι κατοικίες των επιχειρηματιών και των ανωτέρων διοικητικών υπαλλήλων βρίσκονται στη Θεσσαλονίκη. Η απουσία σύνδεσης της λειτουργίας των επιχειρήσεων με τις υπόλοιπες δραστηριότητες του νομού, έχει ως αποτέλεσμα την πολύ περιορισμένη διάχυση των πλεονεκτημάτων της εκβιομηχάνισης στο σύνολο του νομού.

Πολλές βιομηχανικές μονάδες που εγκαταστάθηκαν στο Κιλκίς για να επωφεληθούν από τα επενδυτικά κίνητρα αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα βιωσιμότητας. Αυτό οφείλεται σε σημαντικό βαθμό στην κατάργηση των λειτουργικών κινήτρων που υπήρχαν παλαιότερα.

Ένας άλλος σημαντικός περιορισμός για την τόνωση της δραστηριότητας των επιχειρήσεων του νομού ήταν το κλείσιμο των συνόρων με τη FYROM που διέκοψε την εξαγωγική δραστηριότητα ορισμένων μονάδων και ανέτρεψε το χρηματοδοτικό τους πρόγραμμα.

Οι ελλείψεις βιομηχανικές υποδομές περιορίζουν επίσης τις δυνατότητες του δευτερογενή τομέα στο Δ. Κιλκίς αλλά και σ' όλο το νομό. Καθοριστικός περιοριστικός παράγοντας είναι και η έλλειψη ειδικευμένου εργατικού προσωπικού τόσο μεσαίου επιπέδου (τεχνίτες, συντηρητές, ηλεκτρολόγοι κ.λ.π.) όσο και ανωτέρου διοικητικού και διευθυντικού επιπέδου (μάντζερ). Οι ανάγκες των επιχειρήσεων καλύπτονται σε ανεπαρκή βαθμό με προσωπικό από τη Θεσσαλονίκη, ενώ παράλληλα επιβαρύνονται δυσανάλογα καθώς είναι αναγκασμένες να

προσφέρουν μισθούς υψηλότερους από ότι οι αντίστοιχες μονάδες της Θεσσαλονίκης, ώστε να προσελκύσουν το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό.

Η απουσία δομών που θα παίζουν τον καταλυτικό ρόλο στη σύνδεση Πανεπιστημίου - Βιομηχανίας στερεί τις επιχειρήσεις από τις σημαντικές δυνατότητες που παρέχει η κοντινή παρουσία δύο Ανωτάτων Εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο και Πανεπιστήμιο Μακεδονίας) και των Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης, δυνατότητες που αναφέρονται σε κοινές δραστηριότητες έρευνας και εφαρμογής νέων τεχνολογιών.

Παράλληλα βέβαια με τα προβλήματα και τους περιορισμούς που αναφέρθηκαν παραπάνω, ο Δ. Κιλκίς παρουσιάζει σημαντικές δυνατότητες ανάκαμψης. Πέρα από τις δυνατότητες που εξασφαλίζει η γεωγραφική θέση, ο δευτερογενής τομέας, χαρακτηρίζεται από έναν ικανοποιητικό αριθμό επιχειρήσεων με σύγχρονες εγκαταστάσεις και προηγμένη τεχνολογία η οποία σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις αποτελεί τεχνολογική αιχμή για το σύνολο της χώρας. Οι επιχειρήσεις αυτές μπορούν, εάν στηριχθούν κατάλληλα να ξεπεράσουν κάποια συγκυριακά προβλήματα και να καταστούν μακροπρόθεσμα ανταγωνιστικές δημιουργώντας τις βάσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη της βιομηχανίας.

2.11.3 Τριτογενής Τομέας

Ο τριτογενής τομέας της οικονομίας της Κεντρικής Μακεδονίας έχει διευρύνει το μερίδιό του τα τελευταία χρόνια, δημιουργώντας απασχόληση ικανή να απορροφήσει μέρος της απελευθέρωσης δυναμικού από τον αγροτικό τομέα συν μέρος της προσφοράς εργασίας από τους οικονομικούς μετανάστες. Η γενική εικόνα του τριτογενή τομέα της Περιφέρειας που προκύπτει είναι θετική ως προς την υψηλή συμμετοχή παραδοσιακών κλάδων των υπηρεσιών (λιανικό εμπόριο, εκπαίδευση, υγεία-τρόφιμα) στην οικονομική δραστηριότητα και την απασχόληση. Ωστόσο, παρουσιάζει χαμηλότερη συγκέντρωση στους δυναμικούς κλάδους (χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, μεταφορών, επικοινωνιών, τουρισμού κλπ.) που είναι σε θέση να προσδώσουν στις υπηρεσίες το ρόλο του κινητήρα της περιφερειακής ανάπτυξης. Επίσης, η παραγωγική βάση της Κεντρικής Μακεδονίας δεν έχει αναγάγει την οικονομική διασύνδεσή της με την εσωτερική και εξωτερική αγορά στο ανώτερο επίπεδο που απαιτείται ώστε να κινητοποιήσει τη συνολική ανάπτυξή της. Εντούτοις, από την εξέλιξη των μεταφορικών δεικτών διαφαίνεται αναστροφή των αρνητικών τάσεων.

Σ' ό,τι αφορά τον τριτογενή τομέα στην Π.Ε. Κιλκίς αλλά και στο Δ. Κιλκίς η γεωγραφική της θέση της περιοχής, κοντά στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης, οι τρεις είσοδοι – έξοδοι της χώρας (τελωνείου Ευζώνων, Δοϊράνη, Ειδομένη), η διέλευση του άξονα Π.Α.Θ.Ε. (Πάτρα – Αθήνα – Θεσσαλονίκη – Εύζωνοι), το διεθνές σιδηροδρομικό δίκτυο αποτελούν σημαντικά αλλά και μοναδικά στοιχεία που δημιουργούν ρεαλιστικές προϋποθέσεις ανάπτυξης τόσο στο εμπόριο όσο κυρίως και στις υπηρεσίες.

Η διέλευση από το τελωνείο των Ευζώνων οχημάτων παντός τύπου και ανθρώπων συμβάλει στην ανάπτυξη της περιοχής στον τριτογενή τομέα τόσο στο εμπόριο όσο και στον τουρισμό.

Ο τριτογενής τομέας στο νομό Κιλκίς κατέχει την πρώτη θέση στην τοπική οικονομία τόσον όσον αφορά στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) της συμμετοχής του τριτογενή τομέα η οποία από 42,50% το 2001 αυξήθηκε σε 48,80% το 2007 και σε 68% το 2012 όσο και στην απασχόληση με το 37,90% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του νομού το 2001 και το 56,37% το 2011 να εργάζονται στον τριτογενή τομέα. Στο δήμο Κιλκίς το ποσοστό αυτό της συμμετοχής του τριτογενή τομέα στην απασχόληση ήταν μεγαλύτερο και ανέρχονταν την ίδια χρονιά (2011) σε 57,99%.

Η απασχόληση στον Τριτογενή Τομέα το 2001 στο Δ. Κιλκίς, στο Δ. Παιονίας, στην Π.Ε. Κιλκίς αλλά και στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και στο σύνολο της Ελλάδας διαρθρώνεται σε διάφορους κλάδους όπως φαίνεται και στο επόμενο πίνακα.

Απασχόληση στον Τριτογενή τομέα

	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές αυτοκινήτων, μοτοσυκλετών και ειδών οικιακής χρήσης	Ξενοδοχεία και εστιατόρια	Μεταφορές, αποθήκη, επικοινωνίες	Χρημ/στωτική διαμ/ση	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμίσθωση και επιχ/τικές δραστη-ριότητες	Δημόσια διοίκηση, άμυνα και υποχρεω-τική κοινωνική ασφάλιση	Εκπ/ση	Υγεία και κοινωνική μέριμνα	Άλλες κοινωνικές και προσω-πικές δρασ/τητες*	Σύνολο Τριτογενή Τομέα
ΕΛΛΑΔΑ	643.677	274.381	282.555	109.618	251.578	330.328	258.194	192.522	208.514	2.551.367
Π.Κ.Μ.	115.723	42.328	38.894	13.980	41.438	40.552	46.407	32.699	30.967	402.988
Π.Ε. ΚΙΛΚΙΣ	3.311	1.343	1.378	358	1.160	2.320	1.157	1.241	855	13.123
ΔΗΜΟΣ ΚΙΛΚΙΣ	2.081	827	912	242	796	1.472	827	919	563	8.639
ΔΗΜΟΣ ΠΑΙΟΝΙΑΣ	1.230	516	466	116	364	848	330	322	292	4.484
ΠΟΣΟΣΤΟ Δ. ΚΙΛΚΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ Π.Ε. ΚΙΛΚΙΣ	62,85%	61,58%	66,18%	67,60%	68,62%	63,45%	71,48%	74,05%	65,85%	65,83%
ΠΟΣΟΣΤΟ Δ. ΚΙΛΚΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ Π.Κ.Μ.	1,80%	1,95%	2,34%	1,73%	1,92%	3,63%	1,78%	2,81%	1,82%	2,14%
ΠΟΣΟΣΤΟ Δ. ΚΙΛΚΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	0,32%	0,30%	0,32%	0,22%	0,32%	0,45%	0,32%	0,48%	0,27%	0,51%

Πηγή: ΕΣΥΕ 2001, Ιδία επεξεργασία

* Περιλαμβάνει: Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού ή ατομικού χαρακτήρα, Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό, Ετερόδικους οργανισμούς και όργανα.

Στο Δ. Κιλκίς με τα πιο πρόσφατα στοιχεία της απογραφής του 2011, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός του το 2011 ήταν 19.734 άτομα, ο τριτογενής τομέας καταλαμβάνει το 57,99% της απασχόλησης (το αντίστοιχο ποσοστό το 2001 ήταν 39,71%) αποτελώντας το βασικότερο τομέα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του δήμου Κιλκίς αφού τα αντίστοιχα ποσοστά του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα είναι 15,13% και 26,88% αντίστοιχα.

Ο επόμενος πίνακας της διάρθρωσης της περιφερειακής οικονομίας παρουσιάζει την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία του τριτογενή τομέα ανά κλάδο και νομό.

Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ανά Νομό και κλάδο του Τριτογενή Τομέα

	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές αυτοκινήτων, μοτο-συκλετών και ειδών οικιακής χρήσης	Ξενοδοχεία και εστιατόρια	Μεταφορές, αποθ/ση, επικ/νίες	Χρημ/στωτική διαμ/ση	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμίσθωση και επιχ/τικές δραστηριότητες	Δημόσια διοίκηση, άμυνα και υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	Εκπ/ση	Υγεία και κοινωνική μέριμνα
Νομός Ημαθίας	5,62%	4,82%	7,81%	6,26%	6,41%	5,39%	1,64%	4,40%
Νομός Θεσσαλονίκης	72,43%	65,09%	66,16%	62,85%	64,13%	69,86%	85,58%	74,51%
Νομός Κιλκίς	1,75%	2,34%	3,48%	3,10%	3,86%	3,19%	1,22%	2,77%
Νομός Πέλλας	4,35%	4,28%	4,48%	6,39%	6,69%	5,20%	1,80%	4,44%
Νομός Πιερίας	4,87%	5,97%	6,89%	4,27%	6,52%	4,55%	2,40%	4,45%
Νομός Σερρών	7,35%	6,26%	7,34%	8,88%	5,38%	8,21%	5,80%	6,94%
Νομός Χαλκιδικής	3,64%	11,25%	3,85%	8,26%	7,01%	3,58%	1,55%	2,49%

Πηγή: ΕΣΥΕ, Δημοσίευμα Περιφερειακών Λογαριασμών 2003

Η σαφής υπεροχή του Νομού Θεσσαλονίκης στην Περιφέρεια σε όλους τους κλάδους είναι εμφανής και δικαιολογείται απόλυτα με το σύνολο των υπηρεσιών και των γεωγραφικών πλεονεκτημάτων που διακρίνει τον Νομό. Στο νομό Κιλκίς όλοι οι κλάδοι εκτός αυτού της υγείας και κοινωνικής μέριμνας παρουσιάζουν τα χαμηλότερα ποσοστά σε σχέση με τους υπόλοιπους νομούς της Π.Κ.Μ. γεγονός που υποδηλώνει τη χαμηλή συμμετοχή του νομού στη διάρθρωση της περιφερειακής οικονομίας όσον αφορά τον τριτογενή τομέα.

Η διάρθρωση των επιχειρήσεων του Ν. Κιλκίς παρουσιάζει πιο αναλυτικά τα χαρακτηριστικά της τοπικής οικονομίας του νομού, με τις δραστηριότητες λιανικού και χονδρικού εμπορίου να συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο μέρος των επιχειρήσεων καθώς και αυτήν των ξενοδοχείων – εστιατορίων (αφορά κυρίως εστίαση) όπως φαίνεται και στον πίνακα που ακολουθεί.

Αριθμός επιχειρήσεων* και τζίρος αυτών (σε εκατομμύρια ευρώ) στο νομό Κιλκίς ανά κατηγορία οικονομικής δραστηριότητας (2002)

ΝΟΜΟΣ ΚΙΛΚΙΣ	ΑΡ. ΕΠΙΧ.	% ΣΥΝΟΛΟΥ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	% ΣΥΝΟΛΟΥ
ΕΜΠΟΡΙΟ, ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ. ΛΙΑΝΙΚΗ ΠΩΛΗΣΗ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	335	8,68%	48,52	14,21%
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟ ΜΕ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ, ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	407	10,54%	99,50	29,14%
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ, ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ: ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΕΙΔΩΝ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	1.459	37,79%	131,46	38,50%
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	736	19,06%	20,84	6,10%
ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΜΕΣΩ ΑΓΩΓΩΝ	208	5,39%	19,65	5,75%
ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΩΝ	40	1,04%	1,86	0,54%
ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	7	0,18%	0,39	0,11%
ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ, ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	2	0,05%		0,00%
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΜΕ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΝΔΙΑΜΕΣΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ	16	0,41%	0,14	0,04%
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	11	0,28%	0,73	0,21%
ΕΚΜΙΣΘΩΣΗ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΧΩΡΙΣ ΧΕΙΡΙΣΤΗ. ΕΚΜΙΣΘΩΣΗ ΕΙΔΩΝ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	20	0,52%	0,55	0,16%
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	10	0,26%	0,10	0,03%
ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	4	0,10%	0,09	0,03%
ΆΛΛΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	330	8,55%	10,65	3,12%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	6	0,16%	0,33	0,10%
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	15	0,39%	0,91	0,27%
ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	15	0,39%	0,50	0,15%
ΔΙΑΘΕΣΗ ΛΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ: ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	9	0,23%	0,42	0,12%
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΜΕ ΜΕΛΗ Μ.Α.Κ.	37	0,96%	0,59	0,17%
ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΕΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	51	1,32%	1,38	0,40%
ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	143	3,70%	2,86	0,84%
ΣΥΝΟΛΟ	3.861	100,00%	341,47	100,00%

Δεν συμπεριλαμβάνονται τα Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό και οι άγνωστοι κλάδοι

Σύμφωνα λοιπόν με στοιχεία της ΕΣΥΕ και του ΕΒΕ Κιλκίς, το 2002 υπήρχαν στο νομό 3.861 επιχειρήσεις του τριτογενούς τομέα της οικονομίας με συνολικό τζίρο 341,47 εκ. ευρώ, ενώ το 2008 οι αντίστοιχες επιχειρήσεις ήταν 4.177 (αύξηση 8,2%) η κατανομή των οποίων ανά κλάδο κατά κωδικό ΣΤΑΚΟΔ είναι η ακόλουθη (ΕΣΥΕ & ΕΒΕ Κιλκίς):

Αριθμός Επιχειρήσεων			
		2002	2008
1	Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	2.201	2.233
2	Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	736	859
3	Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	255	209
4	Διαχείριση. Ακίνητης Περιουσίας, Εκμίσθωση & Εμπορικές Δραστηριότητες	375	362
5	Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών	240	262
6	Δημόσια Διοίκηση & Άμυνα	6	3
7	Εκπαίδευση	15	85
8	Υγεία & Κοινωνική Μέριμνα	15	46
9	Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	18	118
	ΣΥΝΟΛΟ	3.861	4.177

Πηγή: Επιμελητήριο Κιλκίς

Σύμφωνα λοιπόν με τα στοιχεία του πίνακα ο κλάδος του χονδρικού και λιανικού εμπορίου συνεχίζει να συγκεντρώνει το μεγαλύτερο μέρος των επιχειρήσεων παρουσιάζοντας μάλιστα αύξηση με αποτέλεσμα το 2008 να κατέχει 53,46% του συνόλου του τριτογενούς τομέα. Σημαντικός από άποψη αριθμού είναι επίσης και ο κλάδος των ξενοδοχείων και εστιατορίων που αντιπροσωπεύει το 20,6% των επιχειρήσεων και η διαχείριση ακίνητης περιουσίας με 8,7%. Οι σημαντικότερες μεταβολές που σημειώθηκαν την εξαετία 2002 – 2008 στη σύνθεση του τριτογενούς τομέα είναι η κατακόρυφη αύξηση επιχειρήσεων του κλάδου των «Ενδιάμεσων Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών» που φτάνει το 556%. Ανάλογη είναι η αύξηση στον κλάδο της «Εκπαίδευσης» (αύξηση περίπου 470%) και της «Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας» με αύξηση πάνω από 200%. Αύξηση της τάξης του 16,7% παρουσίασε και ο κλάδος των «Ξενοδοχείων και Εστιατορίων». Από την άλλη πλευρά, παρατηρείται μια σχετική μείωση της τάξης του 18% στον κλάδο των «Μεταφορών, Αποθήκευσης & Επικοινωνιών». Η μείωση αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στην μείωση που παρατηρείται στις «χερσαίες μεταφορές» (-28% περίπου), ενώ αντίθετα παρουσιάζεται σημαντική αύξηση στον κλάδο των «ταχυδρομείων και τηλεπικοινωνιών» της τάξης. Αύξηση που φτάνει το 215%. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΕΒΕ Κιλκίς για το Μάιο του 2008, στις επιχειρήσεις του τριτογενούς τομέα απασχολούνταν περίπου 4.200 εργαζόμενοι.

Τέλος στο νομό Κιλκίς έως την 31 Αυγούστου 2015 και με βάση πρόσφατα στοιχεία του Ε.Β.Ε Κιλκίς, από τις 4.634 επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνταν στους τρεις τομείς εμπορίου, μεταποίησης, υπηρεσιών, οι 3.645 (ποσοστό 78,66%) αφορούσαν τον τομέα του εμπορίου και των υπηρεσιών, με ποσοστά 33,17% και 45,49% αντίστοιχα. Η κατανομή των επιχειρήσεων ανά τμήμα, δημοτική ενότητα του Δ. Κιλκίς και δήμο φαίνεται στο πίνακα που ακολουθεί.

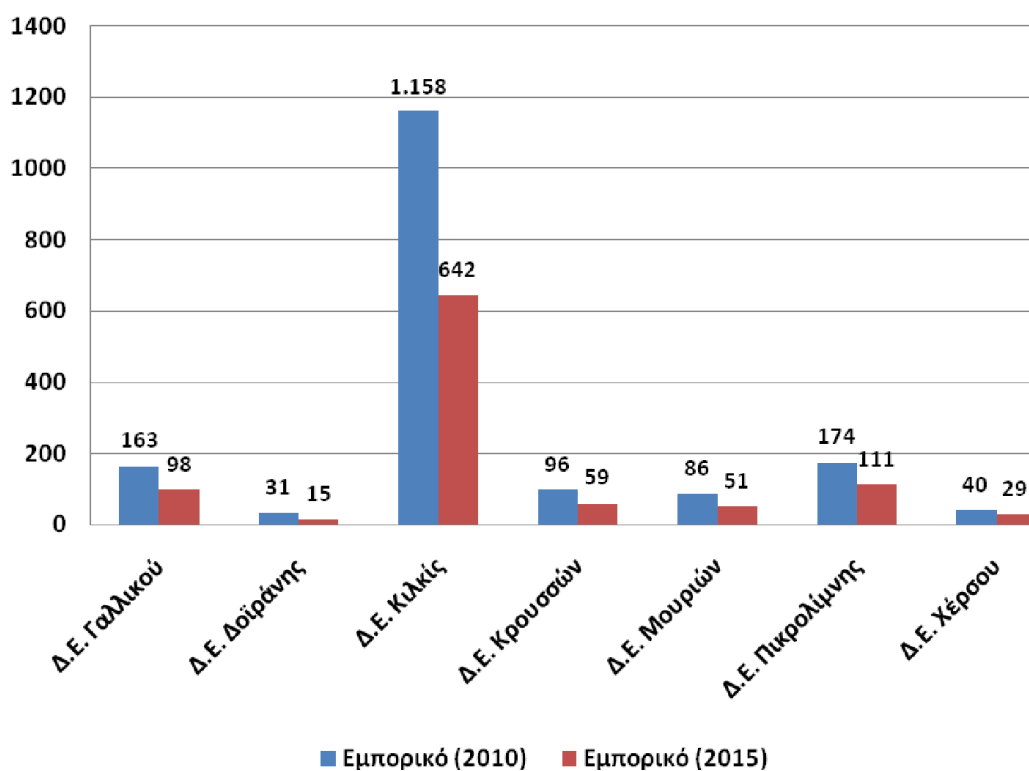
Αριθμός επιχειρήσεων ανά τμήμα και Δήμο (έως 31-08-2015)

Δημοτική Ενότητα / Δήμος	Εμπορικό	Υπηρεσίες	Σύνολο Τριτογενή Τομέα
Δ.Ε. Γαλλικού	98	88	186
Δ.Ε. Δοϊράνης	15	33	48
Δ.Ε. Κιλκίς	642	888	1.530
Δ.Ε. Κρουσσιών	59	86	145
Δ.Ε. Μουριών	51	61	112
Δ.Ε. Πικρολίμνης	111	134	245
Δ.Ε. Χέρσου	29	66	95
Σύνολο Δ. Κιλκίς	1.005	1.356	2.361
Σύνολο Δ. Παιονίας	532	752	1.284
Σύνολο Ν. Κιλκίς	1.537	2.108	3.645

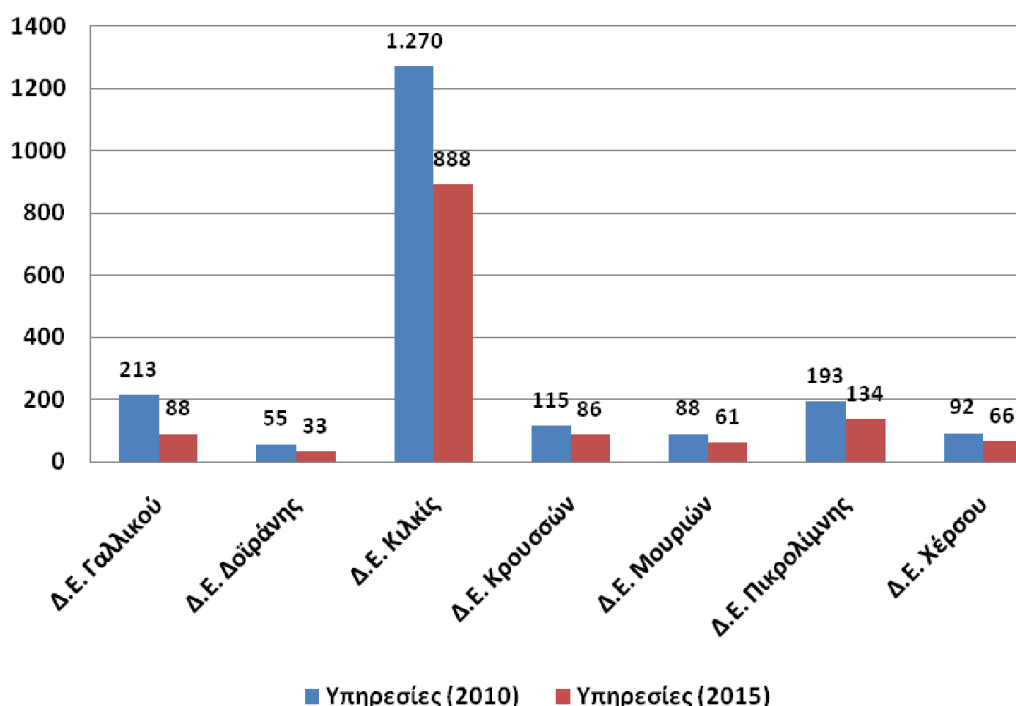
Πηγή: Επιμελητήριο Κιλκίς- Ιδία επεξεργασία

Ακολουθούν δύο διαγράμματα σύγκρισης των δύο ετών 2010 και 2015 για τους δύο κλάδους εμπορίου και των υπηρεσιών.

Εμπόριο 2010 -2015 (Αριθμός επιχειρήσεων)

Υπηρεσίες 2010-2015 (Αριθμός επιχειρήσεων)

Όσον αφορά τον τουρισμό η τουριστική κίνηση στο νομό, όπως αυτή εμφανίζεται μέχρι σήμερα, δεν είναι ανάλογη του ενδιαφέροντος του χώρου, παρουσιάζει δε διακυμάνσεις ως προς το μέγεθος της. Γενικά, ο μεγαλύτερος αριθμός επισκεπτών δε διανυκτερεύει στην περιοχή αλλά καταλήγει στα γειτονικά μεγάλα αστικά κέντρα.

Λόγω της γεωγραφικής θέσης του νομού, η περιοχή έχει έναν αρκετά μεγάλο αριθμό διερχομένων.

Σημαντικό κομμάτι των επισκεπτών ανήκουν στην κατηγορία του Θρησκευτικού Τουρισμού. Οι επισκέπτες στα Μοναστήρια του νομού ανέρχονται σε περίπου 80.000 επισκέπτες ετησίως. Ο αριθμός αυτός είναι ανοδικός κάθε έτος και θα πρέπει να συγκριθεί με τους ανάλογους αριθμούς της περιόδου 1992-1994 όπου η θρησκευτική τουριστική κίνηση ανέρχονταν σε περίπου 5000 επισκέπτες ετησίως.

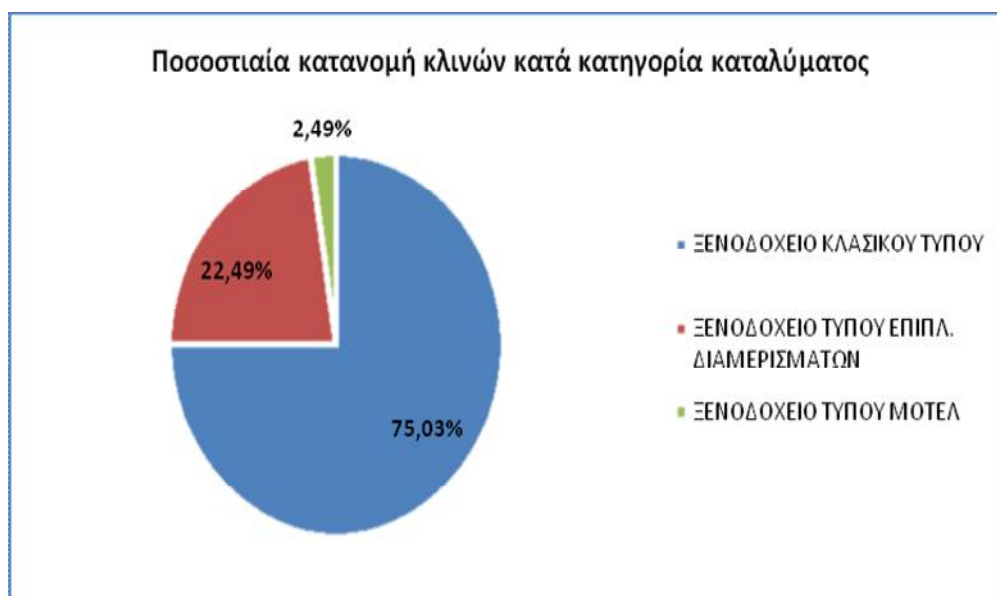
Οι τουριστικές υποδομές είναι συγκριτικά με όμορους Νομούς της Κεντρικής Μακεδονίας περιορισμένες, τόσο όσον αφορά τον αριθμό των κλινών όσο και την ποιότητα αυτών.

Σήμερα στο νομό λειτουργούν περιορισμένος αριθμός ξενοδοχείων ενώ με δράσεις των προγραμμάτων ΟΠΑΑΧ και Leader έχουν αναπτυχθεί θύλακες αγροτουρισμού σε σημαντικά σημεία του Νομού. Σταδιακά βήματα για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού με ανάδειξη των φυσικών πόρων του νομού όπως οι κατάφυτοι ορεινοί όγκοι και τα υδατικά συστήματα, γίνονται μέσω αντίστοιχων ευρωπαϊκών προγραμμάτων (Leader, Interreg κ.ά.).

Συνολικά στην Περιφερειακή Ενότητα Κιλκίς λειτουργούν 19 μονάδες διαμονής με 845 κλίνες εκ των οποίων το 39,52% συγκεντρώνονται στο Κιλκίς και ακολουθεί με πολύ μεγάλη διαφορά το Πολύκαστρο που διαθέτει 124 κλίνες, οι Μουριές με 100 κλίνες και η Ξυλοκερατέα με 69 κλίνες, ενώ οι υπόλοιπες περιοχές όπως φαίνεται και στον πίνακα διαθέτουν πολύ λιγότερες κλίνες.

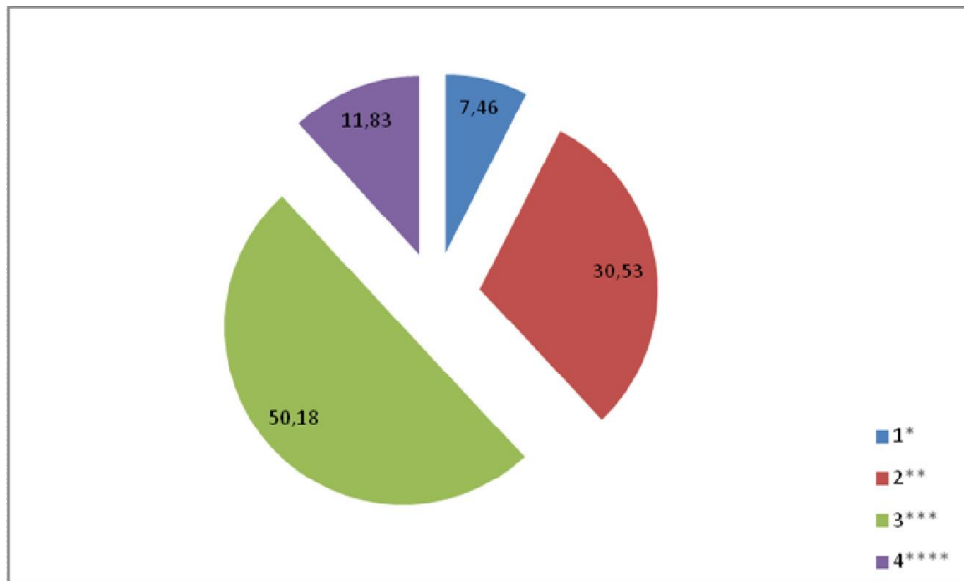
ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ ΚΛΙΝΩΝ Π.Ε. ΚΙΛΚΙΣ		
ΔΗΜΟΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΚΛΙΝΕΣ
ΚΙΛΚΙΣ	ΑΓ.ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝΑΣ	48
	ΔΟΙΡΑΝΗ	20
	ΔΡΟΣΑΤΟ	48
	ΚΙΛΚΙΣ	334
	ΜΟΥΡΙΕΣ	100
	ΞΥΛΟΚΕΡΑΤΕΑ	69
	ΠΟΝΤΟΚΕΡΑΣΕΑ	36
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ ΚΛΙΝΩΝ ΔΗΜΟΥ ΚΙΛΚΙΣ		655
ΠΑΙΟΝΙΑΣ	ΓΟΥΜΕΝΙΣΣΑ	48
	ΕΥΖΩΝΟΙ	18
	ΠΟΛΥΚΑΣΤΡΟ	124
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ ΚΛΙΝΩΝ ΔΗΜΟΥ ΠΑΙΟΝΙΑΣ		190
ΣΥΝΟΛΟ ΚΛΙΝΩΝ Π.Ε. ΚΙΛΚΙΣ		845

Το μεγαλύτερο μέρος των κλινών, ήτοι 75,03% αντιστοιχούν σε ξενοδοχεία κλασικού τύπου. Το 22,49% των κλινών αντιστοιχούν σε ξενοδοχεία τύπου επιπλωμένων διαμερισμάτων και το 2,49% σε ξενοδοχεία τύπου μοτέλ.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των κλινών ήτοι 50,18% αντιστοιχεί σε καταλύματα 3 αστέρων και ακολουθούν οι κλίνες καταλυμάτων 2 αστέρων (30,53%). Οι κλίνες 4 αστέρων φθάνουν μόλις το 11,83% επί του συνόλου των κλινών.

Ποσοστιαία κατανομή κλινών κατά τάξη καταλύματος (αριθμός αστεριών)

Πηγή: ΕΛ ΣΤΑΤ. 2011

Ακολουθεί πίνακας όπου παρουσιάζεται η δυναμικότητα καταλυμάτων στην Π.Ε. Κιλκίς συγκριτικά με τις υπόλοιπες Π.Ε. της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Δυναμικότητα καταλυμάτων στο Κιλκίς το 2014

NUTS (0, I, II and III)		Αριθμός καταλυμάτων			Αριθμός κλινών		
		Ξενοδοχεία και ομοειδή καταλύματα	Τουριστικά κάμπινγκ	Σύνολο	Ξενοδοχεία και ομοειδή καταλύματα	Τουριστικά κάμπινγκ	Σύνολο
GR	ΕΛΛΑΔΑ	9.745	299	10.044	780.721	81.163	861.884
GR1	Βόρεια Ελλάδα	2.283	101	2.384	144.491	33.338	177.829
GR12	Κεντρική Μακεδονία	1.195	72	1.267	88.196	24.327	112.523
GR121	Ημαθία	34	0	34	1.586	0	1.586
GR122	Θεσσαλονίκη	139	3	142	14.335	3.915	18.250
GR123	Κιλκίς	18	0	18	825	0	825
GR124	Πέλλα	64	0	64	2.787	0	2.787
GR125	Πιερία	389	29	418	20.089	7.934	28.023
GR126	Σέρρες	34	0	34	2.079	0	2.079
GR127	Χαλκιδική	517	40	557	46.495	12.478	58.973

Αφίξεις στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας κατά Νομό

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΣ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΠΛΗΝ CAMPINGS							
	2013				2014			
	ΑΦΙΞΕΙΣ			ΚΛΙΝΕΣ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓ.	ΑΦΙΞΕΙΣ			ΚΛΙΝΕΣ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓ.
	ΗΜΕΔΑΠΟΙ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ		ΗΜΕΔΑΠΟΙ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	5.518.835	10.490.113	16.008.948	799.067	5.536.719	11.882.134	17.418.853	802.883
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	904.121	1.134.627	2.038.748	78.206	936.001	1.222.426	2.158.427	79.551
Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ	32.997	4.551	37.548	1.318	37.217	5.838	43.055	1.318
Ν.ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	571.477	430.811	1.002.288	15.670	615.283	505.398	1.120.681	16.700
Ν. ΚΙΛΚΙΣ	10.802	2.444	13.246	710	10.872	3.279	14.151	731
Ν. ΠΕΛΛΗΣ	40.319	4.091	44.410	1.701	39.672	4.221	43.893	1.764
Ν. ΠΙΕΡΙΑΣ	58.113	117.873	175.986	13.827	56.058	122.577	178.635	16.158
Ν. ΣΕΡΡΩΝ	65.778	13.284	79.062	2.268	63.466	14.244	77.710	2.268
Ν. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	124.635	561.573	686.208	42.712	113.433	566.869	680.302	40.612

Διανυκτερεύσεις στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ στην Ελλάδα, την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας κατά Νομό

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΣ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΠΛΗΝ CAMPINGS									
	2013					2014				
	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ			ΚΛΙΝΕΣ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓ.	ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ %	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ			ΚΛΙΝΕΣ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓ	ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ %
ΗΜΕΔΑΠΟΙ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ	ΗΜΕΔΑΠΟΙ			ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ			
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	13.007.272	57.058.282	70.065.554	799.067	45.20%	13.049.668	60.901.973	73.951.641	802.883	47.30%
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	1.990.614	5.484.542	7.475.156	78.206	43.40%	2.074.872	5.850.424	7.925.296	79.551	44.40%
Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ	60.689	9.360	70.049	1.318	16.10%	74.010	13.405	87.415	1.318	20.10%
Ν. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	1.093.721	924.735	2.018.456	15.670	42.70%	1.177.883	1.067.034	2.244.917	16.700	46.00%
Ν. ΚΙΛΚΙΣ	18.830	6.753	25.583	710	10.50%	19.673	8.109	27.782	731	11.40%
Ν. ΠΕΛΛΗΣ	74.718	8.386	83.104	1.701	16.20%	74.936	8.829	83.765	1.764	16.00%
Ν. ΠΙΕΡΙΑΣ	176.685	775.798	952.483	13.827	34.80%	164.350	774.134	938.484	16.158	29.10%
Ν. ΣΕΡΡΩΝ	127.660	22.535	150.195	2.268	19.30%	132.708	25.947	158.655	2.268	20.40%
Ν. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	438.311	3.736.975	4.175.286	42.712	53.70%	431.312	3.952.966	4.384.278	40.612	56.50%

Τα ποσοστά πληρότητας πάντως μαρτυρούν τουλάχιστον δύο σημαντικές διαπιστώσεις:

1. Ότι ο αριθμός των κλινών είναι ικανός να στηρίξει σε πρώτη φάση τουλάχιστον την ανάπτυξη του τουρισμού στο Νομό και επομένως και στο Δ. Κιλκίς, και
2. η χάραξη και εφαρμογή μιας ενιαίας στρατηγικής για την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη του νομού καθώς και η τουριστική προβολή του νομού αποτελεί σημαντικό σημείο δράσης για την προγραμματική περίοδο που διανύουμε.

Αφίξεις μη κατοίκων από το εξωτερικό ανά μέσο μεταφοράς και σταθμό εισόδου (Μάρτιος 2015)

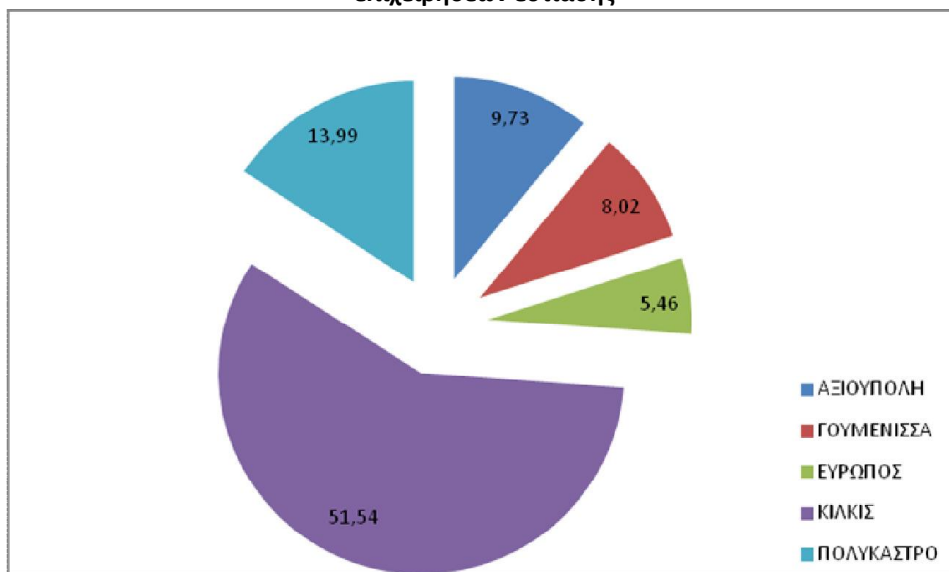
Σταθμοί εισόδου μη-κατοίκων		ΕΤΟΣ 2014	ΕΤΟΣ 2015	Μεταβολή 2015/2014	Αναλογία επί του συνόλου	
					2014	2015
I. ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ		199.969	226.444	13,2	43,8	36,9
1	Αθηνών	162.294	185.330	14,2	35,5	30,2
2	Ζακύνθου	0	0	-	-	-
3	Ηρακλείου	0	0	-	-	-
4	Θεσσαλονίκης	30.109	36.282	20,5	6,6	5,9
5	Κέρκυρας	0	0	-	-	-
6	Κω	0	0	-	-	-
7	Ρόδου	0	0	-	-	-
8	Σαντορίνης	0	0	-	-	-
9	Χανίων	0	0	-	-	-
10	Λοιπών σταθμών	7.566	4.831	-36,1	1,7	0,8
II. ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΣ (1)		0	245		0,0	0,0
1	Προμαχώνα (Ν. Σερρών) (2)	0	0	-	-	-
2	Σιδηροδρομικοί σταθμοί εκτός δείγματος	0	245	-	-	0,0
III. ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ		27.752	35.628	28,4	6,1	5,8
1	Ηγουμενίτσας	14.107	14.676	4,0	3,1	2,4
2	Κέρκυρας	0	0	-	-	-
3	Πατρών	10.671	17.135	60,6	2,3	2,8
4	Λοιπών σταθμών	2.973	3.817	28,4	0,7	0,6
IV. ΟΔΙΚΩΣ		228.934	350.775	53,2	50,1	57,2
1	Ευζώνων (Ν. Κιλκίς)	32.587	42.282	29,8	7,1	6,9
2	Κακκαβιάς (Ν. Ιωαννίνων)	17.943	19.317	7,7	3,9	3,2
3	Κήπων (Ν. Έβρου)	23.992	35.431	47,7	5,3	5,8
4	Προμαχώνα (Ν.	45.749	101.127	121,0	10,0	16,5

5	Σερρών) Οδικοί σταθμοί εκτός δείγματος	108.663	152.618	40,5	23,8	24,9
ΣΥΝΟΛΟ ΣΤΑΘΜΩΝ		456.655	613.092	34,3	100,0	100,0

** Πηγή: Έρευνα Συνόρων της Τράπεζας της Ελλάδος*

Επίσης όσον αφορά την δυναμικότητα των κέντρων εστίασης στο σύνολο της Περιφερειακής ενότητας λειτουργούν 339 επιχειρήσεις στον τομέα της εστίασης εκ των οποίων το 7,08% αφορά σε δραστηριότητες εστιατορίων και κινητών μονάδων εστίασης, το 4,42% σε μονάδες παροχής γευμάτων με πλήρη εξυπηρέτηση εστιατορίου, το 14,75% σε παροχή γευμάτων από εστιατόρια, ταβέρνες και ψαροταβέρνες, το 7,96% σε παροχή γευμάτων από ουζερί - μεζεδοπωλεία και το υπόλοιπο 65,78% αφορά σε επιχειρήσεις τύπου πιτσαρίας, ταχυφαγείων (fast food), κέντρων διασκέδασης, οβελιστήριων – ψησταριών, κυλικείων κ.ά. Από πλευράς γεωγραφικής κατανομής, η πλειονότητα των επιχειρήσεων εστίασης συγκεντρώνεται στην πόλη του Κιλκίς (53,39%) και ακολουθούν το Πολύκαστρο (23%), η Αξιούπολη (9,43%), η Γουμένισσα (5,89%) και ο Ευρωπός (5,01%), ενώ στους υπόλοιπους οικισμούς λειτουργούν πολύ λίγες επιχειρήσεις.

Ποσοστιαία κατανομή περιοχών με τη μεγαλύτερη συγκέντρωση επιχειρήσεων εστίασης

Πηγή: Επιμελητήριο Κιλκίς

2.11.4.1 Συμπεράσματα – προοπτικές

Ο τριτογενής τομέας στο νομό Κιλκίς και ακόμη περισσότερο στο Δ. Κιλκίς είναι ο τομέας που παρουσιάζει τον μεγαλύτερο δυναμισμό. Ο τριτογενής τομέας έχοντας τη μεγαλύτερη συμβολή στην κατανομή του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος του νομού απασχολεί σημαντικό ποσοστό του εργατικού δυναμικού της περιοχής το οποίο το 2001 στο Δ. Κιλκίς φτάνει το 57,99% του συνολικά οικονομικά ενεργού πληθυσμού του (το αντίστοιχο του νομού ήταν 56,37%). Στο Δ. Κιλκίς τον Αύγουστο του 2015 δραστηριοποιούνταν 2.956 επιχειρήσεις από τις οποίες το 34,00% αφορούσε εμπορικές επιχειρήσεις και το 45,87% υπηρεσίες.

Η γεωπολιτική θέση λοιπόν του δήμου καθώς και η μεγάλη συμμετοχή του τριτογενή τομέα στη διαμόρφωση της τοπικής οικονομίας δίνει σημαντικές προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης του τριτογενή τομέα. Βέβαια ο εκσυγχρονισμός των επιχειρήσεων σε όλο το φάσμα των λειτουργιών τους αποτελεί προϋπόθεση για τη βελτίωση της δυναμότητάς τους να ανταποκρίνονται επιτυχώς σε μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς, να αναζητούν την επιχειρηματική αριστεία, να βελτιώνουν σταθερά τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις, να εστιάζουν στις δεξιότητες που διαθέτουν, να δημιουργούν δίκτυα συνεργασίας, να στοχεύουν σε "νησίδες" της αγοράς, να επενδύουν σε έρευνα και ανάπτυξη και να επιχειρούν την έξοδό τους στη διεθνή αγορά. Σημαντικό ακόμη πεδίο δράσης πρέπει να αποτελέσει και η τουριστική προβολή του Δ. Κιλκίς αλλά και όλου του νομού αφού τόσο η γεωγραφική του θέση όσο και ο αριθμός των κλινών μπορεί να στηρίξει κάτι τέτοιο.